

Bereik, kwaliteit en effectiviteit van de VDAB-
beroepsopleiding voor werkzoekenden

- Bijlagen -

Luik 1: Deelrapport 1

Joost Bollens
Jeannine Hooge

Onderzoek in opdracht van de VDAB

- Leuven 1996 -

INHOUD

Bijlage 1 / Een kwantitatieve analyse van de vertegenwoordiging	1
Bijlage 2 / Samenstelling en interne consistentie van de schalen	15
Bijlage 3 / De vragenlijst	23
Bijlage 4 / De steekproef	45
Bijlage 5 / Wie volgt welke beroepsopleiding	47
Bijlage 6 / Analyse van het profiel van de cursisten	49
Bijlage 7 / Waarom kiezen voor een beroepsopleiding	53
Bijlage 8 / Evaluatie van de opleiding	63
Bijlage 9 / De effecten van de beroepsopleiding	73
Bijlage 10 / De opleidingspremie	83
Bijlage 11 / Tobit-analyse	91
Bijlage 12 / Duur analyse	97
Bijlage 13 / Gestandaardiseerde vragenlijst : opvolging cursisten VDAB	103

BIJLAGE 1

Een kwantitatieve analyse van de vertegenwoordiging

1. Inleiding

Het gebruikte gegevensbestand is erg omvangrijk : voor het jaar 1994 beslaat de groep van deelnemers en niet-deelnemers samen 398 693 observaties. Een kwantitatieve analyse, zeker in een multivariaat kader, impliceert dat er heel wat berekeningen gemaakt moeten worden. Gegeven de omvang van het bestand kunnen de kosten in termen van computer- en onderzoekertijd dan ook behoorlijk oplopen.

Er zijn evenwel uitwegen. Zo zou men een steekproef kunnen trekken uit de volledige populatie. Dit brengt echter een onzekerheidsfactor in de uiteindelijke resultaten. Bovendien is het niet erg aantrekkelijk om met een steekproef te werken, gegeven dat de populatie-gegevens voorhanden zijn. Een andere oplossing betreft de aggregatie van de gegevens. Dit is overigens wat er werd gedaan bij de grafische analyse in sectie 5. In plaats van te werken met de exacte individuele werkloosheidsduur, werd de werkloosheidsduur ingedeeld in vier klassen : minder dan 6 maand, tussen 6 en 12 maand, tussen 12 en 24 maand en meer dan 24 maand. Samen met het geslacht (2 dimensies), de leeftijdsklasse (3 dimensies), het opleidingsniveau (4 dimensies) en de deelnamestatus (ja/nee) geeft dit in totaal $4 \times 2 \times 3 \times 4 \times 2 = 192$ mogelijke combinaties. Als dan wordt berekend hoeveel personen onder ieder van deze 192 mogelijke combinaties vallen, dan heeft het rekenprobleem niet langer betrekking op 398 693 observaties, maar nog slechts op 192 observaties. Uiteraard gaat ook deze aggregatie gepaard met informatieverlies. Hierbij is het vooral van belang dat er binnen ieder kenmerk voldoende klassen behouden blijven, zodat een redelijk deel van de aanwezige variatie bij de individuele gegevens bewaard blijft in de geaggregeerde gegevens.

In essentie komt de aggregatie er op neer dat de beschikbare informatie is herleid tot een frequentietabel met 192 cellen. Het analyseprobleem betreft dan het vinden van een model dat "verklaart" waarom er in een bepaalde cel van de tabel juist dat bepaald aantal personen terug te vinden is. Het log-lineaire model is zo een model. Om de uitleg enigszins te stroomlijnen voeren we de volgende notatie in :

Kenmerk	
Deelname (D_i)	$i = 1 : \text{ja}$ $i = 2 : \text{nee}$
Werkloosheidsduur (W_j)	$j = 1 : + 24 \text{ m}$ $j = 2 : 12 \text{ tot } 24$ $j = 3 : 6 \text{ tot } 12$ $j = 4 : - 6 \text{ m}$
Leeftijd (L_k)	$k = 1 : + 40 \text{ j}$ $k = 2 : 25 \text{ tot } 40$ $k = 3 : - 25 \text{ j}$
Opleidingsniveau (O_l)	$l = 1 : \text{LO}$ $l = 2 : \text{LSO}$ $l = 3 : \text{HSO}$ $l = 4 : \text{HO}$
Geslacht (G_m)	$m = 1 = \text{vrouw}$ $m = 2 : \text{man}$

Het volgens het model verwachte aantal personen in een bepaalde cel stellen we voor door $E_{ijk\ldots m}$. De notatie E_{12131} heeft dan betrekking op het verwachte aantal personen die deelnamen aan de opleiding, die tussen 12 en 24 maand werkloos waren, bovendien ouder dan 40 waren, een diploma HSO bezaten en van het vrouwelijk geslacht waren.

Laten we voor de eenvoud even veronderstellen dat we enkel naar de kenmerken deelname, werkloosheidsduur en leeftijd kijken. In dat geval krijgen we een frequentietabel met $2 \times 4 \times 3 = 24$ cellen. De meest volledige beschrijving van deze tabel wordt geboden door het volgende model:

$$E_{ijk} = \eta \tau_i^D \tau_j^W \tau_k^L \tau_{ij}^{DW} \tau_{ik}^{DL} \tau_{jk}^{WL} \tau_{ijk}^{DWL}$$

Het verwachte aantal personen in de cel ijk wordt hier beschreven als het produkt van verschillende termen: η is een constante, een algemeen gemiddelde over alle cellen, verder zijn er een aantal zogenaamde hoofdeffecten: τ_i^D is het effect van het feit dat men in de i -de klasse van de deelnameveranderlijke zit, τ_j^W is het effect van het feit dat men in de j -de klasse van de duurveranderlijke zit en τ_k^L is het effect van het feit dat men in de k -de leeftijdsklasse zit.

Deze effecten moeten gezien worden als afwijkingen t.o.v. het algemene gemiddelde. Als bijvoorbeeld de leeftijden in de volledige populatie zo zouden verdeeld zijn dat in elk van de drie leeftijdsklassen juist $1/3$ van de volledige populatie zou zitten, dan zouden de effecten τ_1^L , τ_2^L en τ_3^L alle gelijk aan één zijn, dat wil zeggen, niets bijdragen tot het produkt. Als τ_2^L groter is dan 1, dan wil dit zeggen dat de middelste leeftijdsgroep meer dan $1/3$ van alle personen bevat. Als het effect voor een bepaalde leeftijdsgroep kleiner is dan 1, dan is deze leeftijdsgroep minder dan evenredig vertegenwoordigd. Hieruit volgt dan ook dat binnen een kenmerk het produkt van alle hoofdeffecten gelijk is aan één. Zo zal voor de leeftijd gelden dat $(\tau_1^L)(\tau_2^L)(\tau_3^L) = 1$.

Naast deze hoofdeffecten zijn er ook de zogenaamde interactie-effecten. Zo beschrijft τ_{jk}^{WL} het effect van het feit dat men in de j -de duurklasse én in de k -de leeftijdsklasse zit. Wanneer deze interactie-effecten verschillen van 1, wil dit zeggen dat de veranderlijken waarop het interactie-effect betrekking heeft op één of andere wijze elkaar beïnvloeden. Stel bijvoorbeeld dat zou blijken dat τ_{12}^{DW} groter is dan 1. Dit wil dan zeggen dat, na rekening gehouden te hebben met de afwijking van wat verwacht kon worden als de deelnamekans gelijk aan $1/2$ zou zijn,

en na rekening te hebben gehouden met de afwijking van wat verwacht kon worden als er in iedere duurklasse evenveel personen zouden zitten, er nog steeds een onverklaard aantal personen zit in de cellen die betrekking hebben op deelnemers uit de duurklasse 12 tot 24 maand.

In het bovenstaande model zijn alle mogelijke interactietermen opgenomen. Zo een model noemt men een verzadigd model. In dat geval zal het verwachte aantal personen in een bepaalde cel exact gelijk zijn aan het geobserveerde aantal.

Omdat optellen gemakkelijker is dan vermenigvuldigen, wordt het bovenstaande model meestal gelogaritmeerd. Door de logaritme van iedere term in het produkt te nemen, wordt het produkt omgezet in een som. Stel dat $\log(\tau) = \lambda$, en $\log(\eta) = \mu$, dan kan het model herschreven worden als volgt:

$$\log(E_{ijk}) = \mu + \lambda_i^D + \lambda_j^W + \lambda_k^L + \lambda_{ij}^{DW} + \lambda_{jk}^{DL} + \lambda_{ijk}^{DWL} \quad [1]$$

Het voornaamste verschil met de produkt-voorstelling van voorheen, is het feit dat effecten die geen invloed uitoefenen nu niet meer gelijk zijn aan 1 maar wel aan nul: nul wijzigt de som niet.

Uiteindelijk zijn we geïnteresseerd in de verklaring van de deelname aan beroepsopleiding. We hebben dan ook geen boodschap aan een term zoals λ^{WL} , deze zegt immers niets over de deelname (Bij een model voor alle vijf kenmerken, dus inclusief het opleidingsniveau en het geslacht, zullen er overigens nog een heel stel van dergelijke interactietermen opduiken die niets zeggen over de deelname). We kunnen deze term echter kwijt raken door een deling uit te voeren: we delen de uitdrukking voor het verwachte aantal personen in de cellen met deelname (de cellen 1jk) door de uitdrukking voor het verwachte aantal personen in de cellen met niet-deelname (de cellen 2jk). Aangezien de logaritme een deling omzet in een aftrekking, is dit equivalent aan:

$$\log \frac{E_{1jk}}{E_{2jk}} = \log E_{1jk} - \log E_{2jk}$$

of nog,

$$\begin{aligned} & \mu + \lambda_1^D + \lambda_j^W + \lambda_k^L + \lambda_{1j}^{DW} + \lambda_{1k}^{DL} + \lambda_{jk}^{WL} + \lambda_{1jk}^{DWL} \\ & - \mu - \lambda_2^D - \lambda_j^W - \lambda_k^L - \lambda_{2j}^{DW} - \lambda_{2k}^{DL} - \lambda_{jk}^{WL} - \lambda_{2jk}^{DWL} \end{aligned} \quad [2]$$

Aangezien effecten binnen een kenmerk optellen tot nul (b.v. $\lambda_1^D = -\lambda_2^D$), bekomen we het volgende model:

$$\log \frac{E_{1jk}}{E_{2jk}} = 2\lambda_1^D + 2\lambda_{1j}^{DW} + 2\lambda_{1k}^{DL} + 2\lambda_{1jk}^{DWL}$$

We kunnen deze uitdrukking iets eleganter maken door 2λ te schrijven als β . Aan gezien het superscript D toch in alle termen voorkomt, kunnen we het even goed niet meer vermelden.

$$\log \frac{E_{1jk}}{E_{2jk}} = \omega + \beta_j^w + \beta_k^L + \beta_{jk}^{WL} \quad [3]$$

Stel dat de doelgroep uit 100 personen bestaat. Van deze 100 nemen er 20 deel aan de opleiding. De kans op deelname is dan 0.2. De kans op deelname t.o.v. de kans op niet-deelname is dan $(0.2 / (1 - 0.2)) = 0.25$. Dit laatste noemt men de odds van de deelname : de odds zijn gelijk aan 0.25. Wanneer we vijf mensen nemen, zal er gemiddeld 1 van die 5 deelnemen, vandaar dat men zegt dat de odds op deelname 1 tegen 4 ($= 0.25$) zijn. Door de odds te delen door één plus de odds bekomt men terug de kans op deelname : $0.25 / (1 + 0.25) = 0.2$.

In de laatste uitdrukking hebben we een model bekomen voor de log van de odds op deelname. Men noemt dit ook wel een logit-model. De ω en de verschillende β kunnen worden geschat via grootste aannemelijkheidsprocedures. De interpretatie van de geschatte parameters is relatief eenvoudig. Een parameter zoals bijvoorbeeld β_1^w geeft het effect op de log van de odds weer van het feit dat men in de hoogste duurklasse zit. Dat het gaat over de log van de odds en niet over de odds zelf, is geen bezwaar. De logaritme geeft een monotone positieve transformatie, zodanig dat stijgende log odds ook stijgende odds impliceren.

Men kan overigens ook het effect op de odds zelf bekomen door de geschatte parameters te exponentiëren, dit heft de logaritme op :

$$\exp \left(\log \frac{E_{1jk}}{E_{2jk}} \right) = \frac{E_{1jk}}{E_{2jk}} = \exp \left(\omega + \beta_j^w + \beta_k^L + \beta_{jk}^{WL} \right)$$

2. Een logit model voor de deelname in 1994

In tabel B1.1 vindt men de resultaten van de schatting van een logit model voor de deelname aan de beroepsopleiding in 1994. Hier beschouwen we terug alle kenmerken. Voor de interpretatie maken we gebruik van de geschatte parameters in de kolom $\exp(\beta)$. Deze geven het effect op de odds weer. Uit wat vooraf ging volgt onmiddellijk dat de constante term $\exp(\omega)$ controleert voor het feit dat er in de populatie veel minder deelnemers zijn dan niet-deelnemers. Het hoofdeffect m.b.t. het geslacht in het log-lineaire model (model [1], maar nu met alle vijf kenmerken) is niet terug te vinden in de resultaten voor het logit-model [3], maar is wel impliciet aanwezig (cfr. de gemaakte deling [2]). Dit betekent dat er wordt gecontroleerd voor het feit dat er in populatie meer vrouwen zijn dan mannen. Het geslachtseffect β_m^G in het logit model, equivalent aan het interactie-effect λ_{im}^{DG} tussen geslacht en deelname in het log-lineaire model, meet dus het effect van het geslacht op de deelname-odds, na controle voor de ongelijke verdeling van mannen en vrouwen in de populatie. Het effect op de odds is voor vrouwen gelijk aan 0.77. Voor mannen is dit effect gelijk aan 1.30. Dit betekent dat men de odds die men zou verwachten als er geen verband zou zijn tussen geslacht en deelname, moet vermenigvuldigen met een factor 1.3 voor mannen, en een factor 0.77 voor de vrouwen. Het geslacht heeft m.a.w. wel degelijk een invloed op de deelname.

De orde van grootte van het effect op de odds heeft een duidelijke interpretatie: hoe verder de coëfficiënt afwijkt van 1, hoe groter het effect. Als de coëfficiënt groter is dan 1, dan is het een positief effect, als de coëfficiënt kleiner is dan 1, dan is het effect negatief. Als de coëfficiënt gelijk is aan 1, dan is er geen effect.

Op analoge wijze kunnen nu de andere kenmerken bestudeerd worden. De werkloosheidsduur heeft een duidelijk effect op de deelnamekans. De odds op deelname van de groep die tussen 12 en 24 maand werkloos is, zijn 1.5 keer groter dan wat men zou verwachten als er geen verband tussen deelname en werkloosheidsduur zou zijn. Bovendien zijn deze odds bijna 3 keer groter dan de odds voor de personen die langer dan 2 jaar werkloos zijn. Deze laatste groep heeft dus veel lagere odds op deelname.

Tabel B1.1 Logit model voor de deelname in 1994

		beta	exp (beta)
Constante		-2,27	0,10
Geslacht	vrouw man	-0,26 0,26	0,77 1,30
Duur	meer dan 24 m tussen 12 en 24 m tussen 6 en 12 m minder dan 6 m	-0,65 0,42 0,40 -0,17	0,52 1,52 1,49 0,84
Leeftijd	plus 40 j tussen 25 en 40 j minder dan 25 j	-0,55 0,31 0,24	0,57 1,36 1,27
Diploma	LO LSO HSO HO	-0,24 -0,10 0,05 0,29	0,78 0,90 1,05 1,33
Leeftijd en Geslacht	plus 40, vrouw plus 40, man plus 25, vrouw plus 25, man min 25, vrouw min 25, man	0,16 -0,16 -0,13 0,13 0,03 -0,03	1,17 0,85 0,88 1,14 1,03 0,97
Duur en Leeftijd	p24, p40 p24, p25 p24, m25 p12, p40 p12, p25 p12, m25 p6, p40 p6, p25 p6, m25 m6, p40 m6, p25 m6, m25	-0,39 -0,06 0,45 0 0,09 -0,09 0 -0,06 0,06 0,39 0,03 -0,42	0,68 0,94 1,57 1 1,09 0,91 1 0,94 1,06 1,48 1,03 0,66
Leeftijd en diploma	p40, LO p40, LSO p40, HSO p40, HO p25, LO p25, LSO p25, HSO p25, HO m25, LO m25, LSO m25, HSO m25, HO	-0,33 0,01 0,09 0,23 0,12 0 0 -0,12 0,21 -0,01 -0,09 -0,11	0,72 1,01 1,09 1,26 1,13 1 1 0,89 1,23 0,99 0,91 0,89

Bij een uitsplitsing naar leeftijd valt onmiddellijk op dat de deelname-odds erg laag zijn voor de plus veertigers, en hoog voor de personen die jonger dan 40 zijn.

Bij een opsplitsing naar opleidingsniveau zijn de verschillen minder groot. Toch zijn de odds lager voor de laaggeschoolden, vooral dan voor de groep met ten hoogste een diploma LO.

Tot slot zijn er nog de interactie-effecten. Hier gaan we na of een bepaalde combinatie van kenmerken een bijkomende verklaring kan bieden voor de deelname-odds. Met bijkomende verklaring bedoelen we bijkomend en/of nuancerend t.o.v. de verklaring die werd geleverd door de (logit)-hoofdeffecten. In de tabel vindt men enkel de interacties die effectief bijdragen tot de verklaring.

De interactie van de werkloosheidsduur en de leeftijd speelt vooral in de hoogste en de laagste duurklasse (meer dan 24 maand en minder dan 6 maand). Daar is het van belang om te weten tot welke leeftijdsgroep men behoort. In de hoogste duurklasse hebben de plus-veertigers een lagere deelname-odds dat wat verwacht zou worden als men het effect van de werkloosheidsduur en de leeftijd op de deelname afzonderlijk bestudeert. Voor de personen die minder dan 25 jaar oud zijn in de hoogste duurklasse zijn de odds hoger. Binnen de groep van werkzoekenden die minder dan 6 maand werkloos zijn, hebben de plus veertigers dan weer grotere odds dan de jongere werkzoekenden.

Daarnaast is er nog een interactie te signaleren tussen leeftijd en geslacht. Binnen de oudste leeftijdsgroep (plus 40) evenals binnen de jongste leeftijdsgroep (min 25) hebben mannen lagere odds dan wat verwacht zou worden wanneer de combinatie van beide kenmerken geen invloed zou uitoefenen op de deelname-odds. Binnen de middelste leeftijdsgroep daarentegen, zijn de deelname-odds voor de mannen hoger.

Tot slot schijnt de combinatie van leeftijd en opleidingsniveau soms van belang te zijn. Het effect van het hebben van een diploma LO wordt verzwakt of versterkt al naargelang de leeftijdsgroep waartoe men behoort. Zo is er voor deze groep een daling van de odds bij de plus veertigers, en een verhoging van de odds bij de personen die jonger zijn dan 40.

De studie van de interactie-effecten leert ons dus niet echt veel bij over het deelname-gedrag van de populatie. Dit wil uiteraard niet zeggen dat de combinatie van kenmerken geen invloed heeft op de uiteindelijke deelname-odds. Ook al is er geen gezamenlijk effect van duur en geslacht, als men toevallig in de hoogste duurklasse zit en van het vrouwelijk geslacht is, dan zal het beeld er heel anders uitzien dan wanneer men een man is uit de duurklasse 12 tot 24 maand. Om dit te verduidelijken geven we in tabel B1.2 de deelname-odds voor een aantal typecombinaties van kenmerken. De odds worden bekomen door de vermenigvuldiging van alle relevante coëfficiënten in tabel B1.1. Het bekomen resultaat geeft dan de odds op deelname voor die bepaalde combinatie van kenmerken. De con-

stante term wordt ook mee vermenigvuldigd, bijgevolg zullen de odds relatief laag zijn. De constante controleert immers voor de verdeling van deelnemers en niet-deelnemers in de populatie, en het aandeel van de deelnemers in de populatie is relatief gering. Bij de interpretatie van de resultaten is het wellicht nuttig om eraan te herinneren dat er 30 680 deelnemers zijn en 368 013 niet-deelnemers. De gemiddelde deelname odds zijn bijgevolg gelijk aan 0.083 (met name 30 680 gedeeld door 368 013). De gemiddelde deelname-kans bedraagt 7,69% (met name 30 680 / (30 680 + 368 013)), of, in termen van de odds, 0.083 gedeeld door 1 + 0.083).

Tabel B1.2 Deelname odds en deelnamekans (in %) voor diverse type-combinaties

Type	Geslacht	Duur	Leeftijd	Dipl.	Odds voersp.	Kans voerspel	geobserv.
1	man	tussen 12 en 24 m	tussen 25 en 40	HO	0.406	28.89	27.86
2	vrouw	meer dan 24 m	plus 40	LO	0.010	1.05	0.89
3	vrouw	meer dan 24 m	tussen 25 en 40	LO	0.041	3.94	3.39
4	vrouw	meer dan 24 m	tussen 25 en 40	LSO	0.042	4.02	4.01
5	vrouw	tussen 12 en 24 m	tussen 25 en 40	LO	0.139	12.19	12.93
6	vrouw	tussen 12 en 24 m	tussen 25 en 40	LSO	0.142	12.41	13.44

Type 1 en type 2 zijn twee extreme gevallen. Voor type 1 zijn de deelname-odds gelijk aan 0.406, bijgevolg is de deelnamekans binnen deze groep gelijk aan $0.406/(1 + 0.406) = 28,89\%$. Dit is uitzonderlijk hoog, aangezien de gemiddelde deelnamekans in 1994 7,69% bedraagt. Voor type 2 daalt de voorspelde deelnamekans tot 1.05 op 100. De laatste kolom geeft het werkelijk geobserveerde deelnemersaandeel binnen iedere groep. De door het geschatte model voorspelde kans en de geobserveerde kansen zijn gelijkend. Hier moet onmiddellijk aan worden toegevoegd dat dit op zich geen verdienste is. Door het opnemen van alle mogelijke interactie-effecten (verzadigd model) krijgt men immers geobserveerde en voorspelde kansen die volledig identiek gelijk zijn. Het probleem is veeleer het specificeren van een model met zo weinig mogelijk parameters, gegeven dat de voorspelde en de geobserveerde kansen gelijkend moeten blijven.

In de andere types wordt in opeenvolgende stappen een kenmerk van type 2 gewijzigd. Type 3 is identiek aan type 2, met uitzondering van de leeftijdsklasse. De deelname-kans stijgt van 1% naar 4%, maar blijft daarmee ver onder het gemiddelde. In type 4 verspringt t.o.v. type 3 het opleidingsniveau van LO naar LSO. Dit heeft weinig effect op de deelnamekans. Veel groter is het effect van een wijziging van de duurklasse. Type 5 is identiek aan type 3, afgezien van de werkloosheidsduur. De deelnamekans springt van 4% naar 12%, en komt daarmee ver boven het gemiddelde te liggen.

3. Enkele bijkomende resultaten

In wat vooraf ging werd impliciet verondersteld dat alle opgenomen kenmerken van het nominale meetniveau waren, dat wil zeggen, dat er geen enkele relatie was tussen de diverse klassen binnen een kenmerk. Het is duidelijk dat dit niet opgaat voor de kenmerken werkloosheidsduur, leeftijd en opleidingsniveau. Binnen deze kenmerken bestaat er duidelijk een zekere ordening: een diploma LO is lager dan een diploma LSO, wat op zijn beurt lager is dan een diploma HSO, een werkloosheidsduur van minder dan 6 maanden is korter dan een werkloosheidsduur gelegen tussen 6 en 12 maand, en zo verder.

Van het ordinale karakter van deze veranderlijken werd geen gebruik gemaakt in de voorgaande analyse. Dit impliceert dat er een stuk informatie werd verwaarloosd. In principe is het mogelijk om in een logit-model rekening te houden met het ordinale karakter van de verklarende veranderlijken. Daartoe wordt aan iedere categorie binnen een kenmerk een nummer toegekend dat de ordening weergeeft. Zo zou men aan bijvoorbeeld het diploma LO het getal 0 kunnen toekennen, aan het diploma LSO het getal 1, aan het diploma HSO het getal 2 en aan diploma HO het getal 3. In plaats van de 4 diploma-effecten β_1^o , β_2^o , β_3^o en β_4^o , krijgen we dan een term γx in het logit-model, waarbij de veranderlijke x al naargelang het diploma de waarde 0, 1, 2 of 3 aanneemt. In plaats van vier parameters moet er nog slechts één geschat worden.

Deze 'hercodering' van het opleidingsniveau is echter noodzakelijkerwijs nogal willekeurig. Het verschil tussen twee opeenvolgende niveaus is hier overal gelijk aan één. Dit impliceert dat we er vanuit gaan dat het verschil tussen LO en LSO gelijk is aan het verschil tussen LSO en HSO, en zo verder. Dit is een weinig gefundeerde veronderstelling.

Bovendien weten we uit wat vooraf gaat dat de relaties tussen de werkloosheidsduur en de deelname en tussen de leeftijd en de deelname niet lineair verlopen. Het is met name niet zo dat de deelname-kans daalt naarmate men ouder wordt. We hebben immers vastgesteld dat de middelste leeftijdsklasse een groter effect heeft op de odds dan de laagste én de hoogste leeftijdsklasse. Blijkbaar stijgt de kans tot op een zekere leeftijd, om dan weer te gaan dalen. Voor de werkloosheidsduur was er een gelijkaardige situatie. Gegeven deze niet-lineariteiten zou het duidelijk sub-optimaal zijn om de boven beschreven procedure te volgen, we zouden dan informatie verliezen in plaats van toe te voegen.

Om toch meer inzicht te krijgen in deze fenomenen, hebben we teruggegrepen naar een model waarin gewerkt wordt op het niveau van individuen (cfr. inleiding). Voor de 398 693 personen in de populatie werd een logistische regressie geschat. Hier werken we met de exacte leeftijd en werkloosheidsduur, zodat er geen informatie verloren gaat.

Conceptueel is een logistische regressie het verlengstuk van het logit-model dat boven werd bestudeerd. Het voornaamste verschilpunt is dat we nu niet langer werken met nominale veranderlijken (kenmerken met verschillende klassen), maar met een combinatie van nominale veranderlijken (geslacht is b.v. intrinsiek

nominaal) en veranderlijken van een hoger meetniveau. Als p de kans is dat men deelneemt aan een beroepsopleiding, dan is $(1 - p)$ de kans dat men niet deelneemt. Het logistische regressie-model schrijven we dan als :

$$\log \left(\frac{p}{1-p} \right) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_m x_m \quad [4]$$

Ter linkerzijde komt weer de log van de odds te staan, ter rechterzijde vinden we de kenmerken x_1 t.e.m. x_m met de bijbehorende coëfficiënten β_1 t.e.m. β_m en β_0 als constante term. Enige oplettendheid is geboden bij kenmerken zoals het geslacht en het opleidingsniveau omdat we nu een lichtjes gewijzigde parametrisering hanteren. In het logit-model werd bij geslacht aan vrouwen een waarde 1 toegekend en aan mannen een waarde -1. De geschatte geslachtscoëfficiënt, -0,26, werd dan $(-0.26) \times (1)$ voor vrouwen en $(-0.26) \times (-1) = 0.26$ voor mannen. In het volgende model krijgen vrouwen waarde 1 en mannen waarde 0. De geschatte geslachtscoëfficiënt, -0.498 (zie tabel B1.3), wordt dan $(-0.498) \times (1)$ voor vrouwen en min $0.498 \times 0 = 0$ voor mannen. Is het geslachtseffect dan zo verschillend tussen beide modellen? Nee, maar aangezien er tussen -1 en 1 twee eenheden liggen, terwijl er tussen 0 en 1 slechts één eenheid verschil is, moet wel volgen dat de geschatte coëfficiënt in het volgende model twee keer groter is dan in het logit-model. En inderdaad, $(-0.26) \times (2)$ is bij benadering gelijk aan -0.498.

Het opleidingsniveau werd in deze analyse verder uitgesplitst dan in de vorige analyse. In plaats van te werken met vier klassen, werden hier de niveaus LSO en HSO gesplitst in algemeen vormend, technisch en beroepsonderwijs. De klasse HO van voorheen werd opgesplitst in HOBU en universiteit. De effecten worden gemeten t.o.v. het niveau LO. De voornaamste vaststelling betreft ongetwijfeld de personen met een diploma uit het beroepsonderwijs (zowel LSB als, zij het in mindere mate, HSB). Deze worden nauwelijks beter bereikt dan personen met een diploma LO.

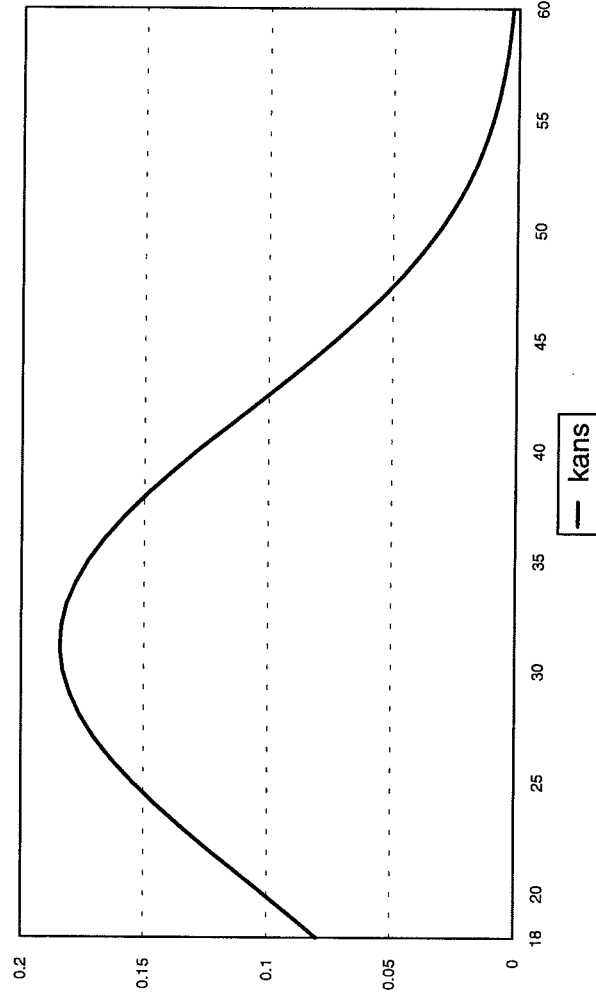
De variabele herkomst maakt het onderscheid tussen herkomst uit een EG-land en een niet-EG land. Het reeds vroeger bekomen resultaat wordt bevestigd : de niet-EG burgers worden zeer goed bereikt door de beroepsopleiding.

In de doelgroep (alle werkzoekenden) komen ook deeltijds werkenden en werkzoekenden in opslorping voor. Deze statuten maken het volgen van een beroepsopleiding wellicht minder evident, daarom controleren we ervoor met de veranderlijke 'niet beschikbaar en in opslorping'. Het resultaat is weinig verrassend, het behoren tot één van deze statuten verlaagt inderdaad de kans op deelname drastisch.

Tabel B1.3 Deelnamekans in 1994 - Logistische regressie

Kenmerk	beta	exp(beta)
constante	-6.835	0.001
leeftijd :		
leeftijd	0.343	1.409
(leeftijd) ² /100	-0.560	0.571
geslacht :		
vrouw	-0.498	0.608
man	referentie	
opleidingsniveau :		
LO	referentie	
LSA	0.374	1.454
LSB	0.071	1.073
LST	0.156	1.168
HSA	0.511	1.667
HSB	0.120	1.128
HST	0.433	1.541
HOB	0.464	1.590
HOB	0.427	1.532
universiteit		
Werkloosheidsduur :	referentie	
minder dan 6 maand	0.723	2.060
minder dan 12 maand	0.815	2.260
minder dan 18 maand	0.818	2.267
minder dan 24 maand	0.343	1.409
minder dan 30 maand	0.266	1.305
minder dan 36 maand	-0.037	0.964
minder dan 48 maand	-0.279	0.757
minder dan 60 maand	-0.702	0.496
meer dan 60 maand	0.331	1.392
herkomst niet-EG	-1.244	0.288
niet beschikbaar (in opslorping, deeltijds werk, en dergelijke)		

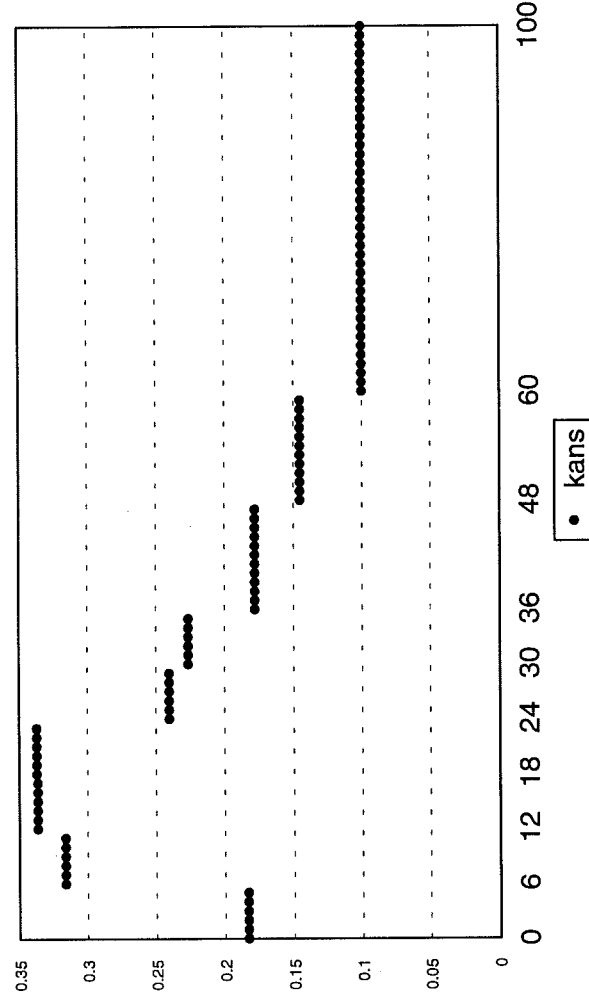
Voor de leeftijd namen we zowel de leeftijd als het kwadraat van de leeftijd op. Het geschatte leeftijdseffect stelt dat de deelname-odds groter worden naarmate men ouder wordt. Het kwadraat-effect voegt hier echter aan toe dat de stijging daalt naarmate men ouder wordt. Vanaf een bepaalde leeftijd zullen de odds dus terug gaan dalen. In grafiek B1.1 proberen we dit meer aanschouwelijk voor te stellen. Op de horizontale as zijn de leeftijden uitgezet. De parabool beschrijft de relatie tussen leeftijd en deelname-kans. De deelname-kans stijgt tot de leeftijd van 30 jaar, daarna gaat ze weer dalen, en voor oudere leeftijden gaat de kans bijna naar nul.

Grafiek B1.1 Verband tussen de leeftijd en de deelname aan beroepsopleiding (voor een man uit de EG, die niet in opslorping is noch deeltijds werkt, en die nul maand werkloos is)

Op basis van de reeds vroeger bekomen resultaten zou men kunnen verwachten dat het verband tussen de werkloosheidsduur en de deelnamekans eveneens een parabolisch verloop kent. Bij de opname van de werkloosheidsduur en het kwadraat hiervan in de schatting kwam dit verband echter niet tot uiting. Wellicht is de kwadratische specificatie te weinig flexibel. Daarom zochten we naar een specificatie die een eventueel omgekeerd U-vormig verloop kan hebben, zonder daarom perfect parabolisch te moeten zijn. In de gebruikte specificatie, die men 'piecewise linear' noemt, veronderstellen we dat binnen beperkte intervallen (b.v. een werkloosheidsduur van 0 tot 6 maand) de deelname-kans constant is. Door voldoende intervallen op te nemen, kunnen we dan proberen om vat te krijgen op

het verloop van de relatie tussen de werkloosheidsduur en de deelnamekans. Hier hebben we voor de eerste drie jaar van de werkloosheidsduur intervallen van telkens zes maand genomen. Voor het vierde en het vijfde jaar telkens een interval van 12 maand, en verder werd verondersteld dat na een werkloosheidsduur van 5 jaar een verdere toename van de werkloosheidsduur geen betekenisvolle invloed meer heeft op de deelnamekans. De resultaten zijn te vinden in grafiek B1.2. De horizontale as geeft de werkloosheidsduur in maanden. De deelnamekans heeft duidelijk een omgekeerd U-vormig verloop : eerst stijgt ze, om een top te bereiken rond werkloosheidsduren tussen 12 en 24 maand. Nadien daalt de kans geleidelijk. Ten opzichte van de resultaten uit de logit-analyse in sectie 2 is er een belangrijke nuancering te maken. Daar werd gesteld dat werkzoekenden die langer dan twee jaar werkloos zijn, slecht bereikt worden. Uit de resultaten van de logistische regressie blijkt dat het juister is om de grens niet op twee jaar, maar wel op drie jaar te leggen. Het bereik van werkzoekenden die tussen 2 en 3 jaar werkloos zijn is beter dan wat men op basis van de logit-resultaten zou verwachten, het bereik van de werkzoekenden die langer dan 3 jaar werkloos zijn is bijgevolg slechter.

Grafiek B1.2 Verband tussen de werkloosheidsduur en de deelname aan beroepsopleiding
(voor een man uit de EG, die niet in opslorping is noch deeltijds werkt, en die 30 jaar is)

BIJLAGE 2

Samenstelling en interne consistentie van de schalen

1. Sollicitatiehulp

1.1 *Info over werk via de VDAB ($\alpha=0,75$)*

8. De cursistenbegeleider bracht mij op de hoogte van vacatures	0,79
5. De lesgever bracht mij op de hoogte van vacatures	0,72
9. De cursistenbegeleider zocht mee naar een job of een andere opleiding	0,68
6. De lesgever zocht mee naar een job of een andere opleiding	0,65
11. De ABBO (arbeidsbemiddelaar BO) bracht mij op de hoogte van vacatures	0,52
12. De ABBO (arbeidsbemiddelaar BO) zocht mee naar een job of een andere opleiding	0,48

1.2 *Sollicitatievaardigheden aanleren ($\alpha=0,75$)*

2. Ik heb een brief leren schrijven	0,85
3. Ik heb een sollicitatiegesprek leren voeren	0,85
1. Ik heb een vacante betrekking leren opsporen	0,77
4. Ik heb WIS leren gebruiken	0,44

1.3 *Actieve inbreng van de bemiddelaars bij het solliciteren ($\alpha=0,75$)*

7. De lesgever is samen met mij gaan solliciteren	0,87
10. De cursistenbegeleider is samen met mij gaan solliciteren	0,87
13. De ABBO (arbeidsbemiddelaar BO) is samen met mij gaan solliciteren	0,68

2. Informatie over de beroepsopleiding via ...

2.1 De media ($\alpha=0,54$)

11. Via informatie op de TV	0,71
10. Via informatie op de radio	0,69
9. Via informatie in de krant	0,57
14. Via mijn vakbond	0,48
13. Via mijn school	0,35

2.2 Informele informatie ($\alpha=0,56$)

1. Via familie, vrienden of kennissen	0,80
8. Via andere cursisten	0,77

2.3 Via de VDAB ($\alpha=0,30$)

3. Via de arbeidsbemiddelaar in het plaatsingskantoor	0,70
6. Via de bemiddelaar van het Individueel Begeleidingsplan	0,54
12. Via een folder of een affiche	0,42

Volgend item werd niet in schaal opgenomen :

2. Via het OCMW

Volgende items vielen uit bij de factoranalyse :

4. Via iemand van het beroepsopleidingscentrum zelf (b.v. ABBO)
5. Via iemand van de Weer-Werkactie
7. Via iemand anders van de VDAB

3. Motivatie om opleiding te volgen

3.1 Als zinvolle tijdsbesteding ($\alpha=0,64$)

4. Ik wil mezelf bewijzen dat ik iets kan
8. Ik wil andere mensen leren kennen
13. Ik wil zelf werkjes of karweitjes kunnen opknappen in mijn vrije tijd
18. Ik wil iets te doen hebben

3.2 Als verplichting ($\alpha=0,65$)

2. Ik voel mij verplicht om mijn werkwillegheid te tonen
7. Omdat ik moest van mijn VDAB-bemiddelaar
14. Ik wil een schorsing vermijden
21. Door een opleiding te volgen hou ik mijn werkloosheidsvergoeding op hetzelfde niveau

3.3 Om werk te vinden ($\alpha=0,52$)

5. Ik wil mijn kans op werk verbeteren	0,69
11. Het kan mij helpen om interessant werk te vinden	0,58
6. Ik wil zo vlug mogelijk werk vinden	0,58
3. Ik wil een beroep of een vak leren	0,41

3.4 Om zich bij te scholen ($\alpha=0,56$)

17. Ik wil tekorten in mijn schoolse opleiding wegwerken	0,67
15. Ik wil mijn kennis opfrissen	0,66
19. Ik zie het als een bijscholing	0,60
16. Ik volg deze opleiding louter uit interesses	0,48

Volgende items vielen uit bij de factoranalyse :

1. Omdat iemand die ik ken het mij heeft aangeraden
9. Ik wil mij voorbereiden op een andere opleiding
10. Ik koos voor deze opleiding omwille van de opleidingspremie
12. Het is een noodzaak geworden om aan de slag te kunnen
20. Omwille van het getuigschrift dat je krijgt

Noot :

F3.1 en F3.2 vormden één factor, maar werden omwille van inhoudelijke redenen opgesplitst.

4. Aspecten die de keuze voor de beroepsopleiding kunnen belemmeren

4.1 Praktische elementen ($\alpha=0,53$)

1. De uurregeling	0,73
3. De verplaatsing naar het opleidingscentrum	0,67
2. De duur van de opleiding	0,59
6. De kinderopvang	0,49
5. De kostprijs van de opleiding	0,30

4.2 Persoonlijke elementen ($\alpha=0,52$)

8. De toelatingsproef	0,78
4. De moeilijkheid van de opleiding	0,72
9. Uw gezondheidstoestand	0,54
7. De wachttijd voor deze opleiding	0,40

5. Waarom kiezen voor een opleiding bij de VDAB ?

5.1 Omwille van de kwaliteit van de opleiding ($\alpha=0,74$)

10. De VDAB biedt een goede begeleiding	0,77
8. Deze opleiding sprak mij het meeste aan	0,65
6. Ik had veel goeds gehoord over de opleidingen bij de VDAB	0,62
2. De opleidingen van de VDAB zijn beter	0,61
9. De VDAB had een ruim aanbod aan opleidingen	0,58
14. Ik denk een grotere kans op werk te hebben via een opleiding bij de VDAB	0,56

5.2 Omwille van externe (praktische en administratieve) redenen ($\alpha=0,52$)

13. Ik krijg daar een opleidingspremie	0,70
12. Ik ben dan zeker dat ik administratief (voor de RVA) in orde ben	0,63
3. Bij de VDAB viel de praktische regeling (afstand, uurregeling) het beste mee	0,53
1. Ik weet niet waar ik anders een opleiding kan volgen	0,49
7. Ik volg de cursus samen met vrienden	0,39
4. De VDAB-bemiddelaar heeft de beslissing genomen	0,37

Volgende items vielen uit bij de factoranalyse :

5. De opleiding bij de VDAB is het goedkoopste alternatief voor mij	
11. De opleiding wordt nergens anders gegeven	

6. Evaluatie van de kwaliteit van de opleiding

6.1 Goede aanpak van b.v. lesgeven, programma, ... ($\alpha=0,83$)

11. De manier van lesgeven is goed	0,74
5. De leerstof wordt goed uitgelegd en geïllustreerd	0,73
17. De oefeningen zijn leerrijk	0,65
12. Het programma van de opleiding is goed samengesteld	0,63
16. Problemen zoals die echt voorkomen, kunnen voldoende aanbod komen	0,61
20. Het didactisch materiaal (zoals de video, machines) wordt goed gebruikt	0,57
6. De opleiding is interessant	0,55
13. De cursus (handboek, nota's) is in orde	0,53
10. De persoonlijke begeleiding is te beperkt : ik krijg te weinig informatie over mijn prestaties in de les	-0,51
19. Er wordt voldoende aandacht besteed aan de veiligheid van de cursisten tijdens de opleiding	0,41

6.2 *Het niveau ligt te hoog ($\alpha=0,67$)*

1. Er is te veel theorie	0,77
7. Ik moet te veel studeren	0,72
2. Ik kan moeilijk volgen in de les	0,64
9. Er is te weinig praktijk / praktische oefeningen	0,62
21. De opleiding is veel te school(s) (terug op de banken)	0,46

6.3 *De opleiding is anders dan verwacht ($\alpha=0,57$)*

18. De groep is te heterogeen : er zijn te grote verschillen tussen de cursisten op vlak van kennis	0,64
15. Eigenlijk had ik liever iets anders gevolgd	0,62
4. De opleiding sluit aan bij mijn verwachtingen	-0,53
3. De sfeer is goed	-0,52
8. Ik heb vooraf voldoende informatie over de opleiding gekregen in verband met b.v. de inhoud, het niveau,...	-0,33

Volgend item viel uit bij de factoranalyse :

14. De opleiding is te kort

7. **Evaluatie van de stage**

7.1 *Goede aansluiting tussen stage en opleiding ($\alpha=0,85$)*

1. De stage sluit goed aan bij de opleiding	0,89
6. Ik doe ervaring op in mijn vak door de stage	0,89
2. Ik kan wat ik in de les leer, toepassen tijdens mijn stage	0,87

7.2 *Negatieve kanten van de stage ($\alpha=0,53$)*

4. De stage is heel vermoeiend	0,77
5. Ik heb veel extra kosten door mijn stage	0,76
3. Ik mag niet zoveel doen tijdens mijn stage	0,63

8. Evaluatie van de praktische omkadering

($\alpha=0,72$)

6. Het huishoudelijk reglement (de regels van het centrum) valt goed mee	0,69
10. De ruimte waar de beroepsopleiding doorgaat, is aangenaam	0,66
12. De administratieve afhandeling van de opleiding verloopt vlot	0,65
4. Het personeel in de opleidingsplaats is vriendelijk	0,61
11. De apparatuur is modern en goed onderhouden	0,56
7. Het onthaal op de eerste dag van de opleiding verliep uitstekend	0,55
3. Er is voldoende mogelijkheid om maaltijden te bestellen tijdens de middagpauze	0,46
9. Er is voldoende parkeerplaats aan het opleidingscentrum	0,40
5. Er is een telefoon in het centrum die de cursisten mogen gebruiken	0,37
2. De uurregeling valt goed mee	0,32

Volgende items vielen uit bij de factoranalyse :

1. De opleidingsplaats is moeilijk te bereiken
8. De opleiding valt me financieel zwaar
13. De drankvoorziening laat te wensen over

9. De effecten van de beroepsopleiding

9.1 *Meer zelfvertrouwen en -waardering ($\alpha=0,77$)*

16. Ik voel mij nu meer waard	0,68
10. Ik voel me zekerder van mezelf	0,67
4. Ik heb nu minder schrik om werk te zoeken	0,67
18. Ik weet nu beter wat ik kan	0,65
13. Nu weet ik waar ik kan gaan solliciteren	0,64
11. Ik krijg meer waardering van mijn partner en vrienden	0,61
8. Ik heb hier vrienden gemaakt	0,44
2. Ik heb meer zin om te gaan werken	0,37

9.2 *Meer kans om werk te vinden ($\alpha=0,72$)*

7. Ik leer nieuwe technieken en vaardigheden	0,70
5. Het kan mij helpen om interessant werk te vinden	0,67
9. Ik heb na deze opleiding meer kans om werk te vinden	0,57
3. Ik leer een beroep of een vak	0,56
12. Ik vind dat ik mijn tijd goed besteed	0,51
1. De opleiding brengt mij niets bij	-0,49

9.3 Bijscholing ($\alpha=0,60$)

17. Ik heb zin gekregen om nog andere opleidingen te volgen	0,80
6. Het helpt mij om een andere opleiding te kunnen volgen	0,72
14. Ik heb de tekorten in mijn schoolopleiding weggewerkt	0,37
15. Zo raak ik niet achterop in mijn vak	0,37

10. General Health Questionnaire

($\alpha=0,81$)

10. Voelde u zich ongelukkig en depressief ?	0,76
11. Had u het gevoel dat u uw zelfvertrouwen verloren had ?	0,68
9. Had u het gevoel dat u uw problemen niet aankon ?	0,65
6. Voelde u zich al bij al redelijk gelukkig ?	0,62
12. Beschouwde u zich als een waardeloos iemand ?	0,62
4. Was u in staat van uw dagelijkse bezigheden te genieten ?	0,57
8. Had u het gevoel voortdurend onder druk te staan ?	0,56
5. Kon u uw problemen onder ogen zien ?	0,55
7. Lag u vaak wakker omdat u zich zorgen maakte ?	0,55
3. Voelde u zich in staat om beslissingen te nemen ?	0,47
1. Kunnen concentreren op de dingen waarmee u bezig was ?	0,41
2. Het gevoel gehad dat uw bezigheden nuttig en zinvol waren ?	0,37

11. Arbeidsbetrokkenheid

($\alpha=0,66$)

2. Werken is het belangrijkste in het leven van een mens	0,69
6. Men moet werken om echt deel uit te maken van de gemeenschap	0,62
1. Gaan werken geeft me het gevoel dat ik iets zinnigs doe met mijn leven	0,60
8. Men kan enkel van zijn vrije tijd genieten als men ervoor gewerkt heeft	0,60
4. Het is beter om gelijk welk werk aan te nemen dan om werkloos te zijn	0,57
5. Ik vind het belangrijk om werk te hebben	0,54
7. Ik verkies te werken, ook al zou ik maar evenveel verdienen als aan de dop	0,43
3. Men hoeft niet per se buitenshuis te werken om nuttig bezig te zijn	-0,29

12. Hindernissen bij het zoeken naar werk

12.1 *Problemen bij het solliciteren* ($\alpha=0,52$)

8. Ik heb te weinig of geen werkervaring	0,71
2. Ik weet niet goed <i>hoe</i> ik moet solliciteren	0,65
1. Ik weet niet goed <i>waar</i> ik kan gaan solliciteren	0,54
14. Ik heb te weinig naar werk gezocht	0,45

12.2 *Problemen van persoonlijke aard* ($\alpha=0,43$)

6. Ik ben al te lang werkloos	0,57
11. Ik heb mijn werk verleerd	0,55
16. Ik moet ook nog zorgen voor mijn ouders	0,52
10. Ik stel te hoge eisen aan een baan	0,48
15. Ik vind geen opvang voor de kinderen	0,42
13. Ik heb een minder goede gezondheid	0,37

12.3 *Problemen van structurele aard* ($\alpha=0,45$)

12. De werkgevers stellen hun eisen te hoog	0,66
5. Er is te weinig werk	0,62
7. Werkgevers zijn niet geïnteresseerd in mensen zoals ik	0,52
3. Ik ben te oud	0,51

12.4 *Te laag scholingsniveau* ($\alpha=0,63$)

4. Ik heb geen goede schoolopleiding	0,84
9. Mijn opleidingsniveau is te laag	0,75

BIJLAGE 3

De vragenlijst

In deze bijlage is de vragenlijst integraal opgenomen met de procentuele verdeling van de antwoorden.

1. Organisatie beroepsopleiding

1. Welke opleiding bent u nu aan het volgen ?

.....

2. Kan u deze opleiding ook aanduiden in de volgende lijst ? Indien het niet zo duidelijk is welke u moet kiezen, vraag het dan aan de instructeur.

Maak het bolletje zwart bij het antwoord dat u kiest.

- ☐ 1. Bouw (15,0%)
- ☐ 2. Metaal (10,3%)
- ☐ 3. Transport (2,8%)
- ☐ 4. Energiebeheer en gebouwenautomatisatie
- ☐ 5. Confectie en textiel (1,5%)
- ☐ 6. Automatisatie (3,5%)
- ☐ 7. Micro-elektronica
- ☐ 8. Robotica
- ☐ 9. Horeca (6,8%)
- ☐ 10. Grafische technieken (2,8%)
- ☐ 11. Diamant
- ☐ 12. Compositen
- ☐ 13. Telematica
- ☐ 14. Tewerkstellingsmodules (7,6%)
- ☐ 15. Andere opleidingen in de secundaire sector
- ☐ 16. Bediendenopleiding - individuele programmering (11,0%)

- ☐ 17. Bediendenopleiding - groepsopleiding (5,8%)
  - ☐ 18. Ingroei (3,5%)
  - ☐ 19. Talen (4,1%)
  - ☐ 20. ~~Open learning talen~~
  - ☐ 21. Secretariaat (2,4%)
  - ☐ 22. Bedrijfsadministratie (3,0%)
  - ☐ 23. Burotica (2,7%)
  - ☐ 24. Open learning burotica/informatica (1,8%)
  - ☐ 25. Bedrijfsbeheer (2,9%)
  - ☐ 26. Informatica (2,3%)
  - ☐ 27. Andere opleidingen in tertiaire sector, o.a. verpleegkundige, gezins- en bejaardenhelpster (5,9%)
  - ☐ 28. Specifieke opleidingsprojecten, o.a. Weer-Werk (4,0%)
3. **Door wie wordt de beroepsopleiding gegeven ?**
- ☐ 1. Door instructeurs van de VDAB (83,8%)
  - ☐ 2. Door externe lesgevers (12,4%)
  - ☐ 3. Zowel door VDAB-instructeurs als externe lesgevers (3,8%)
4. **Is bij deze opleiding een stageperiode inbegrepen ?**
- ☐ 1. Ja (57,7%)
  - ☐ 2. Ja, afwisselend stage en les (alternerend) (6,5%)
  - ☐ 3. Neen (35,8%)
5. **Waar gaat de opleiding door ?**
- ☐ 1. In het centrum voor beroepsopleiding van de VDAB (89,6%)
  - ☐ 2. In een centrum van derden (10,4%)
6. **Hoelang bent u reeds met deze opleiding bezig ?**
(gem.) 13,4 weken
7. **Hoelang zal deze opleiding nog duren ?**
(gem.) 12,3 weken

8. Hebt u tijdens deze opleiding leren solliciteren of hulp gekregen bij het solliciteren? Hieronder staan een aantal manieren omschreven hoe die hulp kan verlopen. Geef telkens aan of dit tijdens deze opleiding gebeurt of niet. U kan bij elke manier antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.

	Ja	Neen
1. Ik heb een vacante betrekking leren opsporen	37,2	62,8
2. Ik heb een brief leren schrijven	36,1	63,9
3. Ik heb een sollicitatiegesprek leren voeren	31,2	68,8
4. Ik heb WJS (Werk Informatie Systeem) leren gebruiken	53,6	46,4
5. De lesgever bracht mij op de hoogte van vacatures	36,5	63,5
6. De lesgever zocht mee naar een job of een andere opleiding	21,7	78,3
7. De lesgever is samen met mij gaan solliciteren	3,1	96,9
8. De cursistenbegeleider bracht mij op de hoogte van vacatures	25,2	74,8
9. De cursistenbegeleider zocht mee naar een job of een andere opleiding	13,7	86,3
10. De cursistenbegeleider is samen met mij gaan solliciteren	2,6	97,4
11. De ABBO (arbeidsbemiddelaar BO) bracht mij op de hoogte van vacatures	19,0	81,0
12. De ABBO (arbeidsbemiddelaar BO) zocht mee naar een job of een andere opleiding	10,4	89,6
13. De ABBO (arbeidsbemiddelaar BO) is samen met mij gaan solliciteren	1,9	98,2

9. Kunt u aanduiden welke vergoeding u krijgt? U kan antwoorden met 'ja' of 'neen'. Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.

	Ja	Neen
1. Premie per opleidingsuur	95,5	4,5
2. Terugbetaling van de verplaatsingskosten	84,6	15,4
3. Compensatie voor kinderopvang	16,2	83,8
4. Andere vergoedingen, nl. (u kunt hier invullen welke vergoeding): (3,8%) o.a. aanmoedigingspremie, verblijfsvergoeding, materiaal, ...		

10. Moet u zelf nog **extra cursusmateriaal** aanschaffen ?

Maaak het bolletje zwart dat bij uw antwoord past.

- ☐ 1. Ja (24,8%)
- ☐ 2. Neen (75,2%)

11. Vindt u de vergoeding(en) die u krijgt **voldoende** ?

- ☐ 1. Ja (40,9%)
- ☐ 2. Neen (59,1%)

12. Worden deze vergoedingen **op tijd betaald** ?

- ☐ 1. Ja (69,2%)
- ☐ 2. Neen (30,8%)

13. Zou u de opleiding **willen** volgen indien u geen vergoeding kreeg ?

- ☐ 1. Ja (74,4%)
- ☐ 2. Neen (25,6%)

14. Zou u de opleiding **kunnen** volgen indien u geen vergoeding kreeg ?

- ☐ 1. Ja (59,3%)
- ☐ 2. Neen (40,7%)

2. Motivatie om beroepsopleiding te volgen

15. Hoe hebt u vernomen dat deze opleiding bestond ? Waar hebt u informatie over deze opleiding gekregen ? U kan antwoorden met 'ja' of 'neen'.
- Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.*

	Ja	Neen
1. Via familie, vrienden of kennissen	36,2	63,8
2. Via het OCMW	3,1	96,9
3. Via de arbeidsbemiddelaar in het plaatsingskantoor	50,7	49,3
4. Via iemand van het beroepsopleidingscentrum zelf (b.v. ABBO)	15,8	84,2
5. Via iemand van de Weer-Werkactie	6,3	93,7
6. Via de bemiddelaar van het Individueel Begeleidsplan	14,6	85,4
7. Via iemand anders van de VDAB	20,4	79,6
8. Via andere cursisten	15,6	84,4
9. Via informatie in de krant	7,4	92,6
10. Via informatie op de radio	1,7	98,3
11. Via informatie op TV	3,2	96,8
12. Via een folder of een affiche	31,2	68,8
13. Via mijn school	1,7	98,3
14. Via mijn vakbond	8,2	91,8
15. Via andere, nl. (vul hier in wie of wat): (7,9%) o.a. vorige werkgevers, ziekenkas, zelf geïnformeerd, ...		

16. Heeft iemand u verplicht om deze opleiding te volgen ?

- ☐ 1. Ja (7,6%)
- ☐ 2. Neen (92,4%)

→ Indien ja, wie ? (n = 57)

- ☐ a. Een familielid of vriend (7,0%)
- ☐ b. Iemand van het OCMW (7,0%)
- ☐ c. Iemand van het beroepsopleidingscentrum zelf (5,3%)
- ☐ d. Een VDAB-bemiddelaar (66,7%)
- ☐ e. Iemand van de Weer-Werkactie (1,8%)
- ☐ f. Iemand anders, nl. : (12,3%) o.a. werk, opvangcentrum, ...

17. Waarom volgt u deze opleiding ? Geef telkens aan of deze redenen **een rol spelen bij de keuze** voor het volgen van deze beroepsopleiding. Speelde dit mee in uw keuze ? U kan antwoorden met 'akkoord', 'niet akkoord' of 'tussenin' (dit is gedeeltelijk akkoord en gedeeltelijk niet akkoord).
- Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.*

	Akkoord	Tussenin	Niet akkoord
1. Omdat iemand die ik ken het mij heeft aangera- den	22,2	16,3	61,5
2. Ik voel mij verplicht om mijn werkwillegheid te tonen	27,3	25,0	47,7
3. Ik wil een beroep of een vak leren	82,2	9,9	7,8
4. Ik wil mijzelf bewijzen dat ik iets kan	61,0	18,5	20,5
5. Ik wil mijn kans op werk verbeteren	95,8	3,5	0,7
6. Ik wil zo vlug mogelijk werk vinden	86,6	10,5	2,9
7. Omdat ik moest van mijn VDAB-bemiddelaar	3,9	8,3	87,8
8. Ik wil andere mensen leren kennen	28,5	33,3	38,2
9. Ik wil mij voorbereiden op een andere opleiding	28,3	22,6	49,1
10. Ik koos voor deze opleiding omwille van de opleidingspremie	3,1	7,8	89,1
11. Het kan mij helpen om interessant werk te vin- den	87,0	10,1	2,9
12. Het is een noodzaak geworden om nog aan de slag te kunnen	50,3	32,7	17,0
13. Ik wil zelf werkjes of karweitjes kunnen op- knappen in mijn vrije tijd	19,3	24,1	56,6
14. Ik wil een schorsing vermijden	20,5	12,5	67,0
15. Ik wil mijn kennis opfrissen	67,0	21,1	11,9
16. Ik volg deze opleiding louter uit interesse	30,4	36,9	32,7
17. Ik wil tekorten in mijn schoolse opleiding weg- werken	56,0	22,9	21,1
18. Ik wil iets te doen hebben	41,1	26,5	32,4
19. Ik zie het als een bijscholing	60,9	25,5	13,6
20. Omwille van het getuigschrift dat je krijgt	32,8	33,5	33,7
21. Door een opleiding te volgen hou ik mijn werk- loosheidsvergoeding op hetzelfde niveau	20,6	17,1	62,2

18. Hebben de volgende aspecten van de opleiding u doen aarzelen om eraan te beginnen ? U kan antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.

	Ja	Neen
1. De uurregeling	10,3	89,7
2. De duur van de opleiding	13,7	86,3
3. De verplaatsing naar het opleidingscentrum	16,5	83,5
4. De moeilijkheid van de opleiding	8,2	91,8
5. De kostprijs van de opleiding	4,2	95,8
6. De kinderopvang	9,0	91,0
7. De wachttijd voor deze opleiding	27,6	72,4
8. De toelatingsproef	6,9	93,1
9. Uw gezondheidstoestand	4,4	95,6
10. Andere, nl. (vul in) : (3,7%) o.a. lange dagen, anders schorsing, ...		

19. Hoelang hebt u moeten **wachten** voor u aan de opleiding kon beginnen ?
- ☐ 1. Niet, ik kon onmiddellijk beginnen *☞ ga naar vraag 21 (26,2%)*
  - ☐ 2. Ik diende (vul in) (gem.) 5,6 maanden te wachten *☞ ga naar vraag 20 (73,8%)*
20. Was de wachttijd te lang ? (n=607)
- ☐ 1. Ja (56,2%)
  - ☐ 2. Neen (43,8%)
21. Hoelang wil u maximum **wachten** voor u aan een opleiding kunt beginnen ?
- ☐ 1. Minder dan 1 maand (44,2%)
  - ☐ 2. Tussen 1 en 6 maanden (50,1%)
  - ☐ 3. Meer dan 6 maanden (5,7%)
22. Wilde u déze opleiding volgen ?
- ☐ 1. Ja (94,6%)
  - ☐ 2. Neen (5,4%)
- Indien neen, welke opleiding had u wel willen volgen ?
- .....

23. Waarom koos u voor een opleiding **bij de VDAB** en niet bij een ander centrum of school ? *Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.*

	Ja	Neen
1. Ik weet niet waar ik anders een opleiding kan volgen	36,9	63,1
2. De opleidingen van de VDAB zijn beter	56,9	43,1
3. Bij de VDAB viel de praktische regeling (afstand, uurregeling) het beste mee	53,0	47,0
4. De VDAB-bemiddelaar heeft de beslissing genomen	8,6	91,4
5. De opleiding bij de VDAB is het goedkoopste alternatief voor mij	75,2	24,8
6. Ik had veel goeds gehoord over de opleidingen bij de VDAB	66,0	34,0
7. Ik volg de cursus samen met vrienden	10,3	89,7
8. Deze opleiding sprak mij het meest aan	82,7	17,3
9. De VDAB had een ruim aanbod van opleidingen	70,7	29,3
10. De VDAB biedt een goede begeleiding	73,5	26,5
11. De opleiding wordt nergens anders gegeven	29,4	70,6
12. Ik ben dan zeker dat ik administratief (voor de RVA) in orde ben	64,3	35,7
13. Ik krijg daar een opleidingspremie	57,9	42,1
14. Ik denk een grotere kans op werk te hebben via een opleiding bij de VDAB	84,1	15,9

24. Hebt u **vroeger** reeds **bij de VDAB** een beroepsopleiding gevolgd ?

- ☐ 1. Ja, hoeveel opleidingen ? ..... opleidingen (25,6%)
☐ 2. Neen *ga naar vraag 27* (74,4%)

25. **Welke opleiding** ? Indien u reeds meer dan één opleiding volgde, gelieve dan hier de belangrijkste aan te duiden.

.....
 .....

26. **Wanneer** ging die opleiding door ? (n = 207)

- ☐ 1. Overdag (97,1%)
☐ 2. Tijdens het weekend (2,9%)
☐ 3. 's Avonds (0,0%)

27. Hebt u **vroeger** reeds bij andere instanties een opleiding gevolgd ?

- ☐ 1. Ja (28,0%)
- ☐ 2. Neen *ga naar vraag 30* (72,0%)

→ Indien ja, welke opleiding ? Indien u reeds meer dan één opleiding volgde, gelieve dan hier de belangrijkste aan te duiden.

.....
.....

28. **Wanneer** ging die opleiding door ? (n = 218)

- ☐ 1. Overdag (38,5%)
- ☐ 2. Tijdens het weekend (11,0%)
- ☐ 3. 's Avonds (50,5%)

29. En **door wie** werd deze opleiding ingericht ?

- ☐ 1. Het bedrijf waar ik toen werkte (10,2%)
- ☐ 2. Leveranciers van goederen en diensten bij het bedrijf waar ik toen werkte (b.v. bij het installeren van nieuwe computers of machines) (1,4%)
- ☐ 3. Sectoriële opleidingsinitiatieven (1,4%)
- ☐ 4. Onderwijs voor Sociale Promotie (OSP) (22,7%)
- ☐ 5. Centrum voor Middenstandsopleiding (CMO) - VIZO (16,7%)
- ☐ 6. Commerciële opleidingsinstituten (5,6%)
- ☐ 7. Derden (niet-commercieel) b.v. Vitamine W, ... (2,8%)
- ☐ 8. Andere, nl. : (39,4%) o.a. *universiteit, vakbond, ...*

30. Kent u de andere diensten van de VDAB buiten de beroepsopleiding, zoals b.v. T-interim, Jobclub, ... ?

- ☐ 1. Ja (68,4%)
- ☐ 2. Neen (31,6%)

→ Indien ja, wat is uw algemeen oordeel over die dienstverlening van de VDAB ?

- ☐ a. Heel goed (13,3%)
- ☐ b. Goed (50,5%)
- ☐ c. Matig (28,0%)
- ☐ d. Slecht (5,3%)
- ☐ e. Heel slecht (2,9%)

→ Wat zou u anders willen zien bij die diensten van de VDAB ?

.....

.....

.....

3. Evaluatie van de beroepsopleiding

We willen graag een evaluatie maken van de opleiding die u nu volgt.

31. Kunt u zeggen voor de opleiding die u nu volgt wat de **drie meest positieve kanten** zijn van de opleiding ?

1. ....
.....
.....
.....
.....
2. ....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
3. ....
.....
.....
.....
.....

32. Kunt u de **drie meest negatieve kanten** van de opleiding opsommen ?

1. ....
.....
.....
.....
.....
2. ....
.....
.....
.....
.....
3. ....
.....
.....
.....
.....

33. Hier volgen een aantal uitspraken over de beroepsopleiding. **Beoordeel de opleiding die u nu aan het volgen bent.** U kunt voor elke uitspraak aangeven of u 'akkoord' gaat met de uitspraak, 'niet akkoord' of 'tussenin'. *Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.*

	Akkoord	Tussenin	Niet akkoord
1. Er is teveel theorie	12,6	26,5	60,9
2. Ik kan moeilijk volgen in de les	2,9	17,4	79,7
3. De sfeer is goed	75,7	20,3	4,0
4. De opleiding sluit aan bij mijn verwachtingen	59,1	34,2	6,7
5. De leerstof wordt goed uitgelegd en geïllustreerd	54,9	31,0	14,1
6. De opleiding is interessant	85,5	12,5	2,1
7. Ik moet te veel studeren	5,0	24,1	71,0
8. Ik heb vooraf voldoende informatie over de opleiding gekregen in verband met b.v. de inhoud, het niveau, ...	32,3	34,1	33,6
9. Er is te weinig praktijk / praktische oefeningen	13,9	24,8	61,3
10. De persoonlijke begeleiding is te beperkt ik krijg te weinig informatie over mijn prestaties in de les	25,1	32,7	42,2
11. De manier van lesgeven is goed	57,0	32,3	10,6
12. Het programma van de opleiding is goed samengesteld	60,0	30,1	9,8
13. De cursus (handboek, nota's) is in orde	64,4	24,2	11,4
14. De opleiding is te kort	19,7	27,7	52,6
15. Eigenlijk had ik liever iets anders gevolgd	6,5	8,8	84,7
16. Problemen zoals die echt voorkomen, kunnen voldoende aan bod komen	38,2	45,2	16,3
17. De oefeningen zijn leerrijk	77,5	20,5	2,0
18. De groep is te heterogeen: er zijn te grote verschillen tussen de cursisten op vlak van kennis	20,2	36,7	43,1
19. Er wordt voldoende aandacht besteed aan de veiligheid van de cursisten tijdens de opleiding	60,5	25,7	13,9
20. Het didactisch materiaal (zoals de video, de machines) wordt goed gebruikt	60,4	26,5	13,1
21. De opleiding is veel te school(s) (terug op de banken)	7,3	22,4	70,2

34. Indien u ook **stage** volgt tijdens de opleiding, beoordeel dan de volgende aspecten van de stage. U kan antwoorden met 'akkoord', 'niet akkoord' en 'tussenin'. *Omcirkel het cijfer bij het antwoord dat voor u het beste past.*

	Akkoord	Tussenin	Niet akkoord
1. De stage sluit goed aan bij de opleiding	67,0	20,9	12,1
2. Ik kan wat ik in de les leer, toepassen tijdens mijn stage	61,2	25,7	13,1
3. Ik mag niet zoveel doen tijdens mijn stage	13,1	34,3	52,5
4. De stage is heel vermoeiend	11,1	38,2	50,8
5. Ik heb veel extra kosten door mijn stage	13,6	25,1	61,3
6. Ik doe ervaring op in mijn vak door de stage	75,6	14,6	9,9

35. Kunt u nu ook een aantal **praktische kanten** van de opleiding evalueren? U kunt opnieuw antwoorden met 'akkoord', 'niet akkoord' of 'tussenin'. *Omcirkel het cijfer bij het antwoord dat voor u het beste past.*

	Akkoord	Tussenin	Niet akkoord
1. De opleidingsplaats is moeilijk te bereiken	12,0	19,2	68,9
2. De uurregeling valt goed mee	67,1	21,5	11,4
3. Er is voldoende mogelijkheid om maaltijden te bestellen tijdens de middagpauze	43,2	17,3	39,5
4. Het personeel in de opleidingsplaats is vriendelijk	66,6	26,8	6,6
5. Er is een telefoon in het centrum die de cursisten mogen gebruiken	81,0	7,3	11,8
6. Het huishoudelijk reglement (de regels van het centrum) valt goed mee	68,7	24,7	6,6
7. Het onthaal op de eerste dag van de opleiding verliep uitstekend	72,4	20,9	6,7
8. De opleiding valt me financieel zwaar	9,9	25,2	65,0
9. Er is voldoende parkeerplaats aan het opleidingscentrum	48,2	18,5	33,2
10. De ruimte waar de beroepsopleiding doorgaat, is aangenaam	60,7	25,4	13,9
11. De apparatuur is modern en goed onderhouden	60,8	30,4	8,8
12. De administratieve afhandeling van de opleiding verloopt vlot	60,7	29,7	9,6
13. De drankvoorziening laat te wensen over	16,8	15,0	68,2

36. Geef een **algemene beoordeling** van de opleiding. De opleiding was :

- ☐ 1. heel goed (26,6%)
- ☐ 2. goed (61,4%)
- ☐ 3. matig (10,7%)
- ☐ 4. slecht (0,9%)
- ☐ 5. zeer slecht (0,4%)

37. Zou u de opleiding ook aan andere mensen aanraden ?

- ☐ 1. Ja (93,1%)
- ☐ 2. Neen (6,9%)

38. Hebt u deze opleiding aan iemand anders aangeraden ?

- ☐ 1. Ja (50,4%)
- ☐ 2. Neen (49,6%)

4. Effecten van de beroepsopleiding

39. U hebt nu reeds een deel van de opleiding gevolgd. Kunt u bij de volgende uitspraken aanduiden wat u reeds aan de opleiding hebt gehad ? U kan antwoorden met 'akkoord', 'tussenin' of 'niet akkoord'.

Omcirkel het cijfer bij het antwoord dat voor u het beste past.

	Akkoord	Tussenin	Niet akkoord
1. De opleiding brengt mij niets bij	7,5	6,9	85,5
2. Ik heb meer zin om te gaan werken	55,4	28,7	15,9
3. Ik leer een beroep of een vak	74,9	15,1	10,0
4. Ik heb nu minder schrik om werk te zoeken	48,7	25,8	25,5
5. Het kan mij helpen om interessant werk te vinden	84,7	12,3	3,0
6. Het helpt mij om een andere opleiding te kunnen volgen	36,1	25,6	38,3
7. Ik leer nieuwe technieken en vaardigheden	86,5	10,1	3,4
8. Ik heb hier vrienden gemaakt	69,7	22,5	7,8
9. Ik heb na deze opleiding meer kans om werk te vinden	79,3	16,9	3,8
10. Ik voel me zekerder van mezelf	64,7	25,0	10,3
11. Ik krijg meer waardering van mijn partner en vrienden	32,9	32,4	34,7
12. Ik vind dat ik mijn tijd goed besteed	80,6	16,4	3,0
13. Nu weet ik waar ik kan gaan solliciteren	47,5	32,5	21,1
14. Ik heb de tekorten in mijn schoolopleiding weg-gewerkt	44,1	33,2	22,7
15. Zo raak ik niet achterop in mijn vak	47,2	27,0	25,8
16. Ik voel me nu meer waard	49,6	26,1	24,3
17. Ik heb zin gekregen om nog andere opleidingen te volgen	39,9	31,6	28,5
18. Ik weet nu beter wat ik kan	62,1	23,4	14,4

40. Nu volgen enkele vragen over hoe u zich **tijdens de beroepsopleiding** voelt. Geef aan of u de volgende zaken nu vaker of juist minder vaak voelt dan vroeger. U kan antwoorden met 'meer dan gewoonlijk', 'hetzelfde als gewoonlijk', 'minder dan gewoonlijk' of 'veel minder dan gewoonlijk'. *Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.*

Hebt u zich de laatste tijd...	Meer	Hetzelfde	Minder	Veel minder
1. Kunnen concentreren op de dingen waarmee u bezig was ?	30,9	58,6	8,5	2,0
2. Het gevoel gehad dat uw bezigheden nuttig en zinvol waren ?	52,9	42,5	3,6	1,0
3. Voelde u zich in staat om beslissing te nemen ?	33,7	62,6	2,7	1,0
4. Was u in staat van uw dagelijkse bezigheden te genieten ?	26,6	53,5	16,3	3,6
5. Kon u uw problemen onder ogen zien ?	23,8	70,6	4,3	1,4
6. Voelde u zich al bij al redelijk gelukkig ?	29,6	61,8	5,9	2,7

41. Nu volgen enkele klachten. Geef aan of u deze **tijdens de beroepsopleiding** vaker of juist minder vaak dan vroeger ervaart. U kan antwoorden met 'helemaal niet', 'niet meer dan gewoonlijk', 'iets meer dan gewoonlijk' of 'veel meer dan gewoonlijk'. *Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.*

	Helemaal niet	Niet meer dan gewoonlijk	Iets meer	Veel meer
1. Lag u vaak wakker omdat u zich zorgen maakte ?	40,9	41,4	13,6	4,1
2. Had u het gevoel voortdurend onder druk te staan ?	36,7	37,8	20,5	5,0
3. Had u het gevoel dat u uw problemen niet aankon ?	44,4	45,4	7,9	2,4
4. Voelde u zich ongelukkig en depressief ?	60,3	29,7	7,0	3,0
5. Had u het gevoel dat u uw zelfvertrouwen verloren had ?	64,3	26,7	7,4	1,6
6. Beschouwde u zich als een waardeloos iemand ?	72,0	23,4	3,3	1,4

42. **Hoe groot** is volgens u de kans dat u werk zal vinden na deze opleiding ?

- ☐ 1. Erg groot (18,5%)
- ☐ 2. Eerder groot (59,8%)
- ☐ 3. Eerder klein (18,6%)
- ☐ 4. Erg klein (3,1%)

43. **Wanneer** denkt u dat u werk zal vinden na het beëindigen van de opleiding ?

- ☐ 1. Binnen 1 maand (24,5%)
- ☐ 2. Binnen 1-6 maanden (57,4%)
- ☐ 3. Binnen 7-12 maanden (10,4%)
- ☐ 4. Binnen 1-2 jaar (4,2%)
- ☐ 5. Na 2 jaar (0,9%)
- ☐ 6. Nooit (2,6%)

44. Hebt u na deze opleiding meer kans op werk, minder kans op werk of evenveel ?

- ☐ 1. Meer kans op werk (78,0%)
- ☐ 2. Evenveel kans op werk (21,3%)
- ☐ 3. Minder kans op werk (0,6%)

5. Profiel van de cursisten

We vragen nog enkele gegevens over uzelf. Dit laat ons toe om achteraf groepen met elkaar te vergelijken (b.v. mannen met vrouwen). Uw deelname aan het onderzoek blijft echter anoniem. *Maak het bolletje zwart dat bij uw antwoord past.*

45. Geslacht :

- ☐ 1. man (48,3%)
- ☐ 2. vrouw (51,7%)

46. Leeftijd : (gem.) 29,6 jaar

47. Hebt u een partner ?

- ☐ 1. Ja (66,2%)
- ☐ 2. Neen *☞ ga naar vraag 49* (33,8%)

48. Wat is de huidige bezigheid van uw partner ?

- ☐ 1. Werkt (69,4%)
- ☐ 2. Werkloos (of OCMW) (9,2%)
- ☐ 3. Gepensioneerd (0,4%)
- ☐ 4. Ziek-/invalide (1,3%)
- ☐ 5. Thuisblijvend (5,4%)
- ☐ 6. Andere, nl. : (1,3%), *zelfstandig* (5,0%), *student* (6,3%), *BO* (1,7%)

49. Wat is uw gezinssituatie ?

- ☐ 1. Alleenwonend (= zonder partner, eventueel wel met kinderen) (19,4%)
- ☐ 2. Inwonend bij uw ouder(s), familieleden of kennissen (33,2%)
- ☐ 3. Gehuwd of samenwonend met partner (46,6%)
- ☐ 4. Andere, nl. : (0,8%)

50. Hebt u kinderen ?

- ☐ 1. Ja, hoeveel kinderen hebt u ten laste ? ..... kinderen (37,8%)
- ☐ 2. Neen (62,2%)

51. Wat is het **hoogste schooldiploma** dat u hebt behaald ? Gelieve alleen het hoogst behaalde aan te duiden.

- ☐ 1. Geen diploma *☞ ga naar vraag 53 (9,0%)*
- ☐ 2. Lager onderwijs *☞ ga naar vraag 53 (6,9%)*
- ☐ 3. Buitengewoon lager onderwijs *☞ ga naar vraag 53 (0,5%)*
- ☐ 4. Buitengewoon secundair onderwijs (0,8%)
- ☐ 5. Lager secundair onderwijs beroepsonderwijs (A4) (10,6%)
- ☐ 6. Lager secundair onderwijs technisch onderwijs (A3) (10,1%)
- ☐ 7. Lager secundair onderwijs algemeen vormend onderwijs (4,3%)
- ☐ 8. Hoger secundair onderwijs beroepsonderwijs/leercontract (6,4%)
- ☐ 9. Hoger secundair onderwijs technisch onderwijs (A2) (16,0%)
- ☐ 10. Hoger secundair onderwijs algemeen vormend onderwijs (11,5%)
- ☐ 11. Hoger onderwijs buiten universiteit - korte type (HOKT) (11,5%)
- ☐ 12. Hoger onderwijs buiten universiteit - lange type (HOLT) (4,1%)
- ☐ 13. Hoger onderwijs universitair onderwijs (6,6%)
- ☐ 14. Ander onderwijs, nl. : (1,6%)

52. Welke **studierichting** hebt u gevolgd ?

Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past (de lijst is alfabetisch gerangschikt).

1. Automatisatie	17. Kleding (confectie & textiel)
2. Artistieke richting	18. Keuken/voeding (dieetleer, ...)
3. Bakker	19. Landbouw
4. Bouw	20. Moderne/klassieke talen
5. Boekhouden	21. Mechanica
6. Chemie	22. Metaal
7. Economische richting	23. Marketing/publiciteit
8. Elektriciteit	24. Onderwijs (kleuter, lager, regentaat)
9. Grafiek	25. Secretariaat
10. Handel	26. Sociale/humane wetenschappen
11. Hotel/horeca	27. Toerisme
12. Haartooi/schoonheidsspecialist	28. Verpleging
13. Hout/schrijnwerkerij	29. Verzekeringen
14. Huishoudkunde	30. Wetenschappen (natuurkunde, biologie, ...)
15. Informatica	31. Andere, nl. : .....
16. Ingenieur (burgerlijk, industrieel)	.....

53. Hebt u reeds **gewerkt** ?

- ☐ 1. Neen (13,0%)
- ☐ 2. Ja, 1 keer gewerkt (17,0%)
- ☐ 3. Ja, 2 keren gewerkt (14,9%)
- ☐ 4. Ja, meer dan 2 keer gewerkt (55,1%)

→ Indien ja, hoelang hebt u in uw **totale loopbaan** reeds gewerkt ?

- ☐ a. Minder dan 1 jaar (11,2%)
- ☐ b. 1-2 jaar (14,4%)
- ☐ c. 2-5 jaar (20,8%)
- ☐ d. 5-10 jaar (22,3%)
- ☐ e. Meer dan 10 jaar (31,3%)

54. Wat was uw situatie vóór u met deze opleiding begon ?

- ☐ 1. Werkzoekend (88,5%)
- ☐ 2. In vooropzeg (3,5%)
- ☐ 3. Andere : (1,3%), *werkte* (3,2%), *wachttijd* (2,2%), *Weer-Werk* (0,6%),
huusvrouw (0,6%)

55. **Hoelang** was u **werkloos** vóór u met deze opleiding begon ?

- ☐ 1. Niet (7,1%)
- ☐ 2. Minder dan 6 maanden (29,3%)
- ☐ 3. Tussen 6 maanden en 1 jaar (28,5%)
- ☐ 4. Tussen 1 en 2 jaar (23,8%)
- ☐ 5. Tussen 2 en 5 jaar (8,7%)
- ☐ 6. Meer dan 5 jaar (2,6%)

6. Verwachtingen rond werk

56. Er volgen enkele uitspraken die mensen soms zeggen over 'gaan werken'. Gaat u akkoord met deze uitspraken of niet? Je kan antwoorden met 'akkoord'; 'tussenin' (dit is gedeeltelijk akkoord en gedeeltelijk niet akkoord) of 'niet akkoord'. *Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.*

	Akkoord	Tussenin	Niet akkoord
1. Gaan werken geeft me het gevoel dat ik iets zinvols doe met mijn leven	72,4	20,0	7,5
2. Werken is het belangrijkste in het leven van een mens	17,2	40,7	42,1
3. Men hoeft niet per se buitenshuis te werken om nuttig bezig te zijn	58,1	34,0	7,9
4. Het is beter om gelijk welk werk aan te nemen dan om werkloos te zijn	23,9	32,5	43,6
5. Ik vind het belangrijk om werk te hebben	88,8	10,0	1,1
6. Men moet werken om echt deel uit te maken van de gemeenschap	37,5	39,3	23,2
7. Ik verkies te werken, ook al zou ik maar evenveel verdienen als aan de dop	31,5	29,3	39,2
8. Men kan enkel van zijn vrije tijd genieten als men ervoor gewerkt heeft	30,4	32,5	37,1

57. Tot slot volgen een aantal redenen die het u moeilijk kunnen maken om werk te vinden. Welke gelden voor u en welke niet? Kruis aan of dit voor u een hindernis is bij het vinden van werk of niet. U kan antwoorden met 'ja' of met 'neen'. *Omcirkel het cijfer dat bij uw antwoord past.*

	Ja	Neen
1. Ik weet niet goed <i>waar</i> ik kan gaan solliciteren	29,0	71,0
2. Ik weet niet goed <i>hoe</i> ik moet solliciteren	29,9	70,1
3. Ik ben te oud	20,2	79,8
4. Ik heb geen goede schoolopleiding	35,9	64,1
5. Er is te weinig werk	71,0	29,0
6. Ik ben al te lang werkloos	27,4	72,6
7. Werkgevers zijn niet geïnteresseerd in mensen zoals ik	24,6	75,4
8. Ik heb te weinig of geen werkervaring	45,3	54,7
9. Mijn opleidingsniveau is te laag	35,1	64,9
10. Ik stel te hoge eisen aan een baan	17,8	82,2
11. Ik heb mijn werk verleerd	11,7	88,3
12. De werkgevers stellen hun eisen te hoog	62,5	37,5
13. Ik heb een minder goede gezondheid	10,3	89,5
14. Ik heb te weinig naar werk gezocht	15,2	84,8
15. Ik vind geen opvang voor de kinderen	6,2	93,8
16. Ik moet ook nog zorgen voor mijn ouders	5,1	94,9

Hebt u nog opmerkingen over de opleiding die u nu volgt?

.....

.....

.....

.....

.....

Hartelijk dank voor uw medewerking !

BIJLAGE 4

De steekproef

Tabel B4.1 Representativiteit van de steekproef ten opzichte van de populatie van maart 1994 *

Kenmerken	Steekproef (n=826)	Populatie (N=11 263)	X ² (v.g.)	P <
<i>Geslacht</i> (n=820)				
Man	48,3	51,2	2,8	n.s.
Vrouw	51,7	48,8	(1)	
<i>Leeftijd</i> (n=812)				
≤ 25 jaar	36,0	34,8	1,2	n.s.
26-30 jaar	25,1	24,9	(5)	
31-35 jaar	17,7	17,6		
36-40 jaar	11,3	12,4		
≥ 41 jaar	9,9	10,2		
<i>Studientoeau</i> (n=799)				
LO (volledig of onvolledig)	16,7	17,9	3,0	n.s.
LSO	26,2	26,2	(3)	
HSO	33,9	35,6		
HO	22,6	20,3		
<i>Gevolgde opleiding</i> (n=824)				
Bouw	15,0	14,8	172,8	.001
Metaal	10,3	7,9	(18)	
Transport	2,8	2,4		
Confectie & textiel	1,5	3,0		
Automatisatie	3,5	3,9		
Robotica	0,0	0,7		
Horeca	6,8	2,9		
Grafische technieken	2,8	1,8		
Tewerkstellingsmodules	7,6	7,3		
Bediendenopleiding	22,2	17,0		
Ingroei	3,5	2,8		
Talen	4,1	9,8		
Burotica	2,7	1,0		
Open learning burotica	1,8	1,4		
Bedrijfsbeheer	2,9	2,8		
Informatica	2,3	2,7		
Andere opleidingen in tert. sector	5,9	6,7		
Specifieke opleidingsprojecten	4,0	11,3		
<i>Soort beroepsopleiding</i>				
Secundair	50,4	44,6	44,8	.001
Tertiair	45,6	44,1	(2)	
Specifiek	4,0	11,3		

* Wie minimum vijf dagen opleiding volgde in maart 1994.

BIJLAGE 5

Wie volgt welke beroepsopleiding ?

Tabel B5.1 Samenhang tussen de kenmerken van de werkzoekenden en de soorten beroepsopleiding (rijpercentages)

Kenmerken	Secundaire BO	Tertiaire BO	Specifieke BO	X ²	P <	CV
<i>Geslacht</i>						
Man	73,9	22,3	3,8	176,7	.000	0,47
Vrouw	28,3	67,7	4,0			
<i>Leeftijd</i>						
≤ 25 jaar	47,3	49,0	3,8	12,9	(.12)	-
26-30 jaar	47,5	49,0	3,4			
31-35 jaar	49,3	44,4	6,3			
36-40 jaar	59,3	36,3	4,4			
≥ 41 jaar	62,5	36,3	1,3			
<i>Studieniveau</i>						
Geen diploma	86,1	11,1	2,8	197,3	.000	0,36
LO	79,7	13,6	6,8			
LSO	63,9	25,4	10,7			
HSO	38,4	60,5	1,1			
HO	25,8	74,2	0,0			
<i>Gezinsituatie</i>						
Alleen, zonder kinderen	64,8	31,8	3,4	148,4	.000	0,32
Alleen, met kinderen	57,1	41,1	1,8			
Man, inwonend bij ouders	66,7	30,7	2,7			
Vrouw, inwonend bij ouders	17,0	79,5	3,6			
Samenwonend met niet-werkende partner	65,7	25,4	9,0			
Man met werkende partner	72,3	25,7	2,0			
Vrouw met werkende partner z. kinderen	22,9	75,7	1,4			
Vrouw met werkende partner met kinderen	34,3	57,8	7,8			
<i>Werkloosheidsduur</i>						
< 1 jaar	50,0	48,5	1,5	25,6	.000	0,18
≥ 1 jaar	50,9	40,4	8,7			
Niet	51,7	48,3	0,0	35,1	.000	0,15
< 6 maanden	46,7	52,9	0,4			
6 maanden - 1 jaar	53,0	44,0	3,0			
1-2 jaar	52,3	40,0	7,7			
2-5 jaar	46,5	43,7	9,9			
> 5 jaar	52,4	33,3	14,3			
Totale steekproef	50,4	45,6	4,0			

BIJLAGE 6

Analyse van het profiel van de cursisten

Tabel B6.1 Arbeidsbetrokkenheid : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Arbeidsbetrokkenheid
<i>Geslacht</i>	
Man	5,4
Vrouw	5,3
T	0,3
P <	(,76)
<i>Leeftijd</i>	
≤ 25 jaar	5,5
26-30 jaar	5,2
31-35 jaar	5,3
36-40 jaar	5,1
≥ 41 jaar	5,3
F	1,3
P <	(,26)
R ²	-
<i>Studieniveau</i>	
Geen diploma	5,8
LO	6,1
LSO	5,7
HSO	5,0
HO	5,0
F	8,1
P <	.0001
R ²	0,04
<i>Gezinsituatie</i>	
Alleen, zonder kinderen	5,2
Alleen, met kinderen	5,5
Man, inwonend bij ouders	5,7
Vrouw, inwonend bij ouders	5,6
Samenwonend met niet-werkende partner	5,5
Man met werkende partner	4,8
Vrouw met werkende partner z. kinderen	4,9
Vrouw met werkende partner met kinderen	5,1
F	2,9
P <	.0048
R ²	0,03
Totale steekproef	5,3

Tabel B6.2 Arbeidsbetrokkenheid : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Arbeidsbetrokkenheid
<i>Werkloosheidsduur</i>	
< 1 jaar	5,4
≥ 1 jaar	5,2
F	1,5
P <	(,22)
R ²	-
<i>Beroepsopleiding</i>	
Secundair	5,6
Tertiair	5,1
Specifieke opleidingen	5,3
F	6,1
P <	.0023
R ²	0,02
<i>Werkoverleden</i>	
Niet gewerkt	5,4
< 1 jaar gewerkt	5,8
1-2 jaar gewerkt	5,5
2-5 jaar gewerkt	5,1
5-10 jaar gewerkt	5,5
> 10 jaar gewerkt	5,1
F	2,4
P <	.0366
R ²	0,02
Totale steekproef	5,3

Tabel B6.2 Hindernissen bij het zoeken naar werk : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Bij het solliciteren	Persoons- gebonden problemen	Structurele problemen	Te laag scholings- niveau
<i>Geslacht</i>				
Man	2,9	1,3	4,4	3,3
Vrouw	3,1	1,2	4,6	3,8
T	-0,9	1,0	-1,0	-1,5
P <	(.39)	(.32)	(.32)	(.13)
<i>Leeftijd</i>				
≤ 25 jaar	4,0	1,0	3,9	3,5
26-30 jaar	3,0	1,4	4,4	3,3
31-35 jaar	2,0	1,4	4,8	3,9
36-40 jaar	2,6	1,4	4,7	3,9
≥ 41 jaar	1,9	1,2	6,2	3,6
F	17,2	2,4	12,0	0,7
P <	.0001	.0492	.0001	(.58)
R ²	0,08	0,01	0,06	-
<i>Studieniveau</i>				
geen diploma				
LO	2,9	1,5	4,4	5,4
LSO	3,2	1,3	4,7	5,8
HSO	3,1	1,5	4,7	5,1
HO	2,9	1,1	4,2	3,3
	2,9	1,1	4,7	0,8
F	0,3	2,6	1,2	42,4
P <	(.86)	.0327	(.30)	.0001
R ²	-	0,01	-	0,18
<i>Gezinsituatie</i>				
Alleen, zonder kinderen	2,7	1,2	4,1	2,5
Alleen, met kinderen	2,5	2,0	4,7	4,7
Man, inwonend bij ouders	3,4	1,3	3,9	3,0
Vrouw, inwonend bij ouders	3,9	1,0	4,5	3,5
Samenwonend met niet- werkende partner	2,7	1,5	5,4	5,1
Man met werkende partner	2,2	1,1	4,9	3,0
Vrouw met werkende partner	3,4	0,9	4,2	2,9
z. kinderen				
Vrouw met werkende partner met kinderen	2,5	1,3	4,6	4,5
F	4,4	2,8	3,0	4,5
P <	.0001	.0066	.0043	.0001
R ²	0,04	0,03	0,03	0,04
Totale steekproef	3,0	1,3	4,5	3,5

Tabel B6.2 Hindernissen bij het zoeken naar werk : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Bij het solliciteren	Persoons- gebonden problemen	Structurele problemen	Te laag scholings- niveau
<i>Werkloosheidsduur</i>				
< 1 jaar	2,8	0,9	4,3	3,3
≥ 1 jaar	3,2	2,0	4,8	3,9
F	3,4	79,4	4,7	3,9
P <	(.07)	.0001	.0301	.0497
R ²	-	0,09	0,01	0,005
<i>Beroepsopleiding</i>				
Secundair	2,7	1,4	4,2	3,6
Tertiair	3,1	1,0	4,6	3,2
Specifieke opleidingen	4,9	2,4	5,4	6,8
F	9,9	13,6	3,7	12,5
P <	.0001	.0001	.0249	.0001
R ²	0,02	0,03	0,01	0,03
<i>Werkoverleden</i>				
Niet gewerkt	4,8	1,0	4,0	3,0
< 1 jaar gewerkt	3,9	1,0	4,2	3,0
1-2 jaar gewerkt	3,7	1,5	3,9	3,1
2-5 jaar gewerkt	3,2	1,6	4,5	3,8
5-10 jaar gewerkt	2,4	1,4	4,7	4,1
> 10 jaar gewerkt	1,7	1,1	4,9	3,7
F	24,8	3,3	3,0	1,5
P <	.0001	.0062	.0103	(.19)
R ²	0,14	0,02	0,02	-
Totale steekproef	3,0	1,3	4,5	3,5

BIJLAGE 7

Waarom kiezen voor een beroepsopleiding ?

Tabel B7.1 Informatie over de beroepsopleiding via ... : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Media	Informeel	VDAB
<i>Geslacht</i>			
Man	0,5	2,3	3,2
Vrouw	0,4	2,9	3,2
T	0,7	-2,5	-0,1
P <	(.47)	.012	(.90)
<i>Leeftijd</i>			
≤ 25 jaar	0,4	3,7	3,1
26-30 jaar	0,5	2,5	3,3
31-35 jaar	0,5	2,0	3,3
36-40 jaar	0,4	2,0	3,2
≥ 41 jaar	0,4	0,6	3,2
F	0,2	16,7	0,3
P <	(.95)	.0001	(.85)
R ²	-	0,08	-
<i>Studieniveau</i>			
geen diploma	0,7	2,6	3,2
LO	0,4	2,1	2,8
LSO	0,5	2,3	3,1
HSO	0,5	3,0	3,4
HO	0,3	2,5	3,1
F	1,8	1,6	0,7
P <	(.13)	(.16)	(.61)
R ²	-	-	-
<i>Gezinsituatie</i>			
Alleen, zonder kinderen	0,5	2,2	2,9
Alleen, met kinderen	0,6	1,6	3,3
Man, inwonend bij ouders	0,3	2,6	3,3
Vrouw, inwonend bij ouders	0,5	4,5	2,8
Samenwonend met niet-werkende partner	0,5	2,0	3,3
Man met werkende partner	0,7	2,5	2,7
Vrouw met werkende partner z. kinderen	0,3	3,1	3,9
Vrouw met werkende partner met kinderen	0,4	1,9	3,5
F	0,9	6,5	1,6
P <	(.54)	.0001	(.13)
R ²	-	0,06	-
Totale steekproef	0,4	2,6	3,2

Tabel B7.1 Informatie over de beroepsopleiding via ... : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Media	Informeel	VDAB
<i>Werkloosheidsduur</i>			
< 1 jaar	0,5	2,7	3,1
≥ 1 jaar	0,3	2,3	3,4
F	3,5	2,3	2,4
P <	(.06)	(.13)	(.12)
R ²	-	-	-
<i>Beroepsopleiding</i>			
Secundair	0,5	2,4	3,2
Tertiair	0,4	3,0	3,2
Specifieke opleidingen	0,2	0,8	2,4
F	0,7	7,3	1,3
P <	(.51)	.0007	(.29)
R ²	-	0,02	-
Totale steekproef			
	0,4	2,6	3,2

Tabel B7.2 Motivatie om beroepsopleiding te volgen : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Zinnvolle tijdsbesteding	Verplichting	Om werk te vinden	Bijscholen
<i>Geslacht</i>				
Man	4,8	2,8	9,1	6,2
Vrouw	5,2	2,3	9,3	7,1
T	-2,1	3,1	-2,6	-5,2
P <	.04	.0022	.0086	.000
<i>Leeftijd</i>				
≤ 25 jaar	5,0	2,3	9,4	6,7
26-30 jaar	4,7	2,6	9,1	6,8
31-35 jaar	5,0	2,4	9,3	6,6
36-40 jaar	4,9	2,4	8,9	5,9
≥ 41 jaar	6,1	3,8	8,9	7,0
F	3,0	5,3	3,0	2,7
P <	.019	.0003	.0185	.0279
R ²	0,02	0,03	0,02	0,01
<i>Studieniveau</i>				
Geen diploma	6,7	3,5	9,5	6,3
LO	6,3	3,4	9,7	6,7
LSO	5,6	3,1	9,4	6,4
HSO	4,8	2,3	9,2	7,0
HO	3,5	1,6	8,7	6,7
F	25,7	13,8	9,4	2,1
P <	.0001	.0001	.0001	(.08)
R ²	0,12	0,07	0,05	-
<i>Gezinsituatie</i>				
Alleen, zonder kinderen	4,4	2,5	8,7	6,1
Alleen, met kinderen	5,8	3,1	9,3	6,3
Man, inwonend bij ouders	4,6	2,5	9,1	6,4
Vrouw, inwonend bij ouders	5,3	2,3	9,5	7,3
Samenwonend met niet- werkende partner	5,3	2,6	9,1	6,1
Man met werkende partner	4,3	2,7	9,3	6,4
Vrouw met werkende partner	5,1	2,0	9,4	7,3
z. kinderen				
Vrouw met werkende partner met kinderen	5,5	2,5	9,3	7,2
F	3,0	0,9	3,3	3,8
P <	.0042	(.48)	.002	.0005
R ²	0,03	-	0,03	0,04
Totale steekproef	5,0	2,5	9,2	6,6

Tabel B7.2 Motivatie om beroepsopleiding te volgen : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Zinvolle tijdsbesteding	Verplichting	Om werk te vinden	Bijscholen
<i>Werkloosheidsduur</i>				
< 1 jaar	4,8	2,4	9,3	6,8
≥ 1 jaar	5,3	2,8	9,1	6,3
F	4,1	4,0	2,8	6,3
P <	.043	.0455	(.10)	.0121
R ²	0,01	0,01	-	0,01
<i>Beroepsopleiding</i>				
Secundair	5,3	3,1	9,2	6,2
Tertiair	4,5	1,9	9,2	7,2
Specifieke opleidingen	6,1	2,7	9,3	6,0
F	9,0	23,9	0,04	16,3
P <	.0001	.0001	(.96)	.0001
R ²	0,02	0,06	-	0,04
Totale steekproef	5,0	2,5	9,2	6,6

Tabel B7.3 Aspecten die de keuze voor een beroepsopleiding kunnen belemmeren : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Praktische elementen	Persoonlijke elementen
<i>Geslacht</i>		
Man	0,9	1,3
Vrouw	1,2	1,1
T	-2,8	1,2
P <	.0056	(.22)
<i>Leeftijd</i>		
≤ 25 jaar	0,9	1,1
26-30 jaar	1,2	1,1
31-35 jaar	1,2	1,2
36-40 jaar	1,0	1,1
≥ 41 jaar	1,1	1,4
F	0,8	0,4
P <	(.50)	(.80)
R ²	-	-
<i>Studieniveau</i>		
geen diploma		
LO	0,9	1,4
LSO	1,0	1,1
HSO	0,9	1,3
HO	1,2	1,1
	1,2	1,0
F	1,5	0,8
P <	(.19)	(.50)
R ²	-	-
<i>Gezinsituatie</i>		
Alleen, zonder kinderen	0,8	1,4
Alleen, met kinderen	1,5	1,5
Man, inwonend bij ouders	0,8	1,0
Vrouw, inwonend bij ouders	0,9	1,1
Samenwonend met niet-werkende partner	0,9	1,3
Man met werkende partner	1,2	1,0
Vrouw met werkende partner z. kinderen	0,8	1,4
Vrouw met werkende partner met kinderen	1,7	1,0
F	3,2	1,1
P <	.0026	(.36)
R ²	0,03	-
Totale steekproef	1,1	1,2

Tabel B7.3 Aspecten die de keuze voor een beroepsopleiding kunnen belemmeren : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Praktische elementen	Persoonlijke elementen
<i>Werkloosheidsduur</i>		
< 1 jaar	0,9	1,1
≥ 1 jaar	1,2	1,3
F	4,7	1,0
P <	.0301	(.32)
R ²	0,01	-
<i>Beroepsopleiding</i>		
Secundair	1,0	1,3
Tertiair	1,1	1,1
Specifieke opleidingen	0,5	0,5
F	1,8	3,2
P <	(.17)	.0421
R ²	-	0,01
Totale steekproef	1,1	1,2

Tabel B7.4 Waarom kiezen voor een opleiding bij de VDAB ? : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Om de kwaliteit van BO	Om externe redenen
<i>Geslacht</i>		
Man	7,3	3,9
Vrouw	7,0	3,5
T	1,1	2,0
P <	(.29)	.0468
<i>Leeftijd</i>		
≤ 25 jaar	7,3	3,8
26-30 jaar	7,1	3,7
31-35 jaar	7,1	3,7
36-40 jaar	6,5	3,1
≥ 41 jaar	7,6	4,2
F	1,5	1,7
P <	(.21)	(.14)
R ²	-	-
<i>Studieniveau</i>		
Geen diploma		
LO	8,1	4,9
LSO	7,4	4,2
HSO	7,7	4,4
HO	7,3	3,5
	6,1	2,7
F	8,6	15,4
P <	.0001	.0001
R ²	0,05	0,09
<i>Gezinsituatie</i>		
Alleen, zonder kinderen	7,2	3,5
Alleen, met kinderen	7,0	3,8
Man, inwonend bij ouders	7,2	3,8
Vrouw, inwonend bij ouders	7,4	3,6
Samenwonend met niet-werkende partner	6,8	3,9
Man met werkende partner	7,1	3,5
Vrouw met werkende partner z. kinderen	6,9	3,6
Vrouw met werkende partner met kinderen	7,2	3,8
F	0,3	0,4
P <	(.97)	(.91)
R ²	-	-
Totale steekproef	7,2	3,7

Tabel B7.4 Waarom kiezen voor een opleiding bij de VDAB ? : verschillen naar kenmerken.
Vervolg

Kenmerken	Om de kwaliteit van BO	Om externe redenen
<i>Werkloosheidsduur</i>		
< 1 jaar	7,3	3,7
≥ 1 jaar	6,9	3,8
F	1,7	0,3
P <	(.19)	(.60)
R ²	-	-
<i>Beroepsopleiding</i>		
Secundair	7,7	4,2
Tertiair	6,7	3,2
Specifieke opleidingen	6,6	4,1
F	9,3	14,4
P <	.0001	.0001
R ²	0,03	0,04
Totale steekproef	7,2	3,7

Tabel B7.5 Vroeger reeds een opleiding gevolgd: verschillen naar kenmerken (% die 'ja' antwoorden)

Kenmerken	Bij de VDAB	Bij andere instanties
<i>Geslacht</i>		
Man	28,6	29,3
Vrouw	22,4	26,8
X ²	4,1	0,6
P <	.043	(.43)
Cramers' V	0,07	-
<i>Leeftijd</i>		
≤ 25 jaar	17,5	25,4
26-30 jaar	30,0	30,4
31-35 jaar	33,6	27,7
36-40 jaar	29,2	32,6
≥ 41 jaar	25,6	26,6
X ²	17,2	2,6
P <	.002	(.64)
Cramers' V	0,15	-
<i>Studieniveau</i>		
Geen diploma	20,3	11,8
LO	29,8	23,6
LSO	25,1	24,0
HSO	20,9	29,4
HO	29,9	38,9
X ²	6,2	21,4
P <	(.19)	.000
Cramers' V	-	0,17
<i>Gezinssituatie</i>		
Alleen, zonder kinderen	34,5	34,9
Alleen, met kinderen	21,8	23,6
Man, inwonend bij ouders	25,9	27,8
Vrouw, inwonend bij ouders	18,2	28,4
Samenwonend met niet-werkende partner	31,8	27,3
Man met werkende partner	31,3	37,3
Vrouw met werkende partner z. kinderen	17,7	29,0
Vrouw met werkende partner met kinderen	22,2	17,0
X ²	13,1	12,8
P <	(.07)	(.08)
Cramers' V	-	-
Totale steekproef	25,6	28,0

Tabel B7.5 Vroeger reeds een opleiding gevolgd : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Bij de VDAB	Bij andere instanties
<i>Werkloosheidsduur</i>		
< 1 jaar	23,6	28,2
≥ 1 jaar	29,2	27,7
X ²	3,0	0,0
P <	(,08)	(,86)
Cramers' V	-	-
<i>Beroepsopleiding</i>		
Secundair	25,1	25,5
Tertiair	26,4	31,3
Specifieke opleidingen	21,2	18,2
X ²	0,5	4,8
P <	(,78)	(,09)
Cramers' V	-	-
Totale steekproef	25,6	28,0

BIJLAGE 8

Evaluatie van de opleiding

Tabel B8.1 Evaluatie van de kwaliteit van de beroepsopleiding : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Goede aanpak	Niveau is te hoog	Anders dan verwacht
<i>Geslacht</i>			
Man	7,5	1,4	2,6
Vrouw	7,2	2,4	2,9
T	2,0	-7,1	-2,4
P <	.0454	.0001	.0177
<i>Leeftijd</i>			
≤ 25 jaar	7,2	1,6	2,7
26-30 jaar	7,5	1,8	2,6
31-35 jaar	7,3	2,4	2,7
36-40 jaar	7,4	2,1	3,0
≥ 41 jaar	7,8	2,5	3,1
F	1,2	5,5	1,1
P <	(.32)	.0002	(.35)
R ²	-	0,03	-
<i>Studieniveau</i>			
Geen diploma	7,7	2,8	2,7
LO	8,0	2,2	2,8
LSO	7,8	1,9	2,5
HSO	7,0	2,0	3,1
HO	7,3	1,6	2,6
F	5,8	4,8	3,0
P <	.0001	.0007	.0179
R ²	0,03	0,03	0,02
<i>Gezinsituatie</i>			
Alleen, zonder kinderen	7,5	1,9	2,8
Alleen, met kinderen	7,3	2,7	3,1
Man, inwonend bij ouders	7,2	1,2	2,4
Vrouw, inwonend bij ouders	7,2	2,3	3,1
Samenwonend met niet-werkende partner	7,4	1,7	2,8
Man met werkende partner	7,7	1,3	2,6
Vrouw met werkende partner z. kinderen	7,0	2,4	3,1
Vrouw met werkende partner met kinderen	7,5	2,6	2,6
F	1,1	8,6	1,7
P <	(.37)	.0001	(.11)
R ²	-	0,08	-
Totale steekproef	7,4	1,9	2,8

Tabel B8.1 Evaluatie van de kwaliteit van de beroepsopleiding : verschillen naar kenmerken.
Vervolg

Kenmerken	Goede aanpak	Niveau is te hoog	Anders dan verwacht
<i>Werkloosheidsduur</i>			
< 1 jaar	7,3	1,8	2,7
≥ 1 jaar	7,5	2,1	2,9
F	0,5	2,8	1,6
P <	(.47)	(.09)	(.21)
R ²	-	-	-
<i>Beroepsopleiding</i>			
Secundair	7,7	1,5	2,7
Tertiair	7,0	2,5	2,9
Specifieke opleidingen	8,2	1,4	2,0
F	12,7	25,6	3,1
P <	.0001	.0001	.047
R ²	0,03	0,06	0,01
Totale steekproef	7,4	1,9	2,8

Tabel B8.2 Evaluatie van de stage : verschillen naar kenmerken ($n=200$)

Kenmerken	Goede aansluiting tussen stage en beroepsopleiding	Negatieve kanten van stage
<i>Geslacht</i>		
Man	7,2	3,2
Vrouw	8,3	2,6
T	-2,6	1,6
P <	.009	(.11)
<i>Leeftijd</i>		
≤ 25 jaar	7,7	2,6
26-30 jaar	7,8	2,9
31-35 jaar	7,4	2,7
36-40 jaar	7,0	3,0
≥ 41 jaar	9,3	3,5
F	1,8	0,5
P <	(.13)	(.70)
R ²	-	-
<i>Studieniveau</i>		
Geen diploma	7,6	3,3
LO	8,4	2,6
LSO	7,3	2,5
HSO	8,0	2,8
HO	8,2	2,8
F	0,9	0,6
P <	(.50)	(.64)
R ²	-	-
<i>Gezinsituatie</i>		
Alleen, zonder kinderen	6,0	2,1
Alleen, met kinderen	6,3	3,6
Man, inwonend bij ouders	7,4	2,7
Vrouw, inwonend bij ouders	8,5	2,6
Samenwonend met niet-werkende partner	7,3	3,5
Man met werkende partner	7,9	3,4
Vrouw met werkende partner z. kinderen	8,6	1,7
Vrouw met werkende partner met kinderen	8,3	2,6
F	1,6	1,3
P <	(.15)	(.27)
R ²	-	-
Totale steekproef	7,7	2,9

Tabel B8.2 Evaluatie van de stage : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Goede aansluiting tussen stage en beroepsopleiding	Negatieve kanten van stage
<i>Werkloosheidsduur</i>		
< 1 jaar	7,7	3,2
≥ 1 jaar	7,9	2,5
F	0,2	3,1
P <	(,68)	(,08)
R ²	-	-
<i>Beroepsopleiding*</i>		
Secundair	7,3	3,2
Tertiair	8,4	2,7
F	6,1	1,3
P <	.0147	(,25)
R ²	0,03	-
Totale steekproef	7,7	2,9

* Bij de specifieke opleidingsprojecten is geen stage inbegrepen.

Tabel B8.3 Evaluatie van de praktische omkadering : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Evaluatie van de praktische omkadering
<i>Geslacht</i>	
Man	7,5
Vrouw	7,2
T	2,2
P <	.0311
<i>Leeftijd</i>	
≤ 25 jaar	7,4
26-30 jaar	7,0
31-35 jaar	7,4
36-40 jaar	7,6
≥ 41 jaar	7,9
F	2,8
P <	.0239
R ²	0,02
<i>Studieniveau</i>	
Geen diploma	7,7
LO	7,9
LSO	7,9
HSO	7,1
HO	7,0
F	8,3
P <	.0001
R ²	0,05
<i>Gezinsituatie</i>	
Alleen, zonder kinderen	7,6
Alleen, met kinderen	7,6
Man, inwonend bij ouders	7,4
Vrouw, inwonend bij ouders	7,2
Samenwonend met niet-werkende partner	7,2
Man met werkende partner	7,5
Vrouw met werkende partner z. kinderen	7,1
Vrouw met werkende partner met kinderen	7,4
F	0,6
P <	(.74)
R ²	-
Totale steekproef	7,4

Tabel B8.3 Evaluatie van de praktische omkadering : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Evaluatie van de praktische omkadering
<i>Werkloosheidsduur</i>	
< 1 jaar	7,3
≥ 1 jaar	7,5
F	0,7
P <	(.40)
R ²	-
<i>Beroepsopleiding</i>	
Secundair	7,8
Tertiair	7,0
Specifieke opleidingen	7,4
F	17,6
P <	.0001
R ²	0,05
Totale steekproef	7,4

Tabel B8.4 Algemene beoordeling van de beroepsopleiding: verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Heel goed	Goed	Matig	Slecht	Heel slecht
<i>Geslacht</i>					
Man	28,5	61,9	8,6	1,0	0,0
Vrouw	25,0	61,0	12,5	0,7	0,7
χ^2			6,7		
P <			(.15)		
Cramers' V			-		
<i>Leeftijd</i>					
≤ 25 jaar	23,7	64,8	10,8	0,4	0,4
26-30 jaar	28,3	63,1	7,1	0,5	1,0
31-35 jaar	27,3	53,2	16,6	2,9	0,0
36-40 jaar	25,6	64,4	8,9	1,1	0,0
≥ 41 jaar	32,9	57,0	10,1	0,0	0,0
χ^2			23,4		
P <			(.10)		
Cramers' V			-		
<i>Studieniveau</i>					
Geen diploma	31,9	55,1	11,6	1,5	0,0
LO	38,2	54,6	7,3	0,0	0,0
LSO	36,6	56,4	6,4	0,5	0,0
HSO	14,8	70,5	14,0	0,8	0,0
HO	25,3	61,8	10,6	0,6	1,8
χ^2			49,0		
P <			.000		
Cramers' V			0,13		
<i>Gezinsituatie</i>					
Alleen, zonder kinderen	27,9	58,1	12,8	0,0	1,2
Alleen, met kinderen	27,3	60,0	12,7	0,0	0,0
Man, inwonend bij ouders	24,3	64,6	10,4	0,7	0,0
Vrouw, inwonend bij ouders	22,4	68,2	8,4	0,0	0,9
Samenwonend met niet-werkende partner	33,9	56,9	6,2	3,1	0,0
Man met werkende partner	30,3	60,6	7,1	2,0	0,0
Vrouw met werkende partner	23,2	59,4	15,9	0,0	1,5
z. kinderen					
Vrouw met werkende partner met kinderen	27,8	60,8	10,3	1,0	0,0
χ^2			24,0		
P <			(.68)		
Cramers' V			-		
Totale steekproef	26,6	61,4	10,7	0,9	0,4

Tabel B8.4 Algemene beoordeling van de opleiding : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Heel goed	Goed	Matig	Slecht	Heel slecht
<i>Werkloosheidsduur</i>					
< 1 jaar	26,8	61,0	10,9	1,0	0,4
≥ 1 jaar	26,2	62,4	10,3	0,7	0,4
X ²			0,31		
P <			(,99)		
Cramers' V			-		
<i>Beroepsopleiding</i>					
Secundair	33,3	57,0	9,3	0,5	0,0
Tertiair	17,7	67,1	13,0	1,4	0,8
Specifieke opleidingen	45,5	51,5	3,0	0,0	0,0
X ²			35,5		
P <			.000		
Cramers' V			0,15		
Totale steekproef	26,6	61,4	10,7	0,9	0,4

Tabel B8.5 Kent u de andere diensten van de VDAB ? (% die 'ja' antwoorden) en wat is uw oordeel over die dienstverlening ?

Kennmerken	Algemeen oordeel over de dienstverlening van de VDAB				
	% ja	Heel goed	Goed	Matig	Heel slecht
Geslacht					
Man	68,0	14,2	47,9	29,9	4,5
Vrouw	69,5	12,5	53,0	26,0	1,4
	χ^2 0,22			10,5	
	P < (.64)			0,13	
Leeftijd					
≤ 25 jaar	70,2	8,4	56,5	29,4	0,9
26-30 jaar	72,1	14,5	46,9	29,7	4,1
31-35 jaar	66,4	14,1	46,5	31,3	1,0
36-40 jaar	61,8	16,1	48,4	21,0	11,3
≥ 41 jaar	68,8	25,0	46,7	20,0	1,7
	χ^2 3,7			37,6	
	P < (.45)			.002	
Cramers' V	-			0,13	
Studenten					
Geen diploma	75,0	12,7	52,7	27,3	1,8
LO	70,9	18,6	67,4	7,0	0,0
LSO	70,9	19,0	52,3	21,6	3,9
HSO	66,4	10,7	48,7	31,0	2,1
HO	67,4	9,6	44,0	37,6	3,2
	χ^2 2,6			32,0	
	P < (.63)			.01	
Cramers' V	-			0,12	
Totale steekproef	68,4	13,3	50,5	28,0	2,9
				5,3	

Tabel B8.5 Kent u de andere diensten van de VDAB ? (% die 'ja' antwoorden) en wat is uw oordeel over de dienstverlening ? Vervolg

Kenmerken	% ja	Heel goed	Goed	Matig	Slecht	Heel slecht
Algemeen oordeel over de dienstverlening van de VDAB						
Gezinsituatie						
Alleen, zonder kinderen	71,3	13,6	53,0	21,2	6,1	6,1
Alleen, met kinderen	75,5	25,6	39,5	27,9	4,7	2,3
Man, inwonend bij ouders	69,6	11,8	50,9	34,6	1,8	0,9
Vrouw, inwonend bij ouders	76,4	8,2	54,1	30,6	5,9	1,2
Samenwonend met niet-werkende partner	61,2	24,4	44,4	22,2	4,4	4,4
Man met werkende partner	58,6	15,2	37,9	34,9	6,1	6,1
Vrouw met werkende partner z. kinderen	74,6	4,2	60,4	29,2	6,3	0,0
Vrouw met werkende partner met kinderen	62,2	12,3	60,0	18,5	7,7	1,5
X ²	13,8			40,1		
P <	.05			(.07)		
Cramers' V	0,14			-		
Werkloosheidsduur						
< 1 jaar	67,3	11,2	53,2	27,5	5,1	2,9
≥ 1 jaar	71,3	17,2	45,9	28,2	5,7	2,9
X ²	1,4			5,1		
P <	(.24)			(.27)		
Cramers' V	-			-		
Beroepsopleiding						
Secundair	69,8	18,8	49,0	24,8	4,0	3,4
Tertiair	68,2	6,8	51,1	32,7	7,1	2,3
Specifieke opleidingen	57,6	18,2	63,6	13,6	0,0	4,6
X ²	3,1			26,0		
P <	(.34)			.001		
Cramers' V	-			0,15		
Totale steekproef	68,4	13,3	50,5	28,0	5,3	2,9

BIJLAGE 9

De effecten van de beroepsopleiding

Tabel B9.1 De effecten van de beroepsopleiding : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Zelfvertrouwen & -waardering	Grotere kans om werk te vinden	Bijscholing
<i>Geslacht</i>			
Man	6,5	8,8	5,4
Vrouw	7,0	8,9	5,9
T	-2,5	-0,5	-2,3
P <	.0133	(.58)	.0204
<i>Leeftijd</i>			
≤ 25 jaar	7,0	9,0	5,7
26-30 jaar	6,7	8,8	5,4
31-35 jaar	6,8	8,8	5,7
36-40 jaar	5,8	8,4	5,1
≥ 41 jaar	7,0	9,0	6,7
F	4,7	2,0	3,8
P <	.0009	(.09)	.0044
R ²	0,02	-	0,02
<i>Studieniveau</i>			
geen diploma	7,1	9,1	5,7
LO	7,4	9,0	5,6
LSO	7,1	9,1	6,0
HSO	7,0	8,9	5,8
HO	5,5	8,2	5,2
F	16,0	8,6	2,1
P <	.0001	.0001	(.08)
R ²	0,08	0,04	-
<i>Gezinsituatie</i>			
Alleen, zonder kinderen	6,3	8,6	5,5
Alleen, met kinderen	7,2	8,9	5,8
Man, inwonend bij ouders	6,6	8,7	5,4
Vrouw, inwonend bij ouders	7,0	9,1	5,9
Samenwonend met niet-werkende partner	6,7	8,8	5,7
Man met werkende partner	6,2	8,8	5,2
Vrouw met werkende partner z. kinderen	7,2	9,0	5,9
Vrouw met werkende partner met kinderen	6,9	8,8	5,9
F	2,3	0,8	0,9
P <	.0288	(.56)	(.51)
R ²	0,02	-	-
Totale steekproef	6,7	8,8	5,6

Tabel B9.1 De effecten van de beroepsopleiding : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Zelfvertrouwen & -waardering	Grotere kans om werk te vinden	Bijscholing
<i>Werkloosheidsduur</i>			
< 1 jaar	6,7	8,9	5,7
≥ 1 jaar	6,8	8,8	5,5
F	0,8	0,6	1,0
P <	(,38)	(,46)	(,33)
R ²	-	-	-
<i>Beroepsopleiding</i>			
Secundair	6,9	9,0	5,3
Tertiair	6,6	8,7	5,9
Specifieke opleidingen	6,8	8,8	5,9
F	0,8	4,1	4,2
P <	(,44)	.0171	.0151
R ²	-	0,01	0,01
Totale steekproef	6,7	8,8	5,6

Tabel B9.2 *Hoe groot is de kans op werk na deze opleiding ?, verschillen naar achtergrondkenmerken (in %)*

Kenmerken	Erg groot	Eerder groot	Eerder klein	Erg klein
<i>Geslacht</i>				
Man	24,4	55,3	17,0	3,3
Vrouw	12,9	64,1	20,3	2,6
χ^2	18,6			
P <	.000			
Cramers' V	0,15			
<i>Leeftijd</i>				
≤ 25 jaar	18,8	68,7	11,1	1,4
26-30 jaar	21,6	56,3	18,6	3,5
31-35 jaar	18,2	58,7	21,0	2,1
36-40 jaar	17,4	48,9	30,4	3,3
≥ 41 jaar	11,4	49,4	30,4	8,9
χ^2	44,6			
P <	.000			
Cramers' V	0,14			
<i>Studieniveau</i>				
geen diploma	31,9	43,1	18,1	6,9
LO	19,0	63,8	15,5	1,7
LSO	22,2	57,1	17,2	3,5
HSO	17,5	64,6	15,3	2,6
HO	10,3	63,2	25,3	1,2
χ^2	32,8			
P <	.001			
Cramers' V	0,12			
<i>Gezinsituatie</i>				
Alleen, zonder kinderen	20,9	54,7	20,9	3,5
Alleen, met kinderen	23,2	58,9	17,9	0,0
Man, inwonend bij ouders	23,0	62,8	12,8	1,4
Vrouw, inwonend bij ouders	11,7	75,7	11,7	0,9
Samenwonend met niet-werkende partner	22,4	46,3	22,4	9,0
Man met werkende partner	20,4	48,0	27,6	4,1
Vrouw met werkende partner	11,8	70,6	16,2	1,5
z. kinderen				
Vrouw met werkende partner met kinderen	12,9	59,4	23,8	4,0
χ^2	47,0			
P <	.001			
Cramers' V	0,15			
Totale steekproef	18,5	59,8	18,6	3,1

Tabel B9.2 Hoe groot is de kans op werk na deze opleiding ?, verschillen naar achtergrondkenmerken (in %). Vervolg

Kenmerken	Erg groot	Eerder groot	Eerder klein	Erg klein
<i>Werkloosheidsduur</i>				
< 1 jaar	19,6	60,6	17,1	2,7
≥ 1 jaar	16,5	58,6	21,4	3,5
X ²	3,3			
P <	(.35)			
Cramers' V	-			
<i>Beroepsopleiding</i>				
Secundair	25,6	55,5	15,5	3,4
Tertiair	11,4	64,9	21,9	1,9
Specifieke opleidingen	9,1	57,6	21,2	12,1
X ²	40,7			
P <	.000			
Cramers' V	0,16			
Totale steekproef	18,5	59,8	18,6	3,1

Tabel B9.3 Wanneer denkt u dat u werk zal vinden na de opleiding ?, verschillen naar achtergrond-kenmerken (in %)

Kenmerken	<1 maand	1 - 6 maand	7 - 12 maand	1 - 2 jaar	> 2 jaar	Nooit
<i>Geslacht</i>						
Man	34,8	51,7	7,4	3,7	0,3	2,1
Vrouw	14,4	63,0	13,4	4,6	1,5	3,1
χ^2	47,7					
P <	.000					
Cramers' V	0,25					
<i>Leeftijd</i>						
≤ 25 jaar	28,1	60,8	8,3	1,4	0,4	1,1
26-30 jaar	27,5	59,3	9,5	1,6	0,5	1,6
31-35 jaar	24,8	56,4	6,0	6,8	3,0	3,0
36-40 jaar	15,9	52,3	18,2	9,1	1,1	3,4
≥ 41 jaar	11,3	47,9	21,1	9,9	0,0	9,9
χ^2	75,8					
P <	.000					
Cramers' V	0,16					
<i>Studieniveau</i>						
geen diploma	37,9	36,4	9,1	10,6	1,5	4,6
LO	35,9	52,8	7,6	1,9	1,9	0,0
LSO	24,2	55,2	12,4	4,6	0,5	3,1
HSO	25,7	58,4	10,5	3,1	0,8	1,6
HO	13,1	69,1	9,5	3,6	1,2	3,6
χ^2	41,2					
P <	.003					
Cramers' V	0,12					
<i>Gezinssituatie</i>						
Alleen, zonder kinderen	32,5	53,0	6,0	6,0	0,0	2,4
Alleen, met kinderen	18,0	50,0	8,0	8,0	4,0	2,0
Man, inwonend bij ouders	34,5	58,6	5,5	1,4	0,0	0,0
Vrouw, inwonend bij ouders	10,6	72,1	13,5	1,0	0,0	2,9
Samenwonend met niet-werkende partner	28,8	51,5	10,6	3,0	0,0	6,1
Man met werkende partner	29,0	49,5	10,8	6,5	1,1	3,2
Vrouw met werkende partner z. kinderen	17,2	65,6	12,5	1,6	1,6	1,6
Vrouw met werkende partner met kinderen	15,1	54,8	15,1	8,6	2,2	4,3
χ^2	72,8					
P <	.000					
Cramers' V	0,14					
Totale steekproef	24,5	57,4	10,4	4,2	0,9	2,6

Tabel B9.3 *Wanneer denkt u dat u werk zal vinden na de opleiding ?, verschillen naar achtergrond-kenmerken (in %). Vervolg*

Kenmerken	<1 maand	1 - 6 maand	7 - 12 maand	1 - 2 jaar	> 2 jaar	nooit
<i>Werkloosheidsduur</i>						
< 1 jaar	26,2	58,8	9,4	3,6	0,4	1,6
≥ 1 jaar	21,2	54,6	12,5	5,3	1,9	4,6
X ²	15,0					
P <	.01					
Cramers' V	0,14					
<i>Beroepsopleiding</i>						
Secundair	37,0	49,1	7,1	3,4	1,3	2,1
Tertiair	12,2	66,6	14,2	4,5	0,3	2,3
Specifieke opleidingen	12,5	53,1	9,4	9,4	3,1	12,5
X ²	85,8					
P <	.000					
Cramers' V	0,24					
Totale steekproef	24,5	57,4	10,4	4,2	0,9	2,6

Tabel B9.4 *Hebt u na deze opleiding meer, minder of evenveel kans op werk?, verschillen naar achtergrondkenmerken (in %)*

Kenmerken	Meer kans	Evenveel kans	Minder kans
<i>Geslacht</i>			
Man	79,2	19,7	1,0
Vrouw	76,8	23,0	0,2
χ^2	3,2		
P <	(.20)		
Cramers' V	-		
<i>Leeftijd</i>			
≤ 25 jaar	80,1	19,2	0,7
26-30 jaar	82,5	17,5	0,0
31-35 jaar	76,1	23,2	0,7
36-40 jaar	73,9	25,0	1,1
≥ 41 jaar	66,3	32,5	1,3
χ^2	11,9		
P <	(.16)		
Cramers' V	-		
<i>Studieniveau</i>			
geen diploma	77,1	21,4	1,4
LO	74,1	25,9	0,0
LSO	79,9	18,6	1,5
HSO	77,4	22,2	0,4
HO	79,8	20,2	0,0
χ^2	6,4		
P <	(.60)		
Cramers' V	-		
<i>Gezinsituatie</i>			
Alleen, zonder kinderen	78,2	21,8	0,0
Alleen, met kinderen	70,9	29,1	0,0
Man, inwonend bij ouders	79,9	19,5	0,7
Vrouw, inwonend bij ouders	80,4	19,6	0,0
Samenwonend met niet-werkende partner	74,2	24,2	1,5
Man met werkende partner	76,0	23,0	1,0
Vrouw met werkende partner z. kinderen	82,9	17,1	0,0
Vrouw met werkende partner met kinderen	76,2	22,8	1,0
χ^2	7,6		
P <	(.91)		
Cramers' V	-		
Totale steekproef	78,0	21,3	0,6

Tabel B9.4 *Hebt u na deze opleiding meer, evenveel of minder kans op werk ? : verschillen naar achtergrondkenmerken (in %). Vervolg*

Kenmerken	Meer kans	Evenveel kans	Minder kans
<i>Werkloosheidsduur</i>			
< 1 jaar	77,8	21,9	0,4
≥ 1 jaar	78,3	20,7	1,1
X ²	1,5		
P <	(.48)		
Cramers' V	-		
<i>Beroepsopleiding</i>			
Secundair	76,1	22,7	1,2
Tertiair	80,5	19,5	0,0
Specifieke opleidingen	72,7	27,3	0,0
X ²	7,1		
P <	(.13)		
Cramers' V	-		
Totale steekproef	78,0	21,3	0,6

Tabel B9.5 Psychisch welzijn tijdens de beroepsopleiding : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	GHQ-12 (1)	Percentage boven de kritische grenswaarde (2)
<i>Geslacht</i>		
Man	7,9	15,6
Vrouw	8,9	20,4
T	-2,8	3,0
P <	.0058	(.08)
<i>Leeftijd</i>		
≤ 25 jaar	7,9	16,0
26-30 jaar	8,5	17,8
31-35 jaar	8,6	20,0
36-40 jaar	9,4	18,0
≥ 41 jaar	8,9	24,7
F	2,0	3,4
P <	(.09)	(.49)
R ²	-	-
<i>Studieniveau</i>		
geen diploma		
LO	8,5	20,0
LSO	8,4	17,3
HSO	8,3	21,2
HO	8,4	21,4
	8,5	10,3
F	0,0	10,3
P <	(.99)	.036
R ²	-	0,12
<i>Gezinsituatie</i>		
Alleen, zonder kinderen	8,3	19,3
Alleen, met kinderen	9,7	25,5
Man, inwonend bij ouders	7,7	12,5
Vrouw, inwonend bij ouders	8,2	16,7
Samenwonend met niet-werkende partner	8,6	12,7
Man met werkende partner	8,4	18,8
Vrouw met werkende partner z. kinderen	8,8	23,2
Vrouw met werkende partner met kinderen	8,6	18,1
F	1,2	7,8
P <	(.29)	(.35)
R ²	-	-
Totale steekproef	8,4	18,0

(1) Schaal tussen 0 en 36.

(2) Toetsingsgrootheden hebben betrekking op X² en Cramers' V.

Tabel B9.5 Psychisch welzijn tijdens de beroepsopleiding : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	GHQ-12 (1)	Percentage boven kritische grenswaarde (2)
<i>Werkloosheidsduur</i>		
< 1 jaar	8,3	16,8
≥ 1 jaar	8,8	20,7
F	2,1	1,8
P <	(,14)	(,18)
R ²	-	-
<i>Beroepsopleiding</i>		
Secundair	8,0	16,9
Tertiair	8,9	19,4
Specifieke opleidingen	7,9	16,1
F	3,6	0,8
P <	.0266	(,64)
R ²	0,01	-
Totale steekproef	8,4	18,0

(1) Schaal tussen 0 en 36.

(2) Toetsingsgrootheden hebben betrekking op X² en Cramers' V.

BIJLAGE 10

De opleidingspremie

Tabel B10.1 Evaluatie van de vergoedingen : verschillen naar kenmerken (% die 'ja' antwoorden)

Kenmerken	Vergoedingen zijn voldoende	Wil opleiding volgen zonder vergoeding	Kan opleiding volgen zonder vergoeding
<i>Geslacht</i>			
Man	39,3	72,8	57,0
Vrouw	42,7	75,7	61,3
X ²	1,0	0,9	1,6
P <	(.33)	(.36)	(.21)
Cramers' V	-	-	-
<i>Leeftijd</i>			
≤ 25 jaar	44,6	73,6	64,4
26-30 jaar	38,3	74,5	55,5
31-35 jaar	37,9	73,1	55,4
36-40 jaar	43,0	77,8	58,4
≥ 41 jaar	35,9	71,8	55,7
X ²	3,6	1,0	5,6
P <	(.46)	(.91)	(.23)
Cramers' V	-	-	-
<i>Studieniveau</i>			
geen diploma	35,7	65,2	51,4
LO	35,7	66,1	54,6
LSO	36,5	70,7	57,5
HSO	39,5	72,4	57,6
HO	52,9	89,3	68,4
X ²	13,5	28,2	8,9
P <	.009	.000	(.06)
Cramers' V	0,13	0,19	-
<i>Gezinsituatie</i>			
Alleen, zonder kinderen	45,4	76,5	58,8
Alleen, met kinderen	52,7	72,2	60,4
Man, inwonend bij ouders	42,9	76,4	63,3
Vrouw, inwonend bij ouders	48,7	70,3	67,6
Samenwonend met niet-werkende partner	31,8	71,2	53,0
Man met werkende partner	29,7	71,6	47,5
Vrouw met werkende partner	36,4	80,9	67,1
zonder kinderen			
Vrouw met werkende partner met kinderen	37,4	76,0	53,0
X ²	15,4	4,0	14,4
P <	.031	(.78)	.045
Cramers' V	0,15	-	0,14
Totale steekproef	40,9	74,4	59,3

Tabel B10.1 Evaluatie van de vergoedingen : verschillen naar kenmerken (% 'ja' antwoorden).
 Vervolg

Kenmerken	Vergoedingen zijn voldoende	Wil opleiding volgen zonder vergoeding	Kan opleiding volgen zonder vergoeding
<i>Werkloosheidsduur</i>			
< 1 jaar	43,1	75,0	61,0
≥ 1 jaar	36,6	73,6	55,8
X ²	3,2	0,2	2,1
P <	(.07)	(.66)	(.15)
Cramers' V	-	-	-
<i>Beroepsopleiding</i>			
Secundair	38,3	66,8	52,6
Tertiair	45,0	81,5	65,6
Specifieke opleidingen	25,8	87,5	68,7
X ²		24,9	1
P <		.000	.0
Cramers' V	0,09	0,18	0,1
Totale steekproef	40,9	74,4	59,3

Tabel B10.2 Rol van de opleidingspremie : verschillen naar kenmerken

Kenmerken	Ik kies voor de VDAB omwille v.d. opleidingspremie		De opleiding valt me financieel zwaar (2)	
	Ja	Akkoord	Akkoord	Niet akkoord
<i>Geslacht</i>				
Man	59,8	10,9		59,6
Vrouw	56,4	8,7		70,1
X ²	0,8			9,6
P <	(.35)			.008
Cramers' V	-			0,11
<i>Leeftijd</i>				
≤ 25 jaar	59,0	6,3		71,4
26-30 jaar	61,8	11,7		64,5
31-35 jaar	59,0	13,7		56,1
36-40 jaar	43,0	10,2		65,9
≥ 41 jaar	62,9	11,3		58,8
X ²	9,2			13,9
P <	(.06)			(.08)
Cramers' V	-			-
<i>Studieniveau</i>				
geen diploma	66,1	14,7		52,9
LO	71,2	11,3		54,7
LSO	64,1	11,1		65,3
HSO	57,9	8,2		67,8
HO	42,9	8,0		69,3
X ²	23,7			10,5
P <	.000			(.23)
Cramers' V	0,18			-
<i>Gezinsituatie</i>				
Alleen, zonder kinderen	52,7	14,0		60,5
Alleen, met kinderen	59,6	11,1		61,1
Man, inwonend bij ouders	57,4	10,3		68,5
Vrouw, inwonend bij ouders	61,1	2,8		85,3
Samenwonend met niet- werkende partner	62,9	7,8		54,7
Man met werkende partner	57,0	17,0		52,0
Vrouw met werkende partner	56,5	7,3		73,9
zonder kinderen				
Vrouw met werkende partner met kinderen	59,1	10,0		64,0
X ²	2,1			40,0
P <	(.95)			.000
Cramers' V	-			0,17
Totale steekproef	57,9	9,9		65,0

(1) % ja-antwoorden.

(2) % 'akkoord' of 'niet akkoord', de antwoordcategorie 'tussenin' werd niet in de tabel opgenomen

Tabel B10.2 Rol van de opleidingspremie : verschillen naar kenmerken. Vervolg

Kenmerken	Ik kies voor de VDAB omwille v.d. opleidingspremie Ja	De opleiding valt me financieel zwaar (2)	
		Akkoord	Niet akkoord
<i>Werkloosheidsduur</i>			
< 1 jaar	57,0	9,5	65,6
≥ 1 jaar	59,0	10,8	63,8
X ²	0,3 (.60)		0,4 (.82)
P <	-		-
Cramers' V			
<i>Beroepsopleiding</i>			
Secundair	65,6	12,6	57,8
Tertiair	50,7	7,5	72,0
Specifieke opleidingen	50,0	3,0	69,7
X ²	16,9 .000		19,2 .001
P <	0,15		0,11
Cramers' V			
Totale steekproef	57,9	9,9	65,0

(1) % ja-antwoorden.

(2) % 'akkoord' of 'niet akkoord', de antwoordcategorie 'tussenin' werd niet in de tabel opgenomen

Tabel B10.3 Het belang van de vergoedingen : verschillen naar kenmerken (%)

Kenmerken	(1)	Belang van de vergoedingen (2)	(3)	(4)
<i>Geslacht</i>				
Man	54,8	22,6	19,5	3,1
Vrouw	59,6	21,5	14,7	4,2
X ²			3,7	
P <			(.30)	
CV			-	
<i>Leeftijd</i>				
≤ 25 jaar	62,1	18,6	17,7	1,6
26-30 jaar	52,4	27,4	14,3	6,0
31-35 jaar	55,7	17,4	23,5	3,5
36-40 jaar	57,9	23,7	13,2	5,3
≥ 41 jaar	52,4	27,0	15,9	4,8
X ²			17,7	
P <			(.13)	
CV			-	
<i>Studieniveau</i>				
Geen diploma	47,3	20,0	25,5	7,3
LO	55,8	13,9	25,6	4,7
LSO	53,6	23,5	18,1	4,8
HSO	54,2	25,1	17,2	3,5
HO	71,4	18,0	9,9	0,6
X ²			27,0	
P <			.008	
CV			0,12	
<i>Gezinsituatie</i>				
Alleen, zonder kinderen	60,0	20,0	20,0	0,0
Alleen, met kinderen	54,4	21,7	17,4	6,5
Man, inwonend bij ouders	61,8	22,8	13,8	1,6
Vrouw, inwonend bij ouders	65,6	14,0	19,4	1,1
Samenwonend met niet-werkende partner	48,2	29,6	18,5	3,7
Man met werkende partner	45,2	25,0	22,6	7,1
Vrouw met werkende partner	66,2	15,4	12,3	6,2
zonder kinderen				
Vrouw met werkende partner met kinderen	51,7	29,9	12,6	5,8
X ²			30,4	
P <			(.09)	
CV			-	
Totale steekproef	57,5	21,9	16,9	3,7

(1) Wil en kan zonder vergoeding - opleiding is niet financieel zwaar.

(2) Wil en kan niet zonder vergoeding - opleiding is niet financieel zwaar.

(3) Wil niet en kan niet zonder vergoeding - opleiding is niet financieel zwaar.

(4) Wil niet en kan niet zonder vergoeding - opleiding is financieel zwaar.

Tabel B10.3 Het belang van de vergoedingen : verschillen naar kenmerken (%). Vervolg

Kenmerken	(1)	Belang van de vergoedingen (2)	(3)	(4)
<i>Werkloosheidsduur</i>				
< 1 jaar	59,5	20,5	16,9	3,2
≥ 1 jaar	53,5	25,0	16,8	4,7
X ²			3,4	
P <			(.33)	
CV			-	
<i>Beroepsopleiding</i>				
Secundair	48,9	22,4	24,3	4,4
Tertiair	64,5	21,7	10,5	3,3
Specifieke opleidingen	70,0	20,0	10,0	0,0
X ²			28,5	
P <			.000	
CV			0,15	
Totale steekproef	57,5	21,9	16,9	3,7

(1) Wil en kan zonder vergoeding - opleiding is niet financieel zwaar.

(2) Wil en kan niet zonder vergoeding - opleiding is niet financieel zwaar.

(3) Wil niet en kan niet zonder vergoeding - opleiding is niet financieel zwaar.

(4) Wil niet en kan niet zonder vergoeding - opleiding is financieel zwaar.

Tabel B10.4 De onafhankelijke invloed van studieniveau en soort opleiding op het belang van de opleidingspremie (Procedure Catmod (1))

Bron van variante	V.g.	X ²	P <
Intercept	1	2 413,4	.0000
Studieniveau	2	16,0	.0003
Soort opleiding	1	11,7	.0006
Residu	2	0,1	.9418

Effect	Para-meter	Schatting (2)	X ²	P <
Intercept	1	1,6	2 413,4	.0000
Studieniveau	2	0,1	3,8	.0506
Soort opleiding	4	0,1	11,7	.0006

- (1) Omwille van het categorische model werd het studieniveau beperkt tot 3 niveaus, nl. (1) geen diploma + LO + LSO, (2) HSO en (3) HO; de specifieke opleidingsprojecten werden bij de tertiaire opleidingen opgenomen.
- (2) De positieve coëfficiënten wijzen op een groter belang van de premie. Bij studieniveau betekent dit een groter belang voor lagergeschoolden en voor HSO. De coëfficiënt voor HO staat niet in de tabel, maar zal negatief zijn, aangezien de som van de coëfficiënten gelijk is aan 0.

Tabel B10.5 Belang van de vergoedingen : verschillen naar motivatie, evaluatie en effecten van de beroepsopleiding

Schalen	(1)	(2)	(3)	(4)	F	P <	R ²
<i>Motivatie</i>							
Zinnvolle tijdsbesteding	4,8	4,8	5,4	5,6	2,2	(.09)	-
Verplichting	2,2	2,1	3,7	3,1	13,0	.0001	0,06
Om werk te vinden	9,2	9,3	9,1	9,4	0,4	(.78)	-
Bijscholing	6,8	6,7	6,4	7,1	0,9	(.46)	-
<i>Belemmeringen bij keuze voor BO</i>							
Praktische elementen	0,6	1,2	1,6	2,7	19,5	.0001	0,08
Persoonlijke elementen	1,0	1,3	1,2	1,8	3,1	.0255	0,01
<i>Keuze voor VDAB</i>							
Omwillen van kwaliteit van de BO	7,1	7,6	7,5	6,4	2,1	(.11)	-
Omwillen van externe redenen	3,4	3,7	4,6	5,0	7,5	.0001	0,04
<i>Evaluatie van de opleiding</i>							
Goede aanpak	7,6	7,4	7,2	5,7	6,4	.0003	0,03
Niveau is te hoog	1,8	1,9	2,0	2,6	1,5	(.23)	-
Anders dan verwacht	2,5	2,8	3,1	4,1	7,5	.0001	0,03
Praktische omkadering	7,5	7,4	7,4	5,9	6,2	.0004	0,03
<i>Effecten van de opleiding</i>							
Zelfvertrouwen en -waardering	6,8	6,7	6,6	6,9	0,4	(.76)	-
Grotere kans om werk te vinden	8,9	8,9	8,7	8,7	0,6	(.60)	-
Bijscholing	5,9	5,5	5,3	5,2	1,7	(.17)	-

(1) Wil en kan zonder vergoeding - opleiding is niet financieel zwaar.

(2) Wil en kan niet zonder vergoeding - opleiding is niet financieel zwaar.

(3) Wil niet en kan niet zonder vergoeding - opleiding is niet financieel zwaar.

(4) Wil niet en kan niet zonder vergoeding - opleiding is financieel zwaar.

BIJLAGE 11

Tobit-analyse

Het door individu i in een bepaald jaar gewerkte aandeel w_i , wordt in de tekst verklaard aan de hand van het samenspel van de verschillende kenmerken en eigenschappen die eigen zijn aan individu i ¹. De achterliggende idee is dat het gewerkte aandeel (gemiddeld) kleiner zal zijn naarmate het profiel van een persoon minder gunstig is (minder gunstig betekent dan bijvoorbeeld laag geschoold, langdurig werkloos, enz.). Op analoge wijze wordt er vanuit gegaan dat het gewerkte aandeel (gemiddeld) zal stijgen als een persoon een meer gunstig profiel heeft. Dat profiel nu, wordt beschreven door de verschillende kenmerken x , de zogenaamde verklarende veranderlijken. We kunnen dan ook schrijven 2 :

$$w_i = \beta'x_i + v_i \quad (1)$$

Dit wil zeggen dat het door persoon i gewerkte aandeel w op een bepaalde manier verbonden is aan het samenspel van zijn/ haar verklarende veranderlijken. Dit verband wordt beschreven door de vergelijking. Als de kenmerken gunstig zijn, dan zal $\beta'x_i$ hoog zijn, en dan zal ook het gewerkte aandeel w hoog zijn, gemiddeld gesproken. Als de kenmerken minder gunstig zijn, dan zal $\beta'x_i$ lager zijn, en dan zal het gewerkte aandeel w ook lager zijn. De variatie in de kenmerken tussen verschillende personen verklaart dus de bestaande variatie in de gewerkte aandelen. Er wordt bovendien ook nog ruimte opengelaten voor toevallige factoren, vandaar de term v_i . Wanneer er voldoende observaties beschikbaar zijn, dan wordt het mogelijk om dit verband te schatten, wat erop neer komt dat wordt gezocht welke waarden voor de verschillende beta's het verband zo goed mogelijk beschrijven.

Het probleem met de beschikbare steekproef is dat een aanzienlijk deel van de bevroegde personen helemaal niet gewerkt heeft in het jaar na de opleiding. Zij hebben dus een aandeel dat gelijk is aan nul. Dat impliceert dat voor deze personen wel de rechterkant van de vergelijking kan variëren (aangezien zij niet allen

1 Waaronder het al dan niet gevolgd hebben van een beroepsopleiding.

2 De in de vergelijkingen gebruikte notatie $\beta'x_i$ is een verkorte vorm waarmee eigenlijk het volgende wordt bedoeld : als er k veranderlijken zijn, dan is $\beta'x_i = \beta_1 x_{i1} + \beta_2 x_{i2} + \dots + \beta_{k-1} x_{i(k-1)} + \beta_k x_{ki}$.

dezelfde kenmerken hebben), maar niet de linkerkant: hun gewerkte aandeel is nul, en een aandeel kan ten enen male niet negatief zijn. Daarnaast zijn er ook een aantal mensen die het volledige jaar hebben gewerkt, en die dus een aandeel gelijk aan één hebben. Ook hier kan de linkerkant niet variëren, aangezien men niet meer dan 100% van een jaar kan werken. Nu kan worden aangetoond dat in dit geval de in de tabel 3.4 in de tekst gerapporteerde resultaten, gewone kleinste kwadraten schattingen, niet juist zijn. Intuïtief kan dit echter ook aangetoond worden. Stel dat men twee personen heeft die geen van beiden gewerkt hebben in het eerste jaar na de opleiding, ze hebben dus beiden een aandeel nul. De eerste van deze twee heeft niet echt een gunstig profiel: hij is laaggeschoold (enkel lager onderwijs) en reeds 8 maand werkloos bij de aanvang van de opleiding. De andere daarentegen, staat ronduit zwak op de arbeidsmarkt: hij heeft helemaal geen diploma, is reeds 5 jaar werkzoekend en chronisch ziek. Toch hebben ze dus beiden een identieke score, namelijk nul. Het is duidelijk dat dit tot problemen moet leiden in een analyse waarin juist geprobeerd wordt om het belang van die achtergrondkenmerken te vinden: op het vlak van kenmerken is er een duidelijk verschil tussen beiden, op het vlak van de tewerkstellingsprestaties daarentegen worden ze beiden over dezelfde kam geschoren. Eenzelfde redenering geldt natuurlijk voor degenen die gedurende heel het jaar gewerkt hebben.

Een correctie voor deze problemen kan worden gemaakt door gebruik te maken van een zogenaamd Tobit-model. De kernidee is dat er naast de te verklaren veranderlijke, met name het gewerkte aandeel, ook een onderliggende of latente veranderlijke bestaat, die, in tegenstelling tot dat gewerkt aandeel, wel negatief kan worden en wel groter kan zijn dan één, en die dus met andere woorden wel volledig kan meevariëren met de verklarende veranderlijken. Het geobserveerde aandeel is een gecensureerde veranderlijke: wanneer de latente veranderlijke waarden aanneemt gelijk aan nul of kleiner dan nul, dan is het geobserveerde aandeel gelijk aan nul, als de latente veranderlijke waarden aanneemt gelijk aan één of hoger dan één, dan is de geobserveerde veranderlijke gecensureerd op één.

We schrijven dan ook, met w^* als voorstelling van de latente veranderlijke:

$$w_i^* = \beta'x_i + \varepsilon_i \quad \text{met} \quad (2)$$

$$w_i = 0 \quad \text{als} \quad w_i^* \leq 0$$

$$w_i = w_i^* \quad \text{als} \quad w_i^* \in]0, 1[$$

$$w_i = 1 \quad \text{als} \quad w_i^* \geq 1$$

De censurering impliceert dat we voor de verdeling van de gecensureerde veranderlijke een aangepaste vorm zullen moeten gebruiken, die bestaat uit een combinatie van een continue verdeling en van discrete verdelingen. Gesteld dat $w^* \sim N(\mu, \sigma^2)$, geldt voor het stuk gelegen tussen nul en één dat w dezelfde verdeling heeft als w^* . Als w gelijk is aan nul, geldt dan:

$$\Pr(w = 0) = \Pr(w^* \leq 0) = \Phi(-\mu / \sigma) = 1 - \Phi(\mu / \sigma) \quad (3)$$

waarbij Φ de cumulatieve standaard normale verdeling voorstelt. Analooog geldt voor w gelijk aan 1:

$$\Pr(w = 1) = \Pr(w^* \geq 1) = 1 - \Phi((1-\mu) / \sigma) \quad (4)$$

Gegeven deze verdelingen is de bepaling van de verwachte waarde van w gemakkelijk:

$$\begin{aligned} E(w) = & \{0 \times \Pr(w = 0)\} + \{1 \times \Pr(w = 1)\} \\ & + \{E(w \mid 0 < w < 1) \times \Pr(0 < w < 1)\} \end{aligned} \quad (5)$$

of nog,

$$\begin{aligned} E(w) = & 0 + \{1 - \Phi((1-\mu) / \sigma)\} + \{(\Phi((1-\mu) / \sigma)) - (\Phi(-\mu / \sigma))\} \mu \\ & + \sigma \{(\phi(-\mu / \sigma)) - (\phi((1-\mu) / \sigma))\} \end{aligned} \quad (6)$$

waarbij ϕ de standaard normale verdeling voorstelt.

Als we dan $\beta'x_i$ invullen waar μ staat (zie vergelijking (7)) bekomen we een model dat kan worden geschat met grootste aannemelijkheidsprocedures. Bij de interpretatie van de resultaten is wel enige aandacht nodig, aangezien we nu met twee concepten kunnen werken, met name met het gewerkte aandeel w , maar ook met de latente veranderlijke w^* .

Waar de verwachting van w gegeven wordt door:

$$E(w \mid x) = \{1 - \Phi(b)\} + \{\Phi(b) - \Phi(o)\} \beta'x_i + \sigma \{\phi(o) - \phi(b)\} \quad (7)$$

$$\text{met } b = (1 - \beta'x_i) / \sigma$$

$$\text{en } o = (-\beta'x_i) / \sigma$$

wordt de verwachting van w^* gegeven door:

$$E(w^* \mid x) = \beta'x_i \quad (8)$$

Uit vergelijking (8) volgt onmiddellijk dat de geschatte coëfficiënten β kunnen worden geïnterpreteerd als partiële afgeleiden, een toename van x_i met een eenheid, laat w^* , de latente veranderlijke, toenemen met een hoeveelheid β_i , ceteris paribus. Dit verklaart meteen ook waarom de tobit-coëfficiënten meestal groter zullen zijn (in absolute waarde) dan kleinste kwadraten-coëfficiënten, w^* kan immers onbeperkt variëren, terwijl w opgesloten zit tussen 0 en 1.

Het is echter ook interessant om het effect van dergelijke marginale wijzigingen op w , het gewerkte aandeel te kennen. Dit wordt gegeven door :

$$\frac{\partial E(w|x)}{\partial x} = \beta \times \Pr(0 \leq w^* \leq 1) \quad (9)$$

$$= \beta [\Phi(b) - \Phi(o)] \quad (10)$$

met $b = (1 - \beta'x_i) / \sigma$

en $o = (-\beta'x_i) / \sigma$

Dit model werd geschat voor het 'aandeel gewerkt in het eerste jaar en het tweede jaar na de opleiding'. De resultaten worden gegeven in tabellen B11.1 en B11.2. In de laatste kolom worden telkens de resultaten uit tabel 3.14 hernomen, die werden berekend via de methode van kleinste kwadraten. De tweede kolom geeft de tobit-coëfficiënten, de voorlaatste kolom geeft de marginale effecten volgens (10)³. Deze zijn dus vergelijkbaar met de kleinste kwadraten resultaten, gezien ze ook t.o.v. w geïnterpreteerd kunnen worden. De kleinste kwadraten resultaten en de marginale effecten op w in het Tobit-model zijn gelijkend, toch is het verschil tussen beide niet overal verwaarloosbaar. Zo komen de coëfficiënten voor de opleidingsveranderingen in het Tobit-model toch op een hoger niveau te liggen dan in het kleinste kwadraten-model.

---

³ Berekend op het gemiddelde van de verklarende veranderlijken.

Tabel B11.1 Verklaring van het gewerkte aandeel in het eerste jaar na de opleiding *

Kenmerken	Coëff.	Tobit t-stat.	Margin.	KK Coëff.
Constante term	-1,42	-2,70	-0,61	0,24
Leeftijd	0,15	4,50	0,07	0,02
Kwadraat leeftijd	-2,70x10⁻³	-5,13	-1,16x10 ⁻³	-0,44x10⁻³
Werkloosheidsduur bij aanvang opleiding				
≤ 6 m (referentie)				
> 6 m, ≤ 12 m	-0,27	-2,66	-0,12	-0,10
> 12 m, ≤ 24 m	-0,22	-2,55	-0,10	-0,07
> 24 m, ≤ 36 m	-0,51	-5,03	-0,22	-0,16
> 36 m, ≤ 48 m	-0,46	-3,27	-0,20	-0,15
> 48 m	-0,68	-6,59	-0,29	-0,20
Geslacht : vrouw	-0,26	-3,84	-0,11	-0,09
Opleidingsniveau (t.o.v. LO)				
LSO	0,03	0,32	0,01	0,0
HSO	0,14	1,54	0,06	0,05
HO	0,31	2,79	0,13	0,12
Herkomst (niet EG t.o.v. EG)	-0,36	-2,81	-0,16	-0,13
Plaatselijke werkloosheidsgraad	-0,02	-2,23	-0,01	-0,006
Arbeidsethos	0,01	0,37	0,01	0,0
Positieve beleving werkloosheid	-0,03	-0,91	-0,01	0,0
Negatieve beleving werkloosheid	0,08	2,42	0,03	0,03
Opleiding gevolgd (t.o.v. niet gevolgd)				
IBO	1,36	10,68	0,58	0,47
Secundaire sector	0,97	10,85	0,42	0,36
Tertiaire sector	0,83	8,99	0,36	0,33
Schakelopleidingen	0,66	6,17	0,28	0,21
Sigma	0,88	23,88		-
Aantal observaties	1 206			1 206

* Geschatte coëfficiënten die statistisch significant verschillen van nul, zijn vet gedrukt.

Tabel B11.2 Verklaring van het gewerkte aandeel in het tweede jaar na de opleiding

Kenmerken	Coëff.	Tobit t-stat.	Margin.	KK Coëff.
Constante term	-2,38	-3,00	-0,69	0,23
Leeftijd	0,27	5,27	0,08	0,04
Kwadraat leeftijd	-4,68x10 ⁻³	-5,82	-1,35x10 ⁻³	-0,67x10 ⁻³
Werkloosheidsduur bij aanvang opleiding				
≤ 6 m (referentie)				
> 6 m, ≤ 12 m	-0,45	-2,80	-0,13	-0,10
> 12 m, ≤ 24 m	-0,52	-3,70	-0,15	-0,11
> 24 m, ≤ 36 m	-0,74	-4,72	-0,22	-0,19
> 36 m, ≤ 48 m	-0,90	-4,15	-0,26	-0,20
> 48 m	-1,22	-7,45	-0,35	-0,28
Geslacht : vrouw	-0,45	-4,29	-0,13	-0,12
Opleidingsniveau (t.o.v. LO)				
LSO	0,11	0,86	0,03	0,02
HSO	0,38	2,60	0,11	0,09
HO	0,67	3,76	0,19	0,16
Herkomst (niet EG t.o.v. EG)	-0,40	-2,02	-0,11	-0,10
Plaatselijke werkloosheidsgraad	-0,04	-2,37	-0,01	-0,008
Arbeidsethos	0,14	2,82	0,04	0,03
Positieve beleving werkloosheid	-0,09	-1,82	-0,03	-0,02
Negatieve beleving werkloosheid	0,10	2,01	0,03	0,02
Opleiding gevolgd (t.o.v. niet gevolgd)				
IBO	1,42	7,12	0,41	0,31
Secundaire sector	1,08	7,68	0,31	0,26
Tertiaire sector	0,81	5,59	0,23	0,22
Schakelopleidingen	0,53	3,35	0,15	0,14
Sigma	1,30	18,68		-
Aantal observaties	1 205			1 205

* Geschatte coëfficiënten die statistisch significant verschillen van nul, zijn vet gedrukt.

BIJLAGE 12

Duur analyse

1. Inleiding

Stel dat T een niet-negatieve toevalsveranderlijke is die de duur weergeeft van een bepaalde periode. Deze veranderlijke heeft een cumulatieve verdeling $F(t) = \Pr(T < t)$ en een dichtheid $f(t)$. In dat geval geeft $(1 - F(t))$, de zogenaamde overlevingsfunctie, de waarschijnlijkheid weer dat T groter is dan t , dat wil zeggen, $S(t) = \Pr(T \geq t)$. Een formeel equivalente functie, die echter op het vlak van de interpretatie een aantal aantrekkelijke eigenschappen heeft, is de hazardfunctie :

$$h(t) = \lim_{dt \rightarrow 0} \frac{\Pr(t \leq T < t + dt \mid T \geq t)}{dt} \quad (1)$$

De hazard $h(t)$ geeft de kans weer op het verlaten van de toestand op moment t , gegeven dat men tot op moment t in de toestand zit (noteer dat $h(t) = f(t) / S(t)$). Een veel gebruikt kader om verklarende veranderlijken in de analyse op te nemen, wordt geboden door het proportioneel hazard model :

$$h(t_i, \mathbf{x}_i) = h_0(t_i) \cdot h_1(\mathbf{x}_i) \quad (2)$$

In deze specificatie is de hazard functie het produkt van enerzijds de baseline hazard $h_0(t_i)$, die het tijdsprofiel van de hazard beschrijft en identiek is voor alle individuen i , en anderzijds een persoonspecifieke, tijdsonafhankelijke term $h_1(\mathbf{x}_i)$ die de hazard verticaal verschuift, als functie van de verklarende veranderlijken $\mathbf{x}$. Een handige vorm voor $h_1(\mathbf{x}_i)$ wordt geboden door de exponentiële functie :

$$h_1(\mathbf{x}) = \exp(\mathbf{x}\beta) \geq 0 \quad (3)$$

Bij het bepalen van een functionele vorm voor $h_0(t_i)$ zijn er verschillende opties. In een semi-parametrische benadering worden geen parametrische veronderstellingen gemaakt over deze baseline hazard. De schatting gebeurt dan door de partiële aannemelijkheidsfunctie te maximaleren. In deze partiële aannemelijkheids-

functie vallen alle termen weg die gemeenschappelijk zijn voor alle individuen en die multiplicatief inwerken op de hazard. Dit is bijzonder aantrekkelijk als men geen ongefundeerde veronderstellingen wil maken over de functionele vorm. Als men wel zulke veronderstellingen wil maken, blijven er nog vele mogelijkheden over. Zo wordt onder meer de Weibull specificatie dikwijls gebruikt. Dit geeft dan :

$$h(x,t) = \alpha t^{\alpha-1} \cdot \exp(\alpha\beta) \quad (4)$$

Afleiding van de baseline hazard naar de duur geeft aan of er sprake is van duurzaamheid. Als deze afgeleide negatief is, dan is er sprake van negatieve duurzaamheid, in dat geval is er een autonoom effect op de duur uitgaande van de duur : hoe langer men in de toestand verblijft, hoe kleiner de kans wordt dat men de toestand vandaag zal verlaten. Als de afgeleide positief is, dan gaat het effect in de andere richting. In uitdrukking (4) is er sprake van negatieve duurzaamheid als $\alpha < 1$, positieve duurzaamheid als $\alpha > 1$ en geen duurzaamheid als $\alpha = 1$. Daarom kan gesteld worden dat de Weibull specificatie eerder restrictief is, de hazard wordt immers gedwongen om ofwel monotoon te stijgen, of monotoon te dalen. Combinaties zijn niet mogelijk.

2. Rechts gecensureerde observaties en het 'stock sampling' probleem

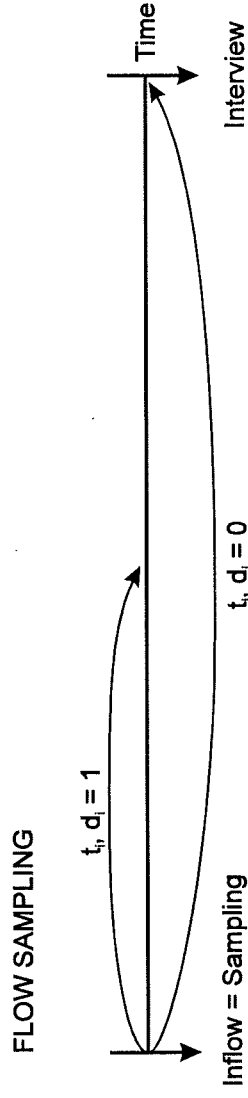
In de analyse van duurgegevens zal men veelal geconfronteerd worden met periodes die nog niet beëindigd zijn. Zo zijn er in onze gegevensbank personen die op het moment van het interview nog steeds geen werk gevonden hebben, en die dus nog steeds in de werkloosheidsperiode zitten die gestart is bij het beëindigen van de opleiding. Het is duidelijk dat zo een onvoltooid, onafgesloten periode niet zomaar te vergelijken is met een wel beëindigde periode. Deze rechts gecensureerde observaties kunnen evenwel toch gebruikt worden, aangezien we weten dat de kans op het observeren van een rechts gecensureerde observatie gegeven wordt door de overlevingskans.

Aangezien de bijdrage van een voltooide periode tot de aannemelijkheid gelijk is aan $f(t_i, x_i)$, en aangezien de bijdrage van een rechts gecensureerde periode gelijk is aan $S(t_i, x_i)$, kunnen we de aannemelijkheidsfunctie dan ook schrijven als volgt :

$$L = \prod_i \left\{ f(t_i, x_i)^{d_i} \cdot S(t_i, x_i)^{1-d_i} \right\} \quad (5)$$

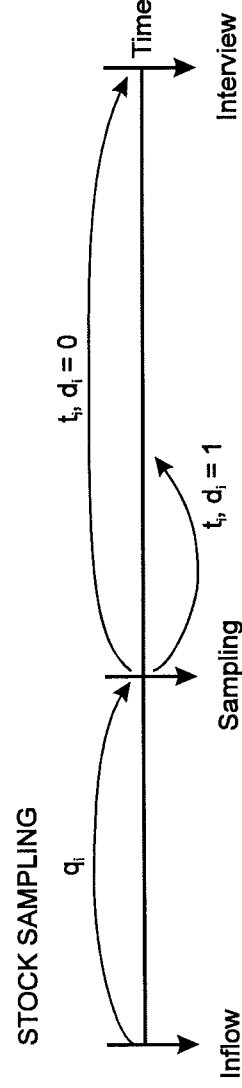
waar de wisselveranderlijke d_i gelijk is aan 1 bij voltooide periodes en gelijk is aan 0 bij onvoltooid periodes. Op te merken valt evenwel dat deze aannemelijkheidsfunctie alleen geldig is in het geval van 'flow sampling'. Dit is het geval wanneer het moment van de steekproeftrekking samenvalt met de instroom in de toestand,

dat wil zeggen, samenvalt met het begin van de werkloosheidsperiode. Figuur B12.1 biedt een aanschouwelijke voorstelling.

Figuur B12.1 Steekproeftrekking bij instroom in de toestand

Bij de observaties in onze steekproef is 'flow sampling' niet van toepassing. De steekproeven werden immers getrokken uit groepen van personen die reeds werkloos waren. De steekproef werd dus getrokken uit de voorraad van werklozen, vandaar dat men spreekt van 'stock sampling'. In het geval van 'stock sampling', wanneer dus het begin van de werkloosheidsperiode voorafgaat aan het moment van de steekproeftrekking, is de kans dat een werkloosheidsperiode opgenomen wordt in de steekproef recht evenredig met de lengte van die periode (length biased sampling) en hangt bovendien af van de eventueel variërende instroomgraden in de voorraad in de periode voor de steekproeftrekking. Figuur B12.2 geeft een aanschouwelijke voorstelling.

Figuur B12.2 Steekproeftrekking uit de voorraad

Daarom moet ook rekening gehouden worden met q_i , de reeds verlopen duur voor de steekproeftrekking, dat wil zeggen, de duur van de periode die begon bij de instroom in de voorraad, en die eindigde op het moment van de steekproeftrekking. De uitstroom moet dus gemeten worden voorwaardelijk op het overleven tot op het moment van de steekproeftrekking. In de veronderstelling dat de waarschijnlijkheid dat men werkloos wordt constant is over de tijd heen, wordt de aannemelijkheidsfunctie dan als volgt geschreven :

$$L = \prod_i \left\{ \left(\frac{f(q_i + t_i)}{S(q_i)} \right)^{d_i} \left(\frac{S(q_i + t_i)}{S(q_i)} \right)^{1-d_i} \right\} \quad (6)$$

3. Niet geobserveerde heterogeniteit

De werkloosheidsduur kan beïnvloed worden door tal van gekende en ongekende determinanten. Wanneer er determinanten niet opgenomen worden in de analyse, spreekt men van niet-geobserveerde heterogeniteit. Niet-geobserveerde heterogeniteit is bijzonder onaangenaam in het geval van duuranalyse, aangezien zij ten gevolge van een uitsortingsproces aanleiding geeft tot oneigenlijke negatieve duurzaamheidsduur en bovendien leidt tot een vertekening in de geschatte coëfficiënten.

4. Resultaten

In tabel B12.1 worden de resultaten weergegeven voor verschillende modellen. We bestuderen de duur die verloopt tussen enerzijds de aanvang van de opleiding en anderzijds het moment waarop men een eerste job vindt. Voor de vergelijkingsgroepen wordt de duur tussen het referentiemoment en het vinden van een job genomen. De eerste twee modellen in tabel B12.1 worden geschat onder de foutieve hypothese van flow sampling. Het eerste model is een semi-parametrisch model, het tweede een Weibull-model. Om de rol van de reeds voor de opleiding doorgebrachte duur in de werkloosheid toch enigszins op te nemen, werd de verderlijke 'langdurig werkloos voordien' opgenomen. Aangezien de wijze van steekproeftrekking de verdeling van de gegevens beïnvloedt, en dus ook de verdeling van de niet geobserveerden, kan een correctie voor niet geobserveerde heterogeniteit maar zinvol toegepast worden in een model dat rekening houdt met het stock sampling probleem. Voor de bespreking van het model dat rekening houdt met dit probleem, wordt verwezen naar de tekst.

Tabel B12.1 Resultaten (n = 1 100, PH = proportional hazard, MPH = mixed proportional hazard)

	Flow sampling				Stock sampling			
	Cox PH		Weibull PH		Weibull PH		t-stat.	
	Coëff.	t-stat.	Coëff.	t-stat.	Coëff.	t-stat.	Coëff.	t-stat.
Constante	-	-	-3,11	-4,45	-3,12	-5,37		
Geslacht : vrouw	-0,32	-4,15	-0,33	-3,74	-0,27	-3,76		
Leeftijd	0,15	3,84	0,15	3,26	0,19	5,16		
Leeftijd kwadraat	-3,0x10 ⁻³	-3,84	-2,92x10 ⁻³	-4,15	-3,66x10 ⁻³	-6,10		
Niet uit EG	-0,48	-3,2	-0,44	-2,58	-0,51	-3,41		
Diploma (t.o.v. LO)								
LSO	0,06	0,66	0,06	0,54	0,07	0,75		
HSO	0,33	3,05	0,34	2,84	0,37	3,82		
HO	0,61	4,88	0,60	4,42	0,68	6,15		
Arbeidsethos	0,06	1,62	0,07	1,84	0,06	1,90		
Positieve beleving	-0,05	-1,38	-0,06	-1,44	-0,06	-1,86		
Negatieve beleving	0,04	1,08	0,04	0,89	0,03	0,93		
Regionale werkloosheidsgraad	-0,03	-2,72	-0,03	-2,18	-0,03	-2,95		
Beroepsopleiding								
Secundaire sector	0,60	6,66	0,56	5,22	0,63	7,42		
Tertiaire sector	0,44	4,40	0,39	3,014	0,46	4,79		
Schakelopleidingen	0,59	4,95	0,53	4,47	0,69	7,29		
Langdurig werkloos voordien	-0,35	-4,54	-0,31	-3,66	-	-		
α (duurafhankelijkheid) *	-	-	0,58	35,92	0,50	14,70		

* statistisch significant verschillend van 1

BIJLAGE 13

Gestandaardiseerde vragenlijst : opvolging van cursisten VDAB

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Met dit onderzoek willen we nagaan wat de mensen die in 1989 zonder werk waren sindsdien gedaan hebben. De VDAB heeft ons gevraagd om na te gaan of die opleiding de deelnemers geholpen heeft. U hebt in 1989 een opleiding gevolgd bij de VDAB gevolgd. We hebben toevallig een aantal mensen gekozen uit al de deelnemers van de opleiding en u werd ook uitgekozen. Daarom zal ik nu een aantal vragen stellen over uw activiteiten vóór en na uw opleiding. Alles samen zal dat ongeveer een half uur duren.

Om u toe te laten om vrijuit te spreken gebeurt dit interview naamloos. De resultaten van wat u persoonlijk tegen ons gezegd hebt, worden vertrouwelijk behandeld. Alleen de algemene resultaten komen in ons verslag.

We vragen steeds naar uw mening. Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Zelfs al denkt iedereen anders over een bepaalde vraag, uw mening is voor ons het enige dat telt.

6. Ik zou graag willen weten wat uw vader en uw moeder hoofdzakelijk in hun leven gedaan hebben. Dit kan hun huidige beroep zijn, hun laatste beroep of hun belangrijkste beroep.

1a. **Beroep van de vader**

.....
 .....
 .....

1b. **Beroep van de moeder**

.....
 .....
 .....

2. Is/was hij/zij arbeider, bediende, zelfstandige of iets anders ?

Interviewer : situeer in één van de volgende categorieën in overleg met de cursist

2a. **Vader**

1. Ongeschoolde arbeider
2. Geschoolde arbeider
3. Gewone bediende of ambtenaar
4. Hoger bediende of ambtenaar, kader, onderwijzend personeel
5. Zelfstandige
6. Vrij beroep, ondernemer
7. Landbouwer
8. Geen beroep/huisman
9. Andere : welke ?

.....

2b. **Moeder**

1. Ongeschoolde arbeidster
2. Geschoolde arbeidster
3. Gewone bediende of ambtenaar
4. Hoger bediende of ambtenaar, kader, onderwijzend personeel
5. Zelfstandige
6. Vrij beroep, ondernemer
7. Landbouwer
8. Geen beroep/huisvrouw
9. Andere : welke ?

.....

7. Wat is uw **gezinssituatie** ? Bent u...

lees voor

1. Alleenwonend → ga naar vraag 10
2. Bij uw ouder(s) → ga naar vraag 10
3. Gehuwd of samenwonend met partner → ga naar vraag 8
9. Andere vorm : welke ? ..... → ga naar vraag 10

8. Wat is de **huidige bezigheid** van uw **partner** ?

vul in

1. Werkt
2. Werkloos (of OCMW)
3. Gepensioneerd
4. Ziek/invalid
5. Thuisblijvend
9. Andere : welke ? .....

9. Ik zou graag willen weten wat uw partner hoofdzakelijk in zijn/haar leven gedaan heeft. Dit kan zijn/haar huidige beroep zijn, zijn/haar laatste beroep of zijn/haar belangrijkste beroep.

1. **Beroep van uw partner**

.....

.....

2. Is hij/zij arbeider, bediende, zelfstandige of iets anders ?

Interviewer : situeer in één van de volgende categorieën in overleg met de respondent

1. Ongeschoolde arbeider(ster)	5. Zelfstandige
2. Geschoolde arbeider(ster)	6. Vrij beroep, ondernemer
3. Gewone bediende of ambtenaar	7. Landbouwer
4. Hoger bediende of ambtenaar	8. Geen beroep
kader, onderwijzend personeel	9. Andere : welke ?
	.....

10. Hebt u **kinderen** ten laste (de zorg voor de kinderen) ?

1. Ja, hoeveel ?.....kinderen
2. Neen

11. Nu zal ik uitspraken voorlezen die mensen soms doen over '**gaan werken**'. U antwoordt of u met deze uitspraak akkoord gaat of niet. U kan antwoorden met 'akkoord', 'min of meer akkoord, d.w.z. gedeeltelijk akkoord en gedeeltelijk niet akkoord', of 'niet akkoord'.

Lees elke uitspraak voor en toon kaart 1 indien nodig

	akkoord	min of meer akkoord	niet akkoord
1. Gaan werken geeft mij het gevoel dat ik iets zinvol doe met mijn leven	1	2	3
2. Werken is het belangrijkste in het leven van een mens	1	2	3
3. Men hoeft niet per se buitenhuis te werken om nuttig bezig te zijn	1	2	3
4. Het is beter om gelijk welk werk aan te nemen dan om werkloos te zijn	1	2	3
5. Ik vind het belangrijk om werk te vinden	1	2	3
6. Men moet werken om echt deel uit te maken van de maatschappij	1	2	3
7. Ik verkies te werken, ook al zou ik maar evenveel verdienen als aan de dop	1	2	3
8. Men kan enkel van zijn vrije tijd genieten als men ervoor gewerkt heeft	1	2	3

12. Welk **diploma** (of kwalificatiegetuigschrift) hebt u op school behaald ? Ik zou graag het hoogst behaalde diploma weten.

Interviewer : Indien de respondent ook een diploma van onderwijs voor sociale promotie heeft, vul de mogelijkheid 15 in met specificatie van het niveau toon kaart 2

1. Geen diploma → ga naar vraag 14
2. Lager onderwijs
3. Buitengewoon lager onderwijs
4. Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO)
5. Lager secundair beroepsonderwijs (A4, korte kwalificatie, 2de graad)
6. Lager secundair technisch onderwijs (A3, korte kwalificatie, 2de graad)
7. Lager secundair algemeen vormend onderwijs
8. Hoger secundair beroepsonderwijs
9. Hoger secundair technisch onderwijs (A2)
10. Hoger secundair algemeen vormend onderwijs
11. Deeltijds beroepsonderwijs/leercontract
12. HOBu (Hoger onderwijs buiten universiteit), korte type (2 of 3 jaar)
13. HOBu, lange type (4 of 5 jaar)
14. Universitair
15. Andere : .....

13. Hoe oud was u toen u **dit diploma behaald** hebt ?
..... jaar

14. Welke **studierichting** hebt u gevolgd ?
.....

15. Hoe oud was u toen u **gestopt** bent met met **naar school** te gaan (al dan niet met diploma) ?
..... jaar

16a. Bent u ooit een periode (langer dan een paar dagen) werkloos geweest ?			
1. Ja → ga naar vraag 16b			
2. Neen → ga naar vraag 17			
16b. Ik zal nu een aantal vragen stellen over hoe u het vindt of vond om werkloos te zijn .			
Kunt u voor elk uitspraak zeggen of ze voor u past of niet ? U kan antwoorden met 'ja', 'soms wel, soms niet' of 'neen'.			
<i>Lees elke uitspraak voor en toon kaart 3 indien nodig</i>			
	Ja	Soms wel, soms niet	Neen
1. Mijn leven leek me leeg zonder werk	1	2	3
2. Als ik werkloos was, voelde ik me overbodig	1	2	3
3. Ik was blij met mijn vrije tijd	1	2	3
4. Ik voelde me minder waard dan mensen die werken	1	2	3
5. Ik kon eindelijk doen wat ik zelf belangrijk vond	1	2	3
6. Ik was meer ontspannen toen ik werkloos was	1	2	3
7. Ik had moeite om rond te komen enkel met dopgeld	1	2	3
8. Ik telde niet meer mee in de samenleving	1	2	3
9. Het leven was zinloos geworden voor mij	1	2	3
10. Ik had mijn zelfvertrouwen verloren	1	2	3
11. Ik moest besparen op mijn persoonlijke uitgaven	1	2	3

17. Sommige mensen ervaren **problemen en hindernissen om werk te vinden**. Ik zal nu enkele van die problemen opnoemen en u kan antwoorden of ze voor u reeds moeilijkheden opgeleverd hebben bij het zoeken van werk. Hebt (had) u problemen om werk te vinden of om een job aan te nemen omdat ...

Lees elke uitspraak voor en toon kaart 4 indien nodig

	Ja	Neen	Niet van toepassing
1. u een te laag diploma hebt(had)	1	2	
2. u te weinig ervaring hebt(had)	1	2	
3. het werk te ver af was(is)	1	2	
4. de job, naar uw mening, te slecht betaald was	1	2	
5. de werkgevers vinden dat u te oud bent	1	2	
6. uw gezondheid niet zo goed is(was)	1	2	
7. uw relatie of gezinstoestand het aanvaarden van werk moeilijk maakt(e)	1	2	
8. u problemen hebt(had) met lezen, schrijven, spreken of taal	1	2	
9. u al te lang werkloos bent	1	2	
10. de werkgevers hoge eisen stellen	1	2	
11. u hoge eisen stelt aan een baan	1	2	

Interviewer : stel deze vragen enkel als ze van toepassing zijn

12. u migrant bent	1	2	3
13. geen kinderopvang hebt	1	2	3
14. een vrouw bent	1	2	3

15. Zijn er nog andere problemen voor u om werk te vinden

Zo ja, welke ? .....

.....

.....

2. Informatie over de opleiding

Nu zal ik enkele vragen stellen over de opleiding die u bij .....(naam project/opleiding) gevolgd hebt.

Interviewer : stel de 2 eerste vragen als u deze data nog niet hebt. Vul de laatste kolom van tabel 1 in en de startmaand van de eerste kolom van tabel 2.

18. Wanneer is uw opleiding bij .....(naam project/opleiding) begonnen ? ...../ 19 .....
19. Wanneer hebt u uw opleiding bij .....(naam project/opleiding) beëindigd ? ...../ 19 .....

25. Hebt u bij ..... (naam project/opleiding) leren solliciteren ?		
1. Ja, op welke manier ? <i>lees elke uitspraak voor</i>	Ja	Nee
a. Ik heb een vacante betrekking leren opsporen	1	2
b. Ik heb een brief leren schrijven	1	2
c. Ik heb een sollicitatiegesprek leren voeren	1	2
2. Nee		
26. Hebt u een stage gedaan tijdens uw opleiding ?		
1. Ja, hoe lang ? a. Tussen 1 en 14 dagen b. Tussen 15 dagen en 1 maand c. Méér dan 1 maand		
2. Nee		

29. Bent u **gestopt** vóór dat de opleiding afgelopen was ?

1. Ja → Ga naar vraag 30
2. Nee

30. **Waarom bent u gestopt** vóór het einde van de opleiding ? Er mogen verschillende

antwoordmogelijkheden gekozen worden.

toon kaart 5 en lees elke uitspraak voor

1. Ik had werk gevonden
2. Ik was verhuisd
3. Omwille van familiale omstandigheden
4. Ik deed het niet graag
5. Het was fysiek te zwaar
6. Het was psychisch te zwaar
7. Het was te moeilijk, te ingewikkeld
8. De sfeer was niet goed; ik had problemen met andere mensen
9. Het was een sanctie, ik mocht de opleiding niet meer volgen
10. Het ging te traag
11. Ik ben ziek geweest
12. Ik had iets anders verwacht van de opleiding
15. Andere : .....

33. Zou u **de opleiding** die u gevolgd hebt bij ..... (naam project/opleiding) ook aan andere mensen aanraden ?

1. Ja
2. Nee

<p>34. Had u tijdens de opleiding bij ..... (naam project/opleiding) een werkloosheidsuitkering of een ander inkomen ? Interviewer : de premie per opleidingsuur en de alimentatie worden hier buiten beschouwing gelaten.</p> <p>1. Ja → Ga naar vraag 35</p> <p>2. Neen → Ga naar vraag 37</p>
<p>35. Was dat inkomen dopgeld, een uitkering van het OCMW, ziekengeld, een loon of een ander inkomen ?</p> <p>1. Dopgeld</p> <p>2. Uitkering van het OCMW (bestaansminimum)</p> <p>3. Ziekengeld, invaliditeit</p> <p>4. Loon</p> <p>9. Andere inkomen, welke ? .....</p>
<p>36. Hoeveel bedroeg dat inkomen netto per maand (premie per opleidingsuur, kinderbijslag en onkostenvergoeding niet inbegrepen) ? Ik hoef het exacte bedrag niet te weten, maar een categorie, bv. tussen 30 000 en 35 000 frank. <i>toon kaart 6</i></p> <p>1. Minder dan 10 000 frank</p> <p>2. Tussen 10 000 en 20 000 frank</p> <p>3. Tussen 20 000 en 25 000 frank</p> <p>4. Tussen 25 000 en 30 000 frank</p> <p>5. Tussen 30 000 en 35 000 frank</p> <p>6. Tussen 35 000 en 40 000 frank</p> <p>7. Tussen 40 000 en 50 000 frank</p> <p>8. 50 000 frank of meer</p>

37.	Had u tijdens de opleiding extra-uitgaven , die niet terugbetaald werden, voor...		
	<i>lees voor</i>	Ja	Nee
1.	Vervoer	1	2
2.	Materiaal	1	2
3.	Speciale kledij	1	2
9.	Andere uitgaven	1	2
	Welke ?		
38.	Was het voor u financieel moeilijk om de opleiding te volgen ? Was het voor u heel moeilijk, soms moeilijk of niet moeilijk ?		
1.	Ja, het was heel moeilijk		
2.	Ja, het was soms moeilijk		
3.	Nee, het was niet moeilijk		

3. Activiteiten vóór de opleiding

Nu zal ik een aantal vragen stellen over uw activiteiten vóór uw opleiding bij ..... (naam project/opleiding).

Interviewer : vragen 41, 42 en 43 dienen in tabel 1 genoteerd te worden.

<p>41. Wat was uw situatie in de periode vlak voor de opleiding bij ..... (naam project/opleiding) ?</p> <p>1. Was u toen aan het werk, werkloos of iets anders ? <i>Interviewer : vul de 3de kolom van tabel 1 in</i></p> <p>2. Hoe lang bent u ..... (statuut van de vorige vraag) geweest ? <i>Interviewer : op basis van de duur van deze situatie, noteer de datum in de 3de kolom van tabel 1</i></p> <p>3. Indien werkend</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkte u toen als arbeider(ster), bediende of zelfstandige ? <i>vul statuut in</i> - Was het een voltijds werk of een deeltijds werk ? <i>vul arbeidsduur in</i> - Was het vast werk, tijdelijk werk, een RVA-stage, een contract van GESCO, als zelf standige, een leercontract of een ander soort contract ? <i>vul contract in</i> <p>4. Indien niet werkend</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kreeg u een uitkering ? <u>vul in</u> - Was u op zoek naar werk ? <i>lees de 3 antwoorden voor</i> 	<p>42. Wat deed u de periode daarvoor, vóór dat u ..... (situatie van de vorige vraag) was ?</p> <p><i>Interviewer : stel de 4 vragen van vraag 41 opnieuw en vul de 2de kolom van tabel 1 in.</i></p> <p>Als deze periode een werkperiode is → ga naar vraag 44</p> <p>Als deze periode geen werkperiode is → ga naar vraag 43</p>
<p>43. Welk was uw laatste werk vóór de opleiding bij ..... (naam project/opleiding) ?</p> <p><i>Interviewer : stel de 3 laatste vragen van vraag 41 opnieuw en vul de 1ste kolom van tabel 1 in.</i></p>	

44. Hebt u na de school en vóór dat u bij ..... (naam project/opleiding) begon **andere opleidingen** gevolgd (alleen opleidingen van minstens 1 maand meetellen) ?

1. Ja 1a. Welke ? 1b. Hebt u deze opleiding afgemaakt ?

	Ja	Neen
.....	1	2
.....	1	2
.....	1	2
.....	1	2

2. Neen

45. Hebt u **al gewerkt** vóór de opleiding bij ..... (naam project/opleiding) ?

1. Ja, hoeveel verschillende jobs ? .....jobs

2. Neen, nog niet gewerkt → Ga naar vraag 47

46. **Hoe lang** hebt u **gewerkt** in elk van deze jobs ?

Interviewer : een periode van b.v. 1 jaar halftime werk telt als 1 jaar en niet 1/2 jaar. Als de cursist zich de duur van elke job zich helemaal niet meer herinnert, probeer met hem een schatting van het totaal te maken.

	aantal jaren	aantal maanden (indien mogelijk)
- 1ste job	.....	.....
- 2de job	.....	.....
- 3de job	.....	.....
- 4de job	.....	.....
- 5de job	.....	.....
- 6de job	.....	.....
- 7de job	.....	.....
- 8ste job	.....	.....
- 9de job	.....	.....
- 10de job	.....	.....
Totaal	.....	.....

4. Loopbaan sinds het beëindigen van de opleiding : Tabel 2

Ik zou nu van u willen weten wat u allemaal gedaan hebt sinds u bij ..... (naam project/begeleiding) gestopt bent.

47. Kunt u één voor één alle activiteiten opsommen en ook zeggen over welke periode ze liepen ?
- We starten dus in .....19..... (maand na het beëindigen van de opleiding) en gaan dan na wat u sindsdien tot en met vandaag gedaan hebt.
- Interviewer : vul tabel 2 in. Tabel 2 wordt op dezelfde manier ingevuld als tabel 1, echter in chronologische volgorde.*

Interviewer : let op!

De respondent zal zijn loopbaan zich waarschijnlijk niet onmiddellijk herinneren. Het kan ook gebeuren dat hij zichzelf tegenspreekt. Zorg ervoor dat tabel 1 en 2 een coherent verhaal vormen. Misschien heeft hij/zij thuis nog een contract of een diploma van een opleiding liggen die hem/haar kunnen helpen om de juiste datum te geven.

Vraag eerst de duur van de activiteit aan de respondent en probeer dan zelf de datum terug te vinden.

Als het loopbaanoverzicht ingevuld is, som dan al de activiteiten en data chronologisch nog eens op om eventuele vergissingen te verbeteren.

Vergeet niet de informatie 'indien werkend of deeltijds onderwijs met werk' en 'niet werkend' in te vullen.

Wat de rubriek 'activiteit' van het loopbaanoverzicht betreft :

- Als de respondent werkt, dan mag je een *vakantieperiode* tijdens dit werk niet aanduiden als een afzonderlijke periode. Een tewerkstellingsperiode loopt dus van het begin tot en met het einde van het contract.
  - Een *werkloze zonder werkloosheidsuitkering* (geschorst of in wachttijd) komt toch in de categorie *werkloos*
  - Een werkloze met een andere activiteit :
    - Een periode van *opleiding met werkloosheidsuitkering* komt in de categorie 'opleiding'.
    - Een *tewerkgestelde werkloze* komt in de categorie 'werkend'.
  - Een periode van *opleiding op het werk* of na het werk komt in de categorie 'werkend'.
- Herscholing of bijscholing in een werkperiode wordt niet vermeld, zelfs als de respondent deeltijds werkt.*
- Een *stage tijdens een opleiding* komt in de categorie 'opleiding' en wordt niet apart vermeld.
  - Voor het *deeltijds onderwijs met werk* dat je ook heel 'indien werkend' vullen. Het gaat over alle vormen van deeltijds leren : *modulaire leercontract, middenstandopleiding en anderzonerend leren.*

BTK = Bijzonder Tijdelijk Kader

IBF = Interdepartementaal Begrotingsfonds

GESCO = Gesubsidieerde Contractuele

DAC = Derde Arbeidscircuit

TWW = Tewerkgestelde Werkloze

art 60 = artikel 60 van de OCMW-wetgeving

4.1 Eerste periode van opleiding

*Interviewer : let op ! Het gaat hier over de eerste tewerkstelling na de opleiding bij .....
(naam project/opleiding)..*

Ik zal nu enkele vragen stellen over de opleiding bij .....
(Interviewer : zie tabel 2 voor de naam van de opleiding)

48. Interviewer : vul zelf in op basis van tabel 2

Inrichter van de opleiding :

1. VDAB
2. Weer-Werk, VDAB
3. Sociale Promotie (OSP : deeltijds dag-, avond- of weekendonderwijs voor volwassenen)
4. Middenstandsopleiding
5. OCMW
6. Een school
7. Project, nl. : .....
9. Andere, nl. : .....

49. Welke opleiding volgt(de) u ? **Wat hebt u daar geleerd ? Vraag een volledige beschrijving van de inhoud van de opleiding.**

Vul in : .....

Interviewer : situeer zelf de opleiding in volgende lijst (maximum twee antwoorden)

1. Bouw, renovatie, schilder, behanger, energiebeheer
2. Hout, electriciteit
3. Metaal, lassen, mechanica, autotechniek
4. Textiel, confectie
5. Elektronica, robotica, telematica, automatisatie, grafische technieken
6. Voeding, horeca
7. Transport, vervoer
8. Secretariaat, tekstverwerking, administratieve en commerciële activiteiten, bedrijfsbeheer
9. Talen, welke ? .....
10. Bureautica, informatica
11. Gezins- en bejaardenhulp, schoonheidsspecialist, poetsen
12. Klusjesman, handlanger
13. Landbouw, tuinbouw, bosbouw
15. Andere, nl. : .....

50. Hebt u **leren solliciteren** ?

1. Ja, op welke manier ?

lees elke uitspraak voor

	Ja	Neen
a. Ik heb een vacante betrekking leren opsporen	1	2
b. Ik heb een brief leren schrijven	1	2
c. Ik heb een sollicitatiegesprek leren voeren	1	2

2. Neen

51. Wat was (is) uw **bron van inkomen** tijdens de opleiding ? Was het dopgeld, een uitkering van het OCMW, ziekengeld, een loon of een ander inkomen ? *vul in*

1. Dopgeld
2. Uitkering van het OCMW (bestaansminimum)
3. Ziekengeld, invaliditeit
4. Loon
9. Andere, nl. : .....

52. Had (heeft) deze opleiding **iets te maken** met de opleiding die u bij ..... (naam project/opleiding) gevolgd hebt ?*lees voor*

1. Ja, het ging (gaat) over hetzelfde vak
2. Ja, het had (heeft) iets ermee te maken, maar het ging (gaat) niet over hetzelfde vak
3. Neen, het was (is) iets totaal anders

4.2 Periode van tewerkstelling : eerste tewerkstelling na de opleiding bij ..... (naam project/opleiding)

Interviewer : let op ! Indien deze eerste job ook de laatste is (de respondent heeft sinds het beëindigen van de opleiding maar één job gehad), sla dit deel dan over en ga onmiddellijk naar het deel 4.3 'huidige, laatste of enige tewerkstelling' ...

Ik zal nu enkele vragen stellen over de opleiding bij ..... (zie
naam werkgever in tabel 2 en vul in)

--	--	--	--

53. Welk beroep oefende u uit ?

1. Beroep/functie : .....
.....
2. Wat was de **inhoud** van het werk, wat moest u doen, welke taken en handelingen moest u uitvoeren ?
Interviewer : doorvragen tot u een voldoende duidelijk beeld hebt van dit werk.
.....
.....
.....

54. Wat deed uw bedrijf, wat werd er gedaan waar u werkte ?

1. *Vul in :* .....
2. *Interviewer : situeer in één van de volgende categorieën en toets met de cursist*
  1. landbouw, veeteelt, bosbouw, jacht, visserij
  2. energie, watervoorziening
  3. chemische en farmaceutische industrie
  4. metaalnijverheid, metaalconstructie
  5. elektrotechnische en elektronische nijverheid
  6. voeding, tabak, textiel en schoennijverheid
  7. houtbewerking, papier, plastic, rubber
  8. bouwnijverheid, mijnbouw, kolennijnen
  9. handel, hotelwezen, horeca, reparatie
  10. vervoer, transport
  11. bankwezen, verzekeringswezen, juridische en financiële dienstverlening
  12. toerisme, communicatie, media
  13. onderwijs, gezondheidszorg, welzijnszorg, cultuur
  14. overheidsadministratie (Staat, Gemeente, OCMW, ...), justitie
  15. ordehandhaving, defensie, brandweer, douane, bewaking
  16. andere : welke ? .....

55. **Hoe** hebt u deze baan **gevonden** ?

toon kaart 7 en lees voor

1. Ik heb me spontaan aangeboden → ga naar vraag 57
2. Ik heb geantwoord op een advertentie → ga naar vraag 57
3. Ik had daar een stage gedaan → ga naar vraag 57
4. De werkgever heeft zelf contact met mij opgenomen → ga naar vraag 57
5. Iemand had mij gezegd dat er werk was (b.v. VDAB, familie, ...) → ga naar vraag 56
9. Andere manier : welke ?.....→ ga naar vraag 57

56. **Wie** was dat ?

vul in

1. Iemand van ..... (naam project/opleiding)
2. Iemand van de VDAB
3. Iemand van Weer-Werk (VDAB)
4. Iemand van een interimbureau
5. Familie, vrienden of kennissen
6. Iemand van mijn school (b.v. een leraar)
9. Iemand anders : .....

57. Hebt u **wat u geleerd** hebt ..... (naam project/opleiding) kunnen **gebruiken in dit werk** ? *lees voor*

1. Volledig
2. Gedeeltelijk
3. Helemaal niet

58. Denkt u dat u **zonder de opleiding** bij ..... (naam project/opleiding) die baan ook had kunnen krijgen ? *lees voor*

1. Ja, zeker
2. Waarschijnlijk wel
3. Waarschijnlijk niet
4. Neen, zeker niet

59. Hoe **tevreden** was u over dit werk ?

lees elke uitspraak voor en toon kaart 8 indien nodig

1. Heel tevreden
2. Tevreden
3. Niet tevreden maar ook niet ontevreden
4. Ontevreden
5. Heel ontevreden

60. Waarom bent u **gestopt** met dit werk ? *lees voor*

1. Ik heb ontslag gekregen
2. Ik heb ontslag genomen
3. Het contract liep teneinde, het was tijdelijk werk
4. Wegens ziekte / arbeidsongeschiktheid / arbeidsongeval
9. Andere, nl. : .....

61. Hoeveel bedroeg u **netto-inkomen** per maand (verdiend met dit werk alleen, kinderbijslag en overuren niet inbegrepen) ? Ik hoof het exacte bedrag niet te kennen, maar een categorie, b.v. tussen 30 000 en 35 000 frank. *toon kaart 6*

1. Minder dan 10 000 frank
2. Tussen 10 000 en 20 000 frank
3. Tussen 20 000 en 25 000 frank
4. Tussen 25 000 en 30 000 frank
5. Tussen 30 000 en 35 000 frank
6. Tussen 35 000 en 40 000 frank
7. Tussen 40 000 en 50 000 frank
8. 50 000 frank of meer

4.3 Periode van tewerkstelling : huidige, laatste of enige tewerkstelling na de opleiding bij ..... (naam project/opleiding)

Ik zal nu enkele vragen stellen over uw job bij ..... (Interviewer :
zie naam werkgever in tabel 2 en vul in)

62.	In welke gemeente werkt(e) u ?	Postcode : .....
63.	Welk beroep oefent(de) u uit ?	
	1. Beroep/functie :	
	2. Wat is(was) de inhoud van het werk, wat moest u doen, welke taken en handelingen moest u uitvoeren ?	
	<i>Interviewer : doorvragen tot u een voldoende duidelijk beeld hebt van dit werk.</i>	
	.....	
	.....	
	.....	
64.	Wat deed uw bedrijf, wat werd er gedaan waar u werkte ?	
	1. Vul in :	
	2. Interviewer : situeer in één van de volgende categorieën en toets met de cursist	
	1. landbouw, veeteelt, bosbouw, jacht, visserij	
	2. energie, watervoorziening	
	3. chemische en farmaceutische industrie	
	4. metaalnijverheid, metaalconstructie	
	5. elektrotechnische en elektronische nijverheid	
	6. voeding, tabak, textiel en schoennijverheid	
	7. houtbewerking, papier, plastic, rubber	
	8. bouwnijverheid, mijnbouw, kolenmijnen	
	9. handel, hotelwezen, horeca, reparatie	
	10. vervoer, transport	
	11. bankwezen, verzekeringswezen, juridische en financiële dienstverlening	
	12. toerisme, communicatie, media	
	13. onderwijs, gezondheidszorg, welzijnszorg, cultuur	
	14. overheidsadministratie (Staat, Gemeente, OCMW, ...), justitie	
	15. ordehandhaving, defensie, brandweer, douane, bewaking	
	16. andere : welke ?	

65. **Hoeveel werknemers** werken(ten) er in uw bedrijf (niet in uw afdeling maar in het gehele bedrijf) ?

1. Minder dan 10
2. 10 tot 49
3. 50 tot 99
4. 100 tot 499
5. meer dan 500
6. weet niet

66. Werkt(e) u in dagdienst of in een **ploegensysteem** ?

1. Dagdienst (niet tijdens het weekend)
2. Ploegensysteem, weekend, nacht, avond, ochtend

67. **Hoe** hebt u deze baan **gevonden** ?

toon kaart 7 en lees elke uitspraak voor

1. Ik heb me spontaan aangeboden → ga naar vraag 69
2. Ik heb geantwoord op een advertentie → ga naar vraag 69
3. Ik had daar een stage gedaan → ga naar vraag 69
4. De werkgever heeft zelf contact met mij opgenomen → ga naar vraag 69
5. Iemand had mij gezegd dat er werk was (b.v. VDAB, familie, ...) → ga naar vraag 68
9. Andere manier : welke ?..... → ga naar vraag 69

68. **Wie** was dat ? *vul in*

1. Iemand van ..... (naam project/opleiding)
2. Iemand van de VDAB
3. Iemand van Weer-Werk (VDAB)
4. Iemand van een interimbureau
5. Familie, vrienden of kennissen
6. Iemand van mijn school (b.v. een leraar)
9. Iemand anders : .....

69. Kunt (kon) u **wat u geleerd hebt** bij ..... (naam project/opleiding) in dit werk gebruiken ? *lees voor*

1. Volledig
2. Gedeeltelijk
3. Helemaal niet

<p>70. Denkt u dat u zonder de opleiding bij ..... (naam project/opleiding) die baan ook had kunnen krijgen ? <i>lees voor</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ja, zeker wel 2. Ja, waarschijnlijk wel 3. Neen, waarschijnlijk niet 4. Neen, zeker niet 	<p>71. Hoe tevreden bent (was) u over dit werk ?</p> <p><i>lees elke uitspraak voor en toon kaart 8 indien nodig</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Heel tevreden 2. Tevreden 3. Niet tevreden maar ook niet ontevreden 4. Ontevreden 5. Heel ontevreden
<p>72. Hoeveel bedraagt (bedroeg) uw netto-inkomen per maand (verdiend met dit werk alleen, kinderbijslag en overuren niet inbegrepen) ? Ik hoef het exacte bedrag niet te kennen, maar een categorie, b.v. tussen 30 000 en 35 000 frank. <i>toon kaart 6</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Minder dan 10 000 frank 2. Tussen 10 000 en 20 000 frank 3. Tussen 20 000 en 25 000 frank 4. Tussen 25 000 en 30 000 frank 5. Tussen 30 000 en 35 000 frank 6. Tussen 35 000 en 40 000 frank 7. Tussen 40 000 en 50 000 frank 8. 50 000 frank of meer 	
<p>73. Werkt u daar nu nog ?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ja → ga naar vraag 74 2. Neen → ga naar vraag 75 <p>74. Wenst u te veranderen van baan ? → ga dan naar vraag 76</p> <p><i>toon kaart 9 en lees voor</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ja, ik kijk actief uit 2. Ja, als ik er toevallig de kans zou voor krijgen 3. Ik wil blijven bij deze werkgever, maar in een andere functie 4. Neen, ik zit hier goed 	

75. Waarom bent u **gestopt** met dit werk ? *lees voor*

1. Ik heb ontslag gekregen
2. Ik heb ontslag genomen
3. Het contract liep ten einde, het was tijdelijk werk
4. Wegens ziekte / arbeidsongeschiktheid / arbeidsongeval
9. Andere, nl. : .....

76. Hoe groot is volgens u de **kans** dat u **werkloos** zal worden/zal blijven in de nabije toekomst ?

Is deze kans volgens u... *lees voor*

1. Erg groot
2. Eerder groot
3. Eerder klein
4. Erg klein
5. Weet niet

77. Hiermee is het interview **afgelopen**. Ik dank u voor uw medewerking. Als u nog iets kwijt wil dat u belangrijk vindt maar dat ik niet gevraagd heb, kunt u dit nu doen.

.....
 .....
 .....

Beoordeling door de enquêteur (achteraf in te vullen)

1. Naam enquêteur :
2. Naam respondent :
3. Postnummer van de woonplaats van de respondent :
4. Telefoonnummer van de respondent :
6. Datum en plaats van het interview :
7. Duur van het interview :
8. Was het te lang ?   1. Ja
   2. Neen
9. Is het loopbaanoverzicht goed ingevuld ?
    1. Ja
    2. Neen. Waarom ?
10. Waren bepaalde vragen moeilijk te verstaan ? (moeilijke woorden of moeilijke formulering)
    1. Ja, welke ?
    2. Neen
11. Heeft de respondent eerlijk geantwoord ?
    1. Ja
    2. Neen, voor welke vraag ?
12. Was de deelnemer gemotiveerd tot antwoorden ?   1. Ja, sterk gemotiveerd
   2. Plus minus gemotiveerd
   3. Neen, niet gemotiveerd
13. Hebt u nog andere opmerkingen over het interview ?

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING

--	--	--	--	--	--	--

Periode : vul de duur, de maand en het jaar in		Hoe lang ?	van 19	t.e.m. 19	Opleiding	1	2	3	4	5	6
Activiteit	1 = werkend, naam werkgever	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....
	2 = werkloos	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....
	3 = opleiding/volijds ond., naam opleiding ?	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....
Indien werkend of deeltijds onderwijs met werk	1 = arbeider	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....
	2 = bediende	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....
	3 = zelfstandige	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....
Arbeidsduur	1 = voltijds	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....
	2 = deeltijds : aantal uren per week	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....
	Contract	1 = vast werk (onbepaalde duur)	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....	1
Indien niet werkend	2 = tijdelijk werk (bepaalde duur/interim)	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....
	3 = RVA-stage	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....
	4 = BTK, DAC, GESCO, IBF, TWW, art. 60	4	.....	4	.....	4	.....	4	.....	4	.....
Kreeg u een uitkering (doppeld of andere) ?	5 = zelfstandige	5	.....	5	.....	5	.....	5	.....	5	.....
	6 = leercontract	6	.....	6	.....	6	.....	6	.....	6	.....
	7 = andere. Geef aan wat	7	.....	7	.....	7	.....	7	.....	7	.....
Was u op zoek naar werk ?	1 = ja	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....
	2 = neen	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....
	3 = neen, niet op zoek	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....
Indien niet werkend	1 = ja, intensief op zoek	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....	1	.....
	2 = ja, maar niet echt intensief	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....	2	.....
	3 = neen, niet op zoek	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....	3	.....

* Kies uit :
 - zwangerschap = ZW
 - bestaansminimumtrekker/ster = BM (of andere OCMW-uitkering)
 - gepensioneerd = P
 - thuisblijvend = TH (zonder werk te zoeken)
 - op ziekenkas = Zi (invaliditeit, mutualiteit)
 - legerdienst = L

Tabel B13.2 Loopbaanoverzicht na de opleiding

--	--	--	--	--	--	--	--

Periode : vul de duur, de maand en het jaar in		Hoe lang ? van ..... 19 t.e.m. 19	Hoe lang ? van ..... 19 t.e.m. 19	Hoe lang ? van ..... 19 t.e.m. 19	Hoe lang ? van ..... 19 t.e.m. 19	Hoe lang ? van ..... 19 t.e.m. 19	Hoe lang ? van ..... 19 t.e.m. 19
Activiteit		1 = werkend, naam werkgever ? → deel 4.2 of 4.3 2 = werkloos 3 = opleiding/volijds ond., naam opleiding ? → deel 4.1 4 = deelijds onderwijs met werk → deel 4.2 of 4.3 5 = deelijds onderwijs zonder werk 6 = andere *. Geef aan wat	1 2 3 4 5 6	1 2 3 4 5 6	1 2 3 4 5 6	1 2 3 4 5 6	1 2 3 4 5 6
Indien werkend of deelijds onderwijs met werk		Statuut 1 = arbeider 2 = bediende 3 = zelfstandige Arbeidsduur 1 = voltijds 2 = deelijds : aantal uren per week Contract 1 = vast werk (onbepaalde duur) 2 = tijdelijk werk (bepaalde duur/interim) 3 = RVA-stage 4 = BTK, DAC, GESCO, IBF, TWW, art. 60 5 = zelfstandige 6 = leercontract 7 = andere. Geef aan wat	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5 6 7
Indien niet werkend		Kreeg u een uitkering (doppeld of andere) ? 1 = ja 2 = neen Was u op zoek naar werk ? 1 = ja, intensief op zoek 2 = ja, maar niet echt intensief 3 = neen, niet op zoek	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3

* Kies uit : - zwangerschap = ZW
- bestaansminimumtrekker/ster = BM (of andere OCMW-uitkering)
- thuisblijvend = TH (zonder werk te zoeken)
- op ziekenkas = Zi (invaliditeit, mutualiteit)
- gepensioneerd = P
- legerdienst = L